

КОМПОНЕНТА

Компания за градски политики, медиация и анализи

ДОКЛАД

Междинна оценка на План за
интегрирано развитие на община
Габрово /ПИРО/ 2021 – 2027 за
периода 2021 – 2024

Август 2025

Екип разработил доклада

г-р Миглена Герасимова

г-р Радостина Ангелова

г-р Васил Маджирски

Георги Стефанов

Десислава Илиева

Марина Димитрова

Ема Димитрова

Йоанна Начева

Теодор Цветков

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	4
I. ВЪВЕДЕНИЕ	7
1. Нормативно основание за разработване на междинната оценка	7
2. Цели, задачи и очаквани резултати от междинната оценка	9
3. Методически подход. Източници на данни и информация. Критерии за междинна оценка	10
3.1 Методически подход	10
3.2 Източници на информация	11
3.3 Критерии за междинна оценка	11
4. Политическа, икономическа и социална среда на изпълнение на ПИРО (2022-2024 г.)	12
II. АНАЛИЗ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ	36
1. Специфична цел 1. Община Габрово се развива устойчиво и повишава свързаността си	47
1.1 Приоритет 1: Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие	47
1.2 Приоритет 2: Транспортни връзки и инфраструктура	51
2. Специфична цел 2. Община Габрово развива силна икономика базирана на наука и иновации	53
2.1 Приоритет 3: Икономика, образование и иновации	53
3. Специфична цел 3. Община Габрово се развива като социално ангажирана община с високо качество на живот и разнообразен туризъм	58
3.1 Приоритет 4: Култура, културно наследство и туризъм	58
3.2 Приоритет 5: Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда	61
4. ОБОБЩЕНИЕ И ИЗВОДИ ВЪРХУ ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ	65
5. ПРИЛАГАНЕ НА КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ НА ПИРО	72
III. ОЦЕНКА ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО	79
1. Степен на постигане на целите и приоритетите на ПИРО – обобщение	79
Приоритет 1: Околна среда, климат и енергия	79
Приоритет 2: Природна среда и защита от бедствия	79
Приоритет 3: Икономика, образование и иновации	79
Приоритет 4: Култура и туризъм	80
Приоритет 5: Социални услуги, здраве и градска среда	80
2. Степен на постигане на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на системата от индикатори	84
IV. НАСОКИ ЗА ПО-ЕФЕКТИВНО ИЗПЪЛНЕНИЕ ДО КРАЯ НА ПЕРИОДА	128

Използвани съкращения

На кирилица:

ББР – Българска банка за развитие

БВП - Брутен вътрешен продукт

БДС - Брутна добавена стойност

ВЕИ - Възобновяеми енергийни източници

ГПОД - Генерален план за организация на движението

ДМА - Дълготрайни материални активи

ДХС - Дом на хумора и сатирата

ЕЕ - Енергийна ефективност

ЕС - Европейски съюз

ЕИП - Европейско икономическо пространство

ЗРР - Закон за регионалното развитие

ИКТ - Информационни и комуникационни технологии

ИСУН - Информационна система за управление и наблюдение

КИТИ - Концепция за интегрирани териториални инвестиции

МАИР - Музей на архитектурно-исторически резерват

МРРБ - Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МСП – Малки и средни предприятия

НПВУ - Национален план за възстановяване и устойчивост

НСИ - Национален статистически институт

ОИЦ - Областен информационен център

ОП - Оперативна програма

ОПОС - Оперативна програма „Околна среда“

ПИРО - План за интегрирано развитие на община

ПКИП - Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“

ПЧИ - Преки чуждестранни инвестиции

ППЗРР - Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие

ПРСР - Програма за развитие на селските райони

ПУДООС - Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда

РЕМО - Регионален етнографски музей на открито

РИЦ - Регионален иновационен център

СПРЗСР - Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони

СЦ - Стратегическа цел

ТУ - Технически университет

ЦПАР - Център за подкрепа за личностно развитие

На латиница:

STEM – Science, Technology, Engineering, Maths

STEAM - Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics

ВЪВЕДЕНИЕ

I. Въведение

Междинната оценка на ПИРО Габрово 2021-2027 е извършена от екипа на КОМПОНЕНТА“ ООД с цел осигуряване на независимо мнение върху постигнатите резултати и идентифицирани дефицити. Оценен е напредъкът по изпълнението на специфичните цели, приоритетите и подцелите на плана. В резултат са формулирани и предоставени на Възложителя насоки за по-ефективно изпълнение на плана до края на периода му на действие.

Междинната оценка отчита напредъка в периода от влизане в сила на документа, който е приет с Решение №96 на Общински съвет - Габрово от 30.06.2022 г. до 31.12.2024 г.

1. Нормативно основание за разработване на междинната оценка

Законът за регионално развитие (ЗРР, чл. 33, ал. 1 и ал. 2), регламентира че при реализацията на стратегически документи се извършва междинна оценка в средата на периода на тяхното действие. Планът за интегрирано развитие на община Габрово е стратегически документ, който попада в тази разпоредба.

Междинната оценка включва следните елементи:

- Оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- Оценка на степента на постигане на съответните цели;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

Според Правилника за прилагане на ЗРР (чл.72, ал.6) информацията за изготвяне на междинната и последващата оценка се осигурява от Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината. Те се публикуват на интернет страницата на съответната общината. Докладите съдържат информация за:

- *общите условия за изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;*

- постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение;
- действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, в т. ч.:
 - Мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
 - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - Мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината;
 - Мерките за постигане на необходимото съответствие на плана за интегрирано развитие на общината със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
 - Мерките за прилагане принципа на партньорство;
- изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране;
- заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината.“

При съставянето на междинната оценка са използвани Годишните доклади за наблюдение за периода 2022–2024, предоставени на Изпълнителя от Община Габрово.

Готовият Доклад за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се внася от Кмета на Общината за обсъждане и одобряване от Общинския съвет (чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР).

2. Цели, задачи и очаквани резултати от междинната оценка

Целта на работа в настоящата задача е изготвянето на междинна оценка на изпълнението на ПИРО на Габрово към края на 2024 г. Постигането на тази цел включва следните задачи:

- Анализ на социално-икономическите промени в периода 2021 – 2024 г.;
- Оценка на степента на постигане на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на системата от индикатори;
- Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението.

За да бъдат постигнати по-ефективни резултати в бъдеще, в т.ч. и през следващия програмен период, са предложени насоки към изпълнението и оценката на ПИРО. По този начин ще бъдат постигнати изискванията на чл. 33 от ЗРР.

Очакваните резултати от извършването на междинна оценка включват:

- Описателен анализ на демографски, икономически и социални условия, динамики и тенденции в разгледания период;
- Описателен анализ на стимулиращите и ограничаващите фактори от политически, икономически, социален и други видове обществен характер на международно, национално, регионално и местно ниво върху прилагането на ПИРО в отчетния период;
- Описателен анализ на изпълнения напредък по отделните специфични цели, приоритети, подцели и мерки на ПИРО;
- Описателен анализ на изпълнения напредък по Комуникационната стратегия към ПИРО;
- Приложение с детайлно представяне в табличен вид на действията предприети по изпълнение на отделните специфични цели, приоритети, подцели и мерки на ПИРО, с приложени конкретни финансови стойности;
- Съпоставка между индикативно заложен бюджет, договорени и изразходвани средства;
- Отчет на постигнатите индикатори за продукт;
- Отчет на постигнатите индикатори за резултат;

- Списък с насоки за по-ефективно и по-ефикасно прилагане на ПИРО 2021-2027, до края на неговото действие.

Постигнатите резултати ще бъдат предоставени за обсъждане и одобрение на Общински съвет - Габрово по реда описан в чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР.

3. Методически подход. Източници на данни и информация. Критерии за междинна оценка

3.1 Методически подход

Работата по изпълнението на поставените задачи е разделена на четири етапа, всеки от които съдържа по няколко задачи:

Етап 1. Събиране и структуриране на данни:

- Събиране на данни за изпълнението на ПИРО;
- Преглед и анализ на годишните отчети за изпълнението на ПИРО до 2024 г. (вкл. приложенията);
- Съпоставка с индикаторите от Приложение 3. Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО;
- Проверка на публичността на отчетите през сайт на общината и проверка на съответствието със сроковете по чл.72 на ППЗРР;
- Попълване на пропуски чрез допълнителна консултация с администрацията и достъпна статистика.

Етап 2. Оценка на изпълнението по индикатори и резултати:

- Проверка на релевантността и приложимостта на индикаторите;
- Качествен анализ на постигнатите резултати – социални, икономически, екологични ефекти;
- Съпоставка с първоначалната стратегическа рамка и реалния напредък.

Етап 3. Оценка на ефективност, ефикасност и съответствие:

- Използване на стандартни критерии: стратегическо съответствие, ефективност, ефикасност, устойчивост;

- Отчитане на вътрешни и външни фактори при изпълнението (COVID-19, политически цикли, промени в нормативната рамка) ;
- Идентифициране на добри практики и затруднения.

Етап 4. Формулиране на изводи и насоки:

- Консолидиране на основните изводи от анализа;
- Насоки за по-ефективно изпълнение до края на периода;
- Препоръки за планиране на следващия период (2028–2034 г.);
- Идентифициране на приоритети за потенциално европейско финансиране.

Завършването на четирите етапа с успешно изпълнени задачи, осигурява качествено постигане на целта - изготвянето на междинна оценка за изпълнението на ПИРО на Община Габрово към края на 2024 г.

3.2 Източници на информация

Информационната основа за изработване на Междинната оценка на ПИРО е ключов фактор за успешното изпълнение на задачата. Използвани са няколко типа информационни източници:

- Официална документация на ПИРО, с обхват и съдържание, които отговарят на изискванията, заложи в ЗРР и Правилника за неговото прилагане: План за интегрирано развитие на общината, Комуникационна стратегия, Приложения, Доклади за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие (ПИРО) на община Габрово (2022 – 2024) със съответните приложения;
- Данни, предоставени от общинската администрация на Габрово – информация от годишните доклади за наблюдение за периода 2022–2024, описателен отчет за изпълнението на проекти в сферата на културата, статистически данни, демографски анализ и други;
- Онлайн портали с официална обществено достъпна информация - Информационна система за наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН), Национален статистически институт (НСИ), интернет страница на Община Габрово.

3.3 Критерии за междинна оценка

Използваните в междинната оценка критерии включват:

- Напредък в изпълнението на приоритетите и мерките спрямо заложените първоначално планирани ресурси - усвоени средства спрямо индикативен бюджет, постигнати индикатори за резултат и продукт;
- Ефективност и ефикасност в използването на наличните и достъпни ресурси в отчетния период;
- Напредък в изпълнение на индикаторите по приоритети и мерки спрямо предварително поставените целеви стойности
- Ниво на ангажираност на заинтересованите страни - общинска администрация; местни, регионални, национални и европейски институции; бизнес, граждански сектор и т.н., което се изразява в капацитет на местната администрация да ръководи изпълнението, осигуряване на прозрачност, информирание, въвличане.

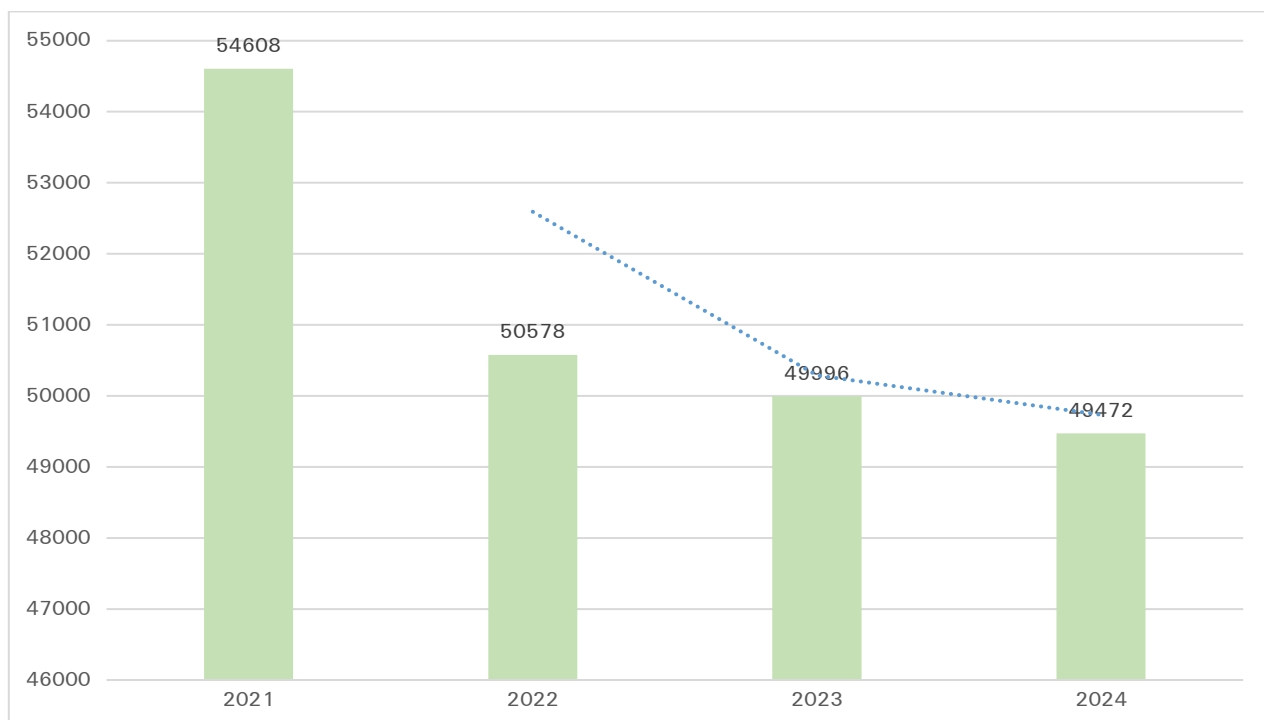
4. Политическа, икономическа и социална среда на изпълнение на ПИРО (2022-2024 г.)

Политическият контекст, в който е изпълняван Планът за интегрирано развитие на Община Габрово за периода 2021 – 2027 г., се характеризира със следните няколко специфики:

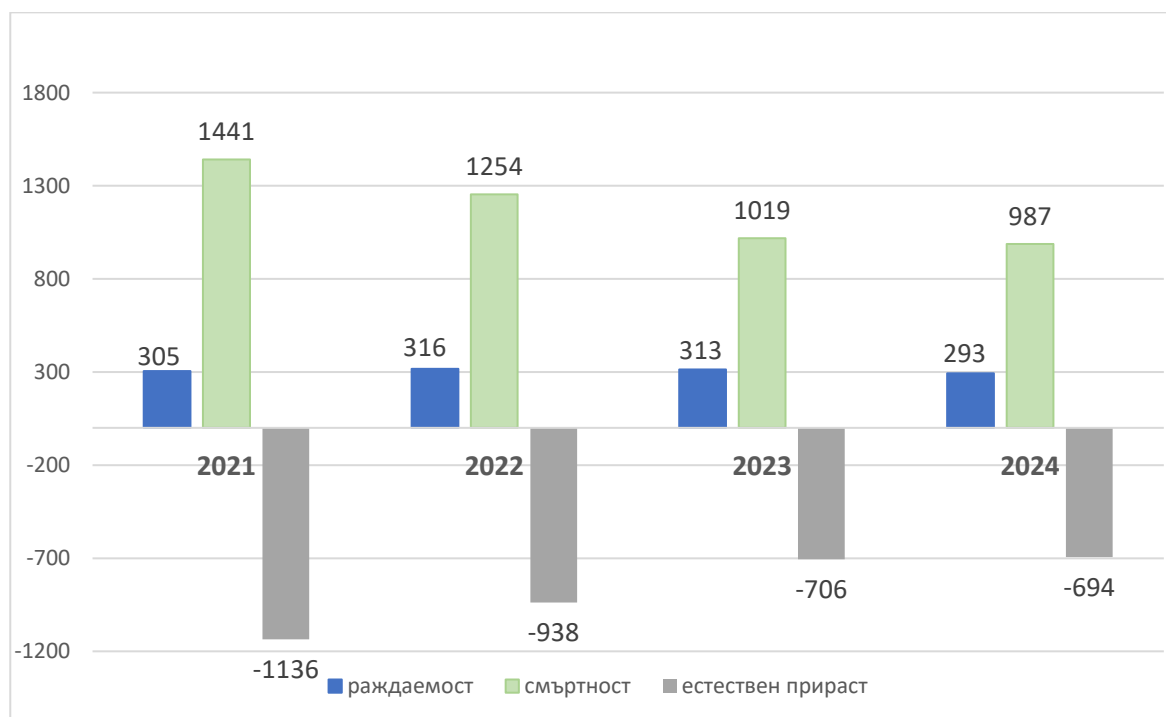
- Нестабилна политическа среда, с честа смяна на правителства и изоставане в старта и изпълнението на оперативните програми и Националния план за възстановяване и устойчивост.
- Намаляващи възможности за финансиране от други донорски програми извън средствата на ЕС
- В международен план периодът се характеризира с редица външни геополитически събития, които оказват влияние върху политическата и бизнес среда в България, като много от тях бяха свързани с глобална политическа и икономическа нестабилност. Те оказват влияние върху икономическото развитие в страната в национален и регионален план. Периодът се характеризира с повишена инфлация, повишени оперативни разходи и затруднени търговски връзки, но и с нови икономически и бизнес възможности, чиито ефекти се очаква да се проявят в перспектива.

Анализ на демографските процеси

Анализът на демографските процеси показва, че подобно на повечето общини в страната, и община Габрово продължава да се сблъсква с негативни демографски тенденции. Населението на общината спада от 54.6 хил. души през 2021 година до 49 хиляди през 2024 г. Този спад е резултат от негативните ефекти на COVID-19, но също така е резултат на спад в естествения прираст на населението и на съществуващите демографски и миграционни процеси, които са характерни не само за Габрово, но и за цялата страна. Тези процеси са също така характерни за почти всички развити западни икономики и са резултат от положителното икономическо развитие и подобреното качество на живот.

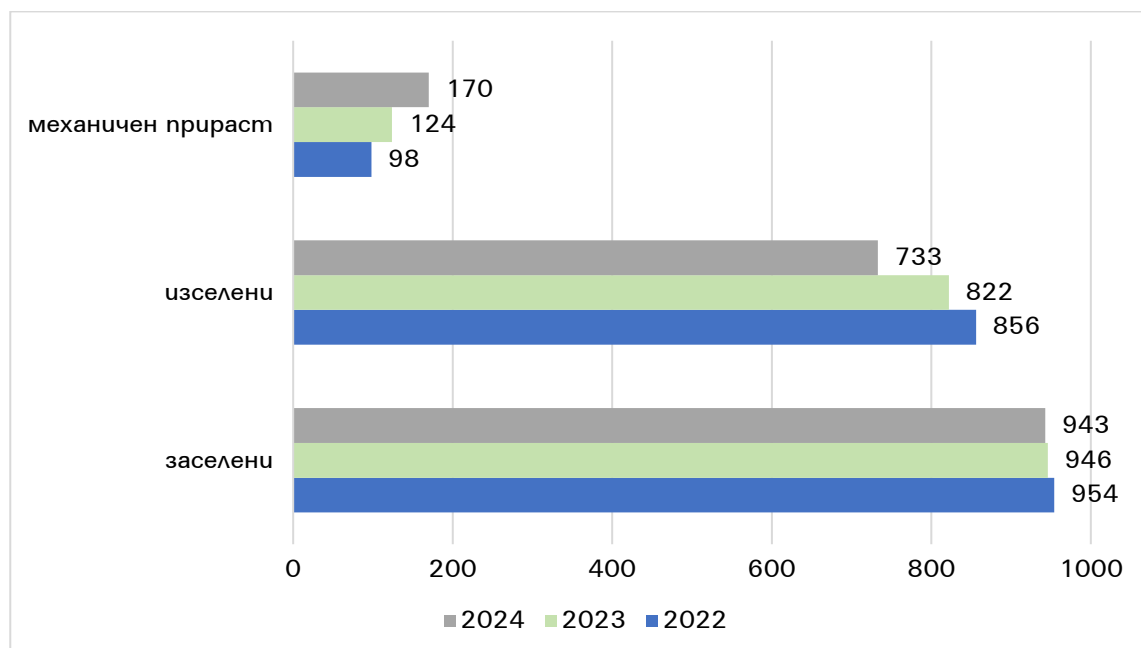

Фиг. 1. Население на община Габрово в периода 2021-2024г.

Фиг. 2 Естествен прираст на община Габрово в периода 2021-2024г.

За разлика от тенденциите в раждаемостта, механичното движение в община Габрово е с положителен знак, като механичния прираст през последните години расте основно поради спад в изселените лица и запазване на броя на заселените.

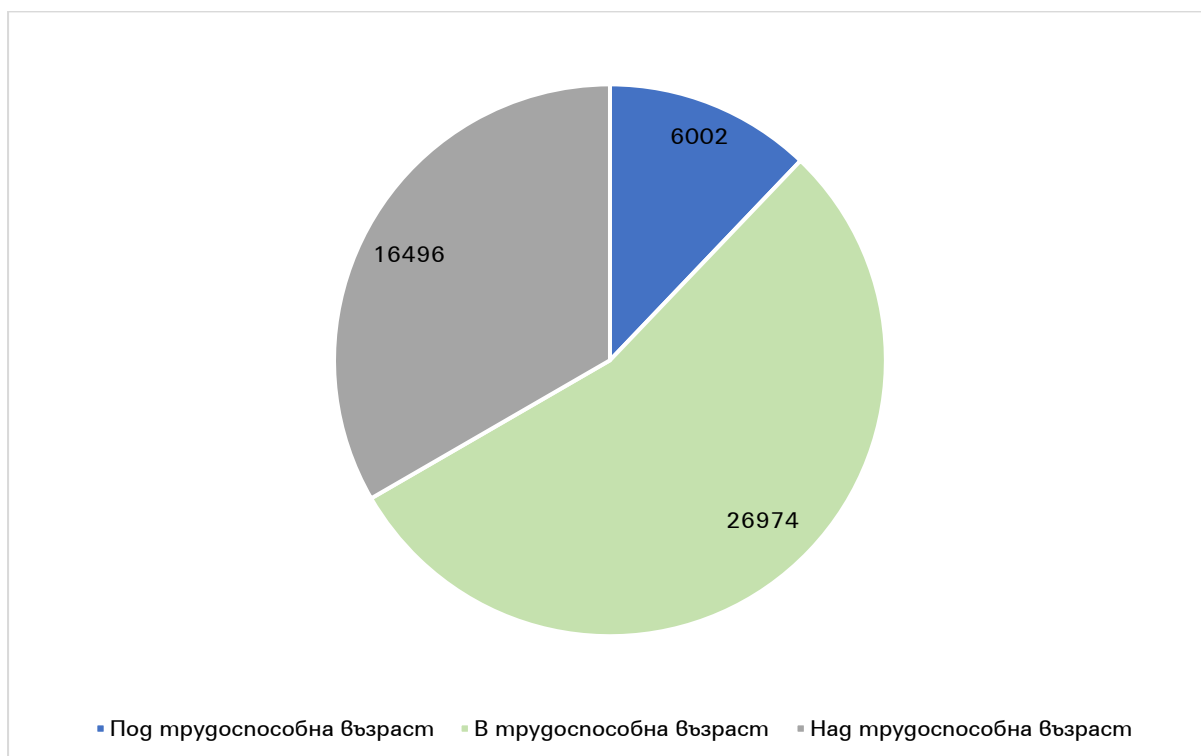

Фиг. 3 Механично движение на населението в община Габрово*

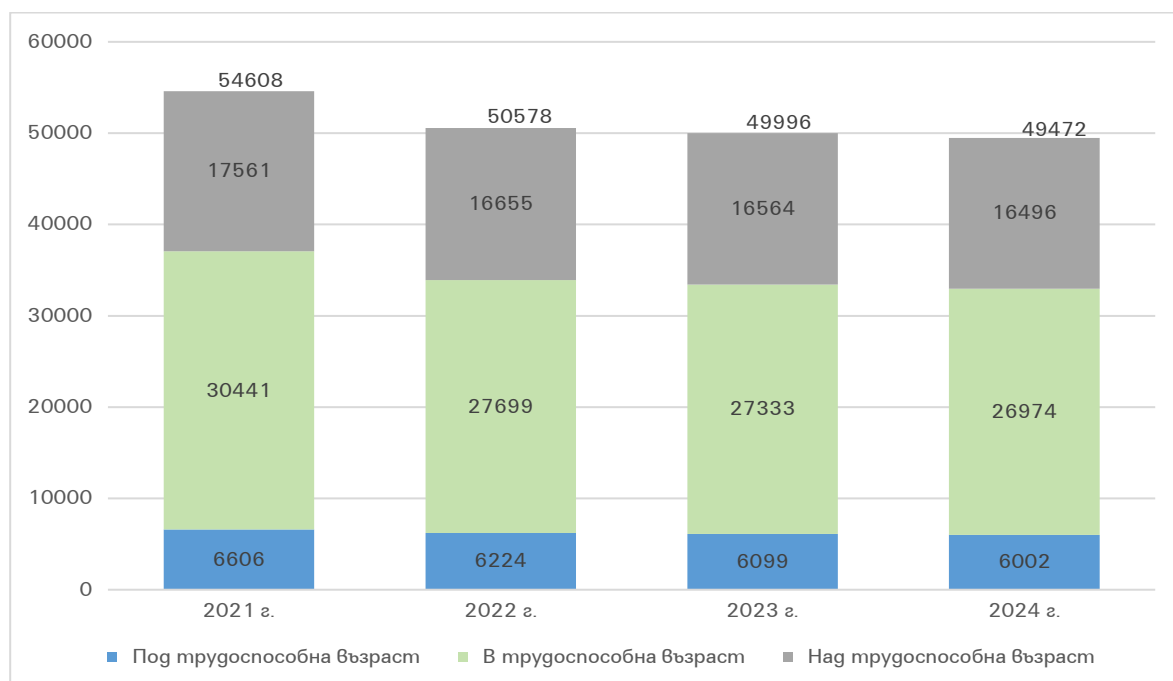
*Механичният прираст на населението в териториален аспект представлява разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място;
Източник: НСИ

През последните 15 години се наблюдава сравнително еднакъв дял на естествения прираст, с изключение на периода на COVID кризата от 2020-2022г., когато той спада повече от обичайно заради повишената смъртност в периода. Делът на заселените жители в рамките на общината също поддържа приблизително еднакви стойности за последните три години. За разлика от това обаче броят на изселените през последните спада.

- *недостиг на квалифицирани кадри за бизнеса.*

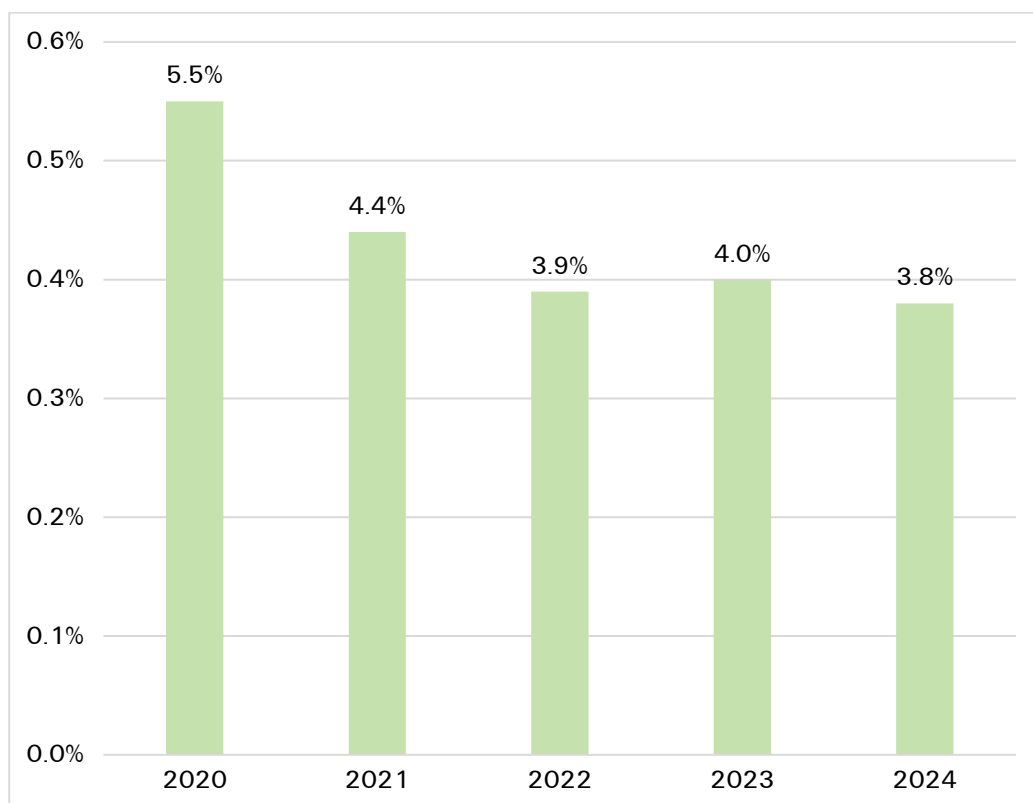
Фиг. 4 Население на община Габрово, което е под, във и над трудоспособна възраст към 2024 г., Източник: НСИ

Фиг. 5 Лица, които са под, във и над трудоспособна възраст в община Габрово в периода 2010 – 2024 г.; Източник: НСИ, <https://www.nsi.bg/statistical-data/206/642>

Данните за възрастовата структура на населението на община Габрово показват демографски предизвикателства, които пряко влияят върху пазара на

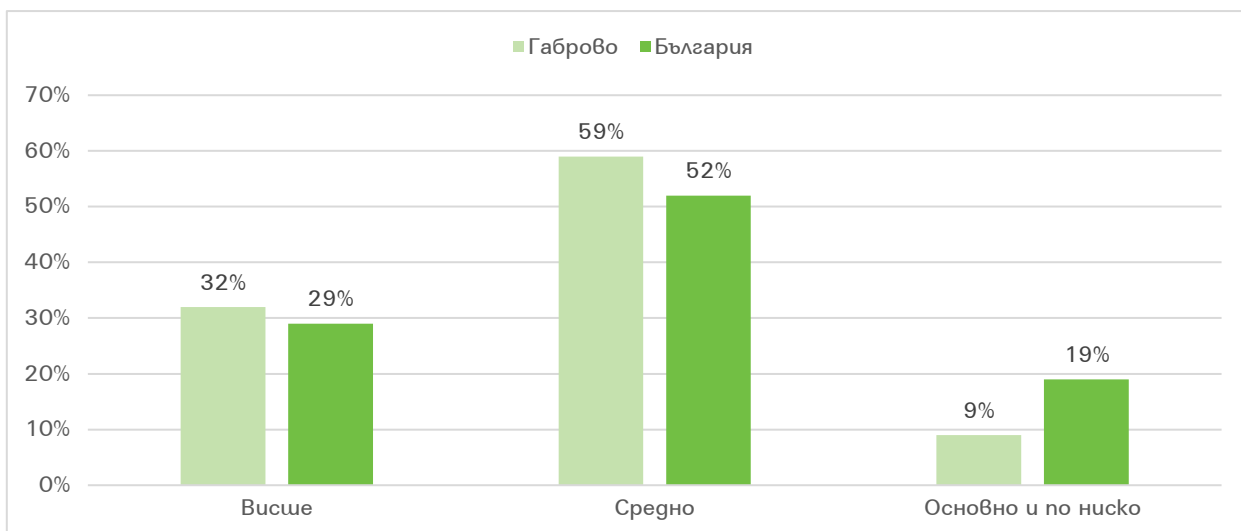
труда. Към 2024г. от общо население почти 49 472 души, над 44% от населението се намира извън трудоспособна възраст. Допълнително, ниските нива на безработица в региона – спаднали от 5,5% през 2020г. до 3,8% през 2024г, подсказва, че работодателите се сблъскват с липса не просто на работна ръка, а на квалифицирани специалисти, тъй като голяма част от трудоспособното население е вече заето.

Фиг.6 Коефициент на безработица в община Габрово, 2020-2024 г.; Източник: <https://www.265obshtini.bg/map/571>

Образователен профил на пълнолетното население

Една трета от пълнолетното население на община Габрово са лица с висше образование. Със средно образование са 59% от пълнолетните жители, а с основно образование – 9%. Това поставя Габрово сред общините, които са с по-висок от средния за страната образователен профил. В национален план с висше образование са 29% от пълнолетните българи, със средно образование са 52%, а с основно и по-ниско образование са 19%. Въпреки добрите показатели по формално завършена степен на образование инвестициите в умения, които отговарят на динамично развиващата се икономика и на нуждите на пазара на труда са много важни.

Фиг. 7 Население на 18 и повече навършени години по степен на образование в община Габрово и средно за страната, Източник: НСИ, Преброяване на населението

Анализ на социално-икономическите промени в периода 2021 – 2024 г.

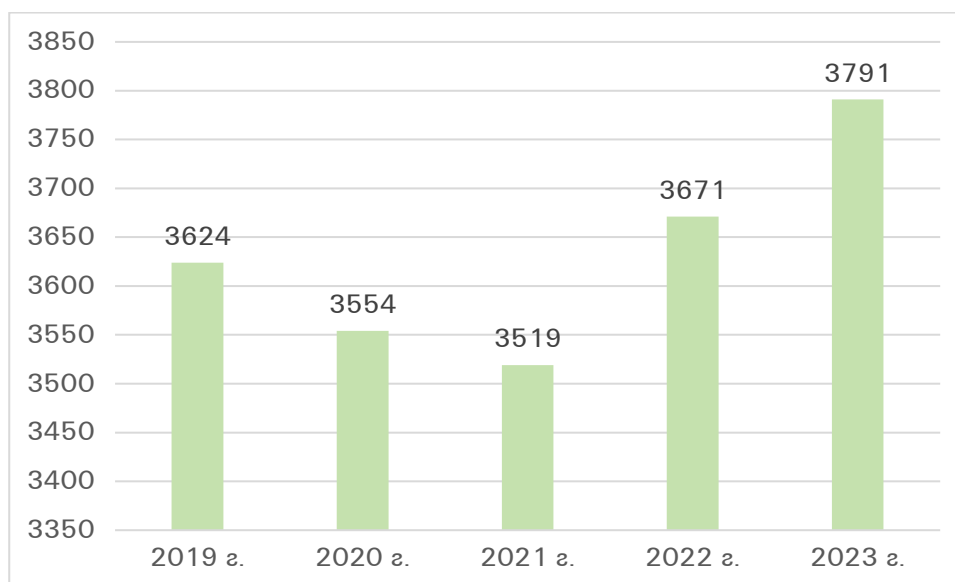
Икономическото развитие на община Габрово през последните години се отличава последователно със следните няколко тенденции:

- преодоляване на негативните икономически последици от кризата от COVID-19;
- положителен ръст на всички икономически показатели, с отчетливо засилване след 2022 година.

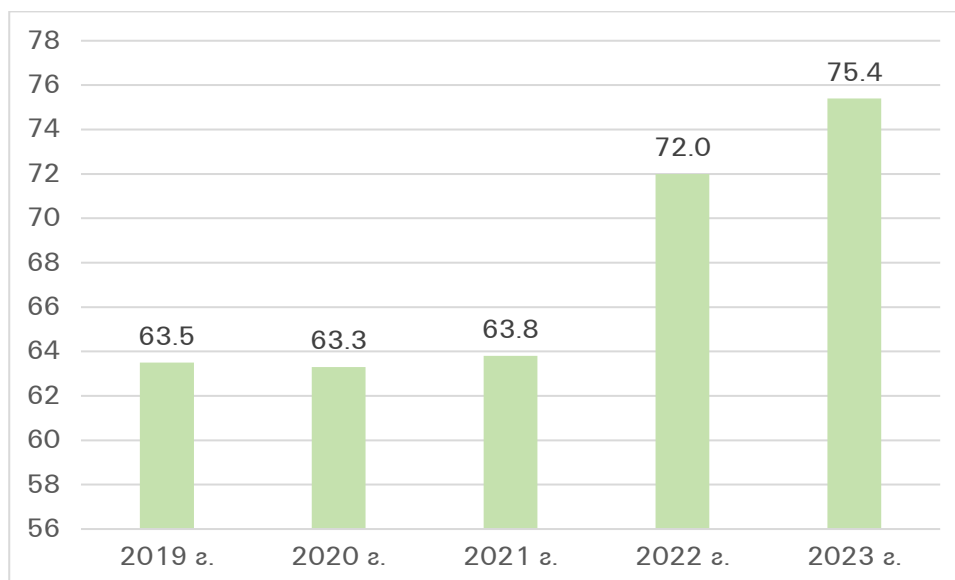
В тази логика се вписват всички основни икономически показатели като: произведена продукция от нефинансовите предприятия, добавена стойност по факторни разходи (общо в лева и на глава от населението), произведена продукция на човек от населението, нетни приходи от продажба на нефинансовите предприятия, приходи от износ на нефинансовите предприятия, дял на наетите по трудово и служебно правоотношение сред населението на 15 и повече години, броя на активните предприятия на територията на общината (абсолютен брой и брой на 100 души от населението), разходи за придобиване на ДМА, ПЧИ на човек от населението, заетост и брутна месечна заплата и др.

След краткосрочния спад по време на COVID-19, бизнес климатът в общината чувствително се подобрява, което е видимо през почти всички бизнес индикатори. Увеличава се броят на нефинансовите предприятия в общината, като към 2023 той достига до 3791 активни фирми. Това е ръст с около 5% за пет години. Повишената

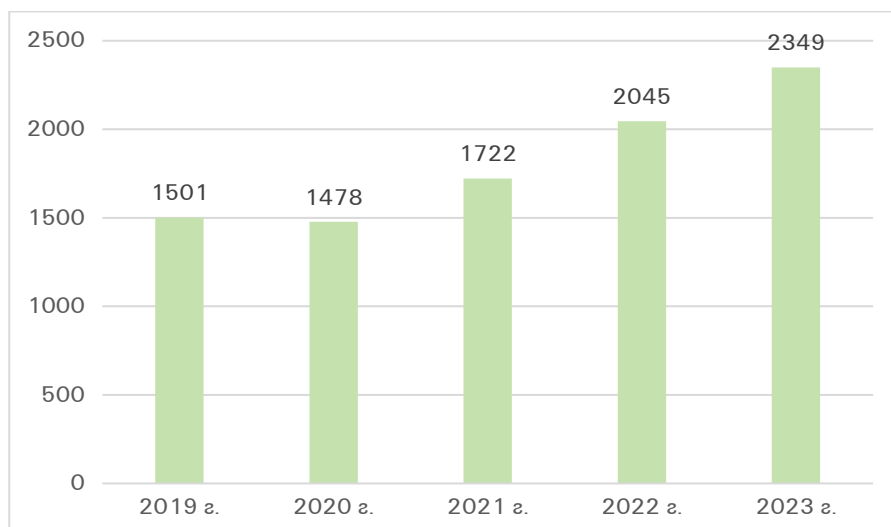
бизнес активност е важна предпоставка за икономическото развитие на региона. Както ще видим от следващите индикатори, освен броя на фирмите в изследвания период се увеличават и нетните приходи от продажби, което също е важен индикатор за нарастваща бизнес активност.

Фиг. 8 Брой нефинансови предприятия в община Габрово за периода 2019-2023 г.,
Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/549>

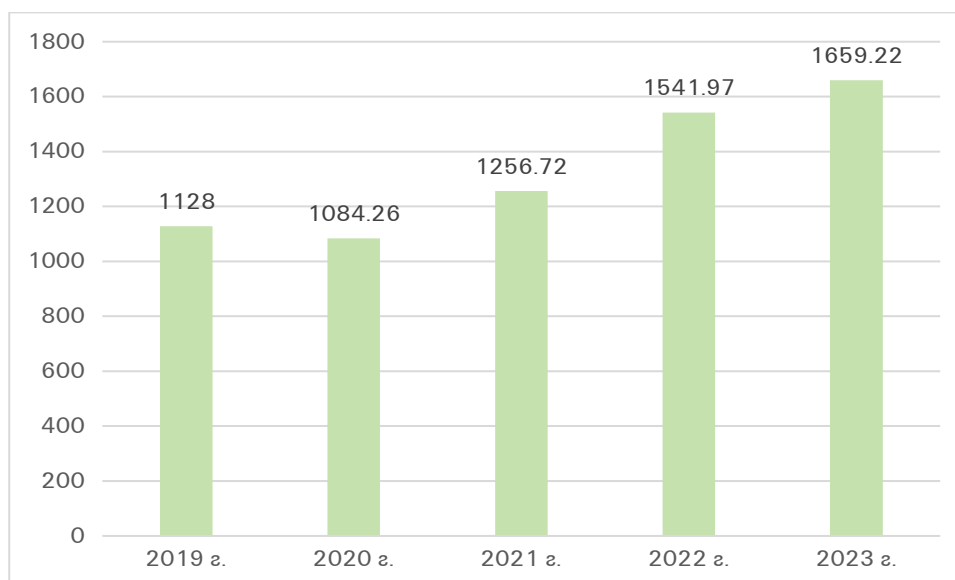

Фиг. 9 Брой нефинансови предприятия на 1000 души в община Габрово за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/550>

Фиг. 10 Нетни приходи по продажби на нефинансови предприятия в община Габрово за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/557>

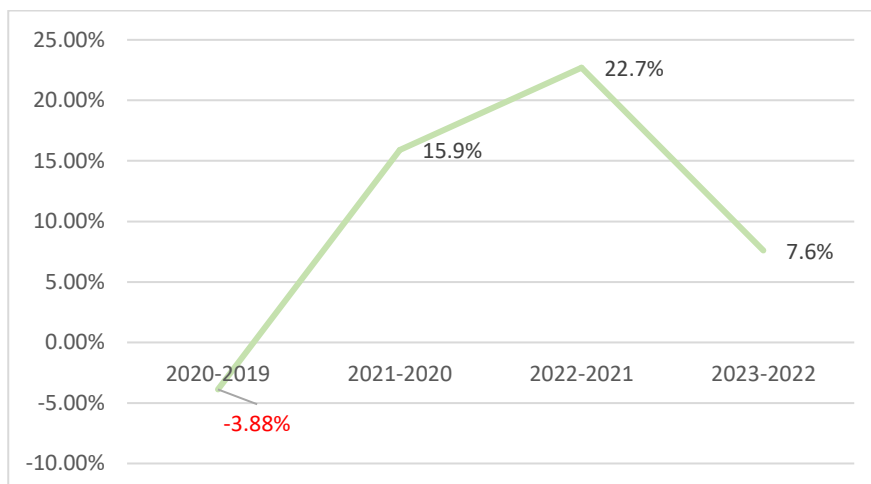
Нетните приходи от продажби, които предприятията в община Габрово реализират се увеличават с 56% спрямо периода преди COVID-19 (спрямо резултатите от 2019 година). Произведената продукция нараства с 47% от 1128 милиона лева през 2019 година до 1659,22 млн. лева през 2023 г.

Фиг. 11 Произведена продукция в нефинансовите предприятия в община Габрово за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/525>

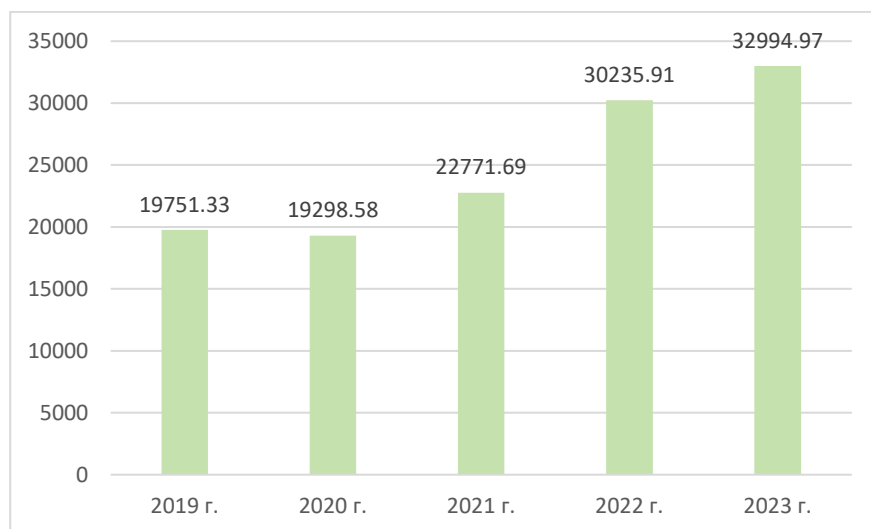
След краткосрочния спад в периода на COVID-19, темповете на произведената продукция плавно се възстановяват. Годишното изменение (на база на предходната година) в произведената продукция нараства с 15.9% през 2021 година, достига ръст

от 22,7% през 2022 година и снижава своите темпове през 2023 година, когато ръстът е само 7,6%. Въпреки това леко забавяне, икономическите показатели показват ясна положителна тенденция и подобряване на микроклимата в общината.

Фиг. 12 Годишно изменение в произведената продукция, 2019-2023 г., община Габрово, Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/556>

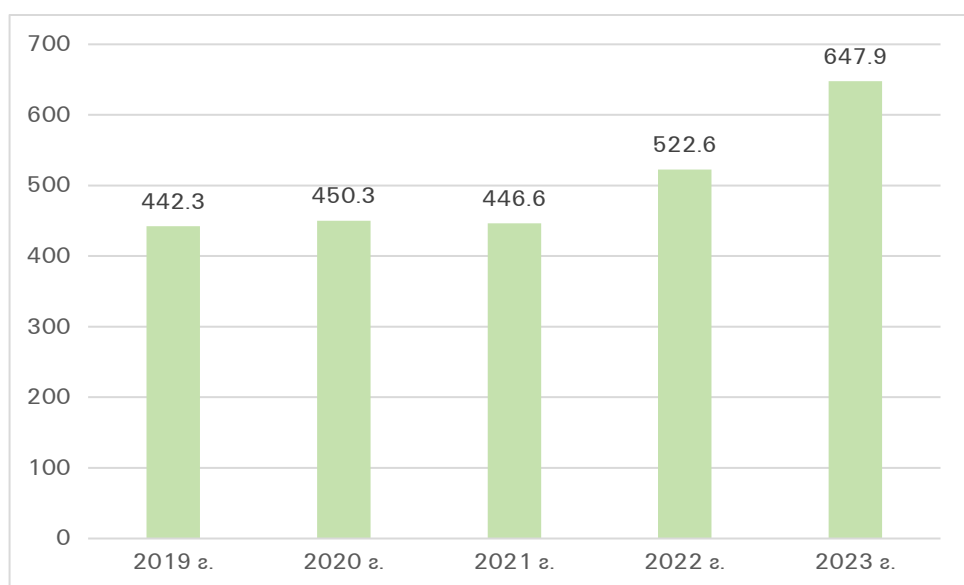
Произведената продукция на човек от населението нараства със 67% и достига до почти 33 хил. лева на човек през 2023 година. Този съществен ръст не просто преодолява спада в периода на COVID-19, но е индикация за силен икономически подем и повишаване на конкурентоспособността на предприятията в общината.

Фиг. 13 Произведена продукция на човек от населението в община Габрово за периода, 2019-2023 г, Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/527>

Друг важен индикатор, който измерва ефективността на фирмите е добавената стойност по факторни разходи. Добавената стойност по факторни разходи

представлява стойността на произведената продукция, намалена с разходите за оперативната дейност, без тези за персонала и за амортизация (т.е. изваждат се просто разходите за материали, суровини и външни услуги) както и с разходите за акцизи и увеличена с приходите от финансираня (например заеми или грантове по европейски проекти). Това е разликата между стойността на крайната продукция и преките разходи за производството ѝ. Ръстът при добавената стойност е около 46% само за 5 години, което показва, че предприятията в община Габрово са станали по-ефективни в произвеждането на стойност и значително са повишили ефективността си на единица вложен ресурс (разход).

Фиг. 14 Добавена стойност по факторни разходи в община Габрово (млн. лева) за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/514>

Изменението в добавената стойност по факторни разходи само за една година през 2023 спрямо 2022 е 24%², а за сравнение през целият десет годишен период от 2011 до 2021 година ръстът на добавената стойност по факторни разходи е 69.9%³.

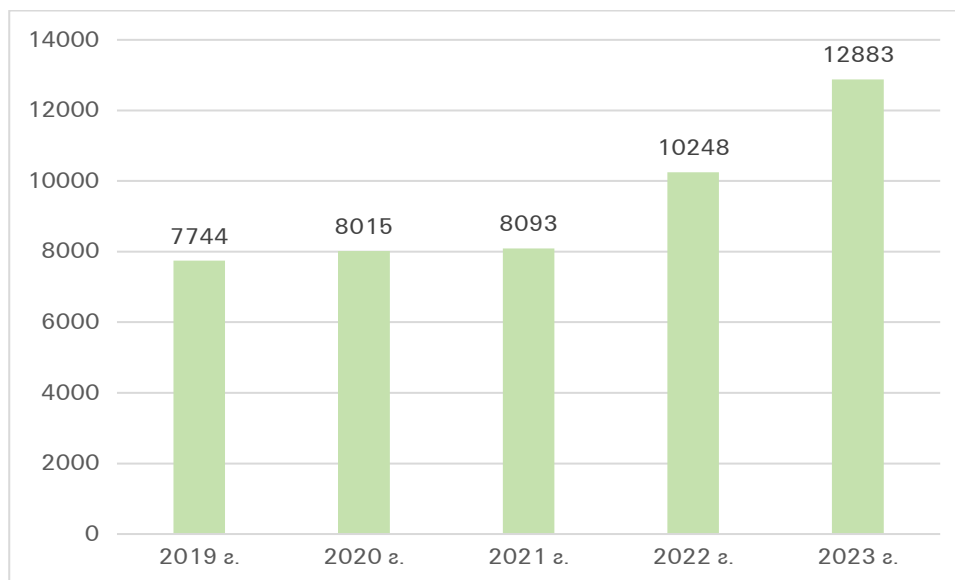
¹ **Добавената стойност по факторни разходи** представлява стойността на произведената продукция, намалена разходите за оперативната дейност, без тези за персонала и за амортизация (т.е. изваждат се просто разходите за материали, суровини и външни услуги) както и с разходите за акцизи и увеличена с приходите от финансираня (например заеми или грантове по европейски проекти). Казано по-просто, това е разликата между стойността на крайната продукция и преките разходи за производството ѝ.

Промяната в добавената стойност по факторни разходи представлява процентното изменение на добавената стойност в дадена община в рамките на година.

² <https://www.265obshtini.bg/map/518>

³ <https://www.265obshtini.bg/map/400>

Измерена на човек от населението, добавената стойност по факторни разходи в периода 2019-2023 г. също нараства значително като достига 12 883 лева през 2023 година. Спрямо 2019 година това е ръст със 66%.

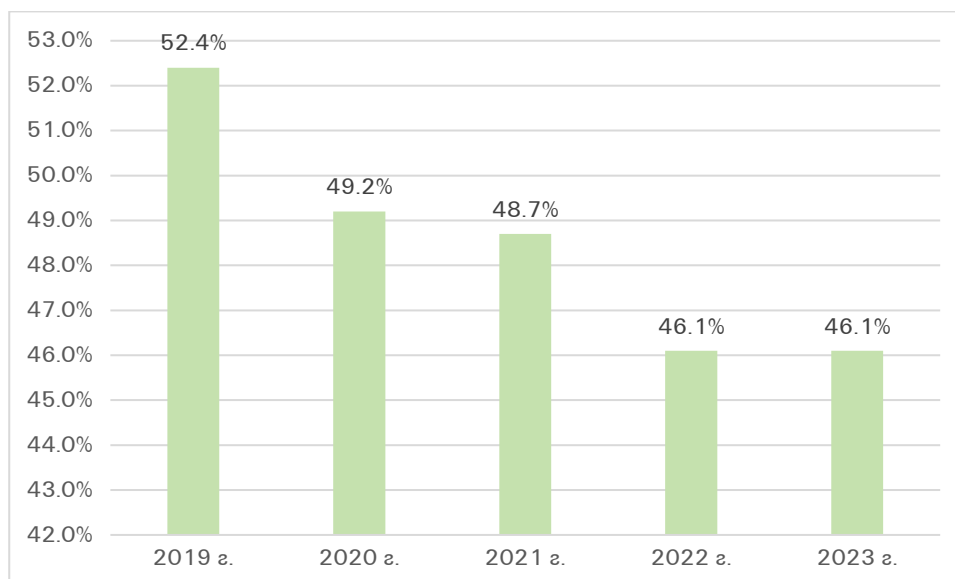

Фиг. 15 Добавена стойност по факторни разходи на човек от населението в община Габрово, за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/515>

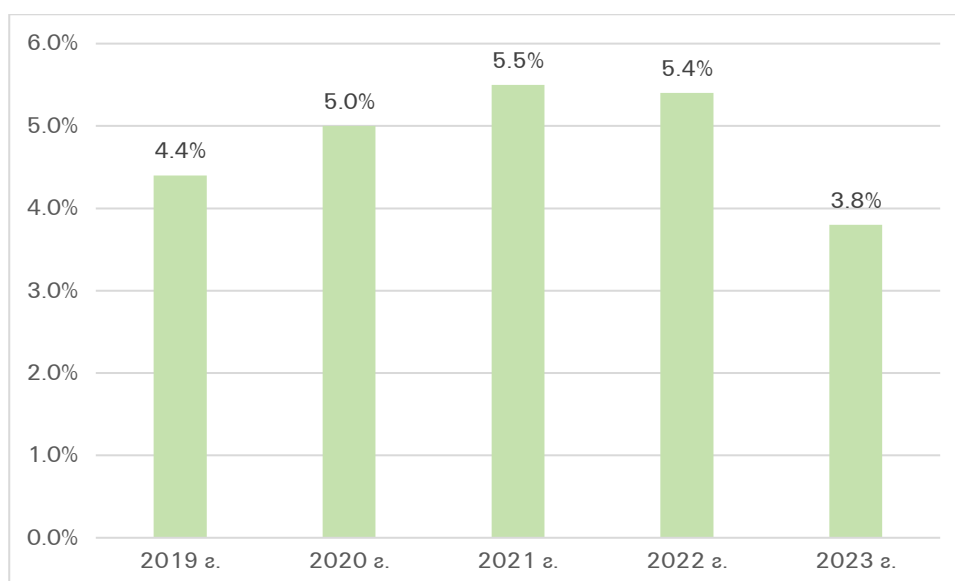
Добавена стойност в преработващата промишленост през 2023 г. в община Габрово е 289,9 млн. лева.

Добавената стойност в преработващата промишленост спада като дял от общата добавена стойност в община Габрово, което е типично за развитите икономики, в които сектор "Услуги" започва да заема все по-голяма част. През 2019 година преработващата промишленост е 52,4% като през следващите години постъпателно спада, за да достигне до 46,1% през 2022 и 2023 година. Въпреки тази тенденция, община Габрово остава сред общините с най-висока добавена стойност в преработващата промишленост при средни стойности на този показател на национално ниво от 21%.⁴

⁴ <https://www.regionalprofiles.bg/bg/news/infographic-how-much-is-the-created-value-of-goods-and-services-produced-in-the-regions/> представените данни са на ниво област, но средният за страната показател е два пъти по-нисък от стойността за община Габрово, представена на графиката.

Фиг. 16 Добавена стойност по факторни разходи на човек от населението в община Габрово, за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/515>

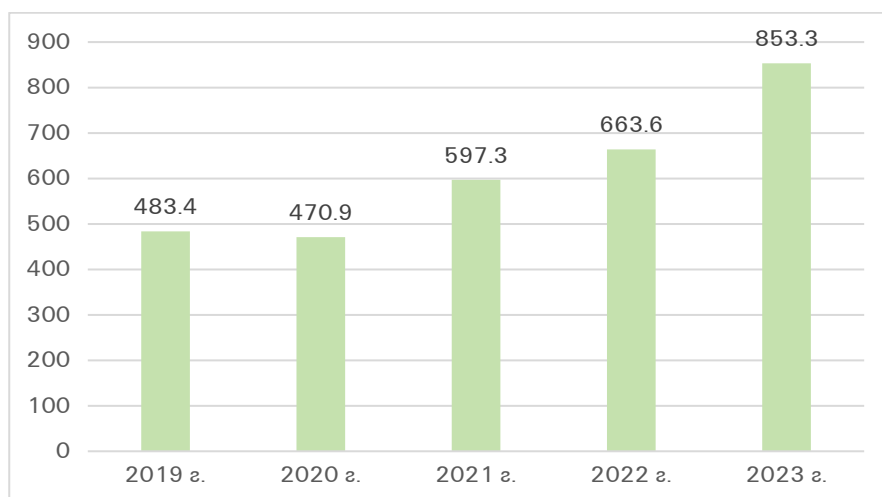

Фиг. 17 Дял на ИКТ и далекосъобщенията от общата добавена стойност в община Габрово, за периода 2019-23 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/566>

Информационните и комуникационните технологии като дял от общата добавена стойност в изследвания период остават на приблизително сходни нива, но в края на периода, когато данните показват ръст във всички останали сектори, техният дял спада до 3,8%. Въпреки занижаването им като дял от общата добавена стойност, в номинално изражение добавената стойност в сектор ИКТ и далекосъобщения се запазва.

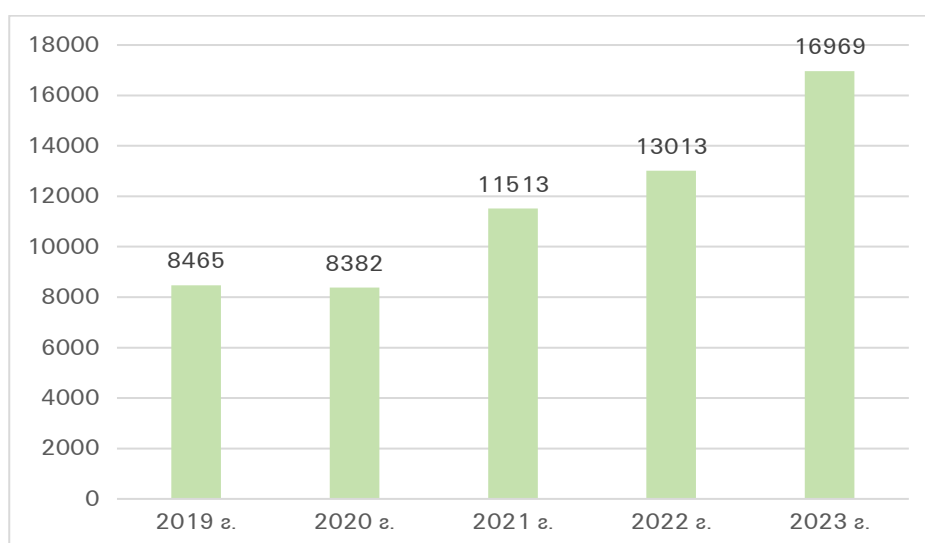
Износ

Заедно с нарастването на произведената продукция, нарастват и приходите от износ. В рамките на 5 годишния период в обхвата на настоящия анализ износьт от нефинансовите предприятия нараства със 77% и достига до 853,3 млн. лв. през 2023 година.

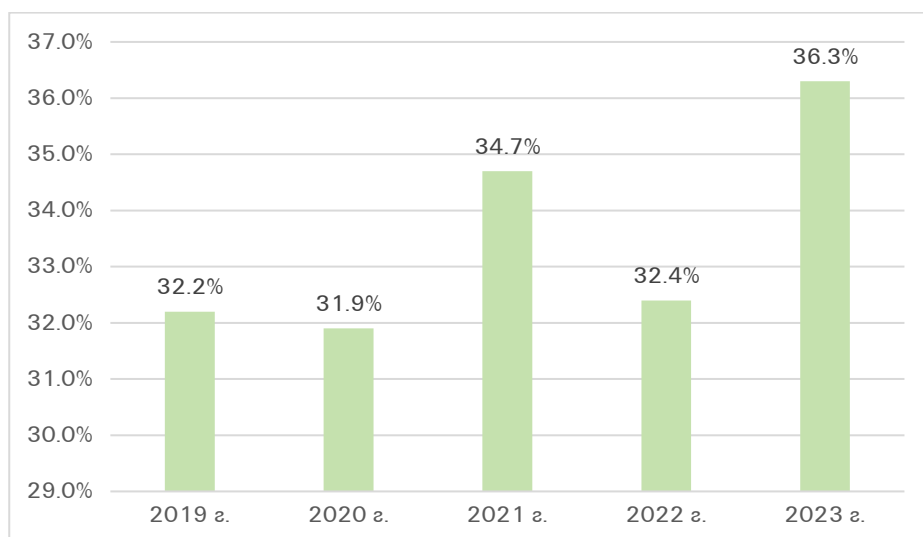
Фиг. 18 Приходи от износ на нефинансовите предприятия в община Габрово (млн. лв.) за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/528>

Приходите от износ на човек от населението също нарастват постъпателно, като за период от пет години се удвояват. Това ясно илюстрира тенденцията на нарастващия експортен потенциал на предприятията в община Габрово.

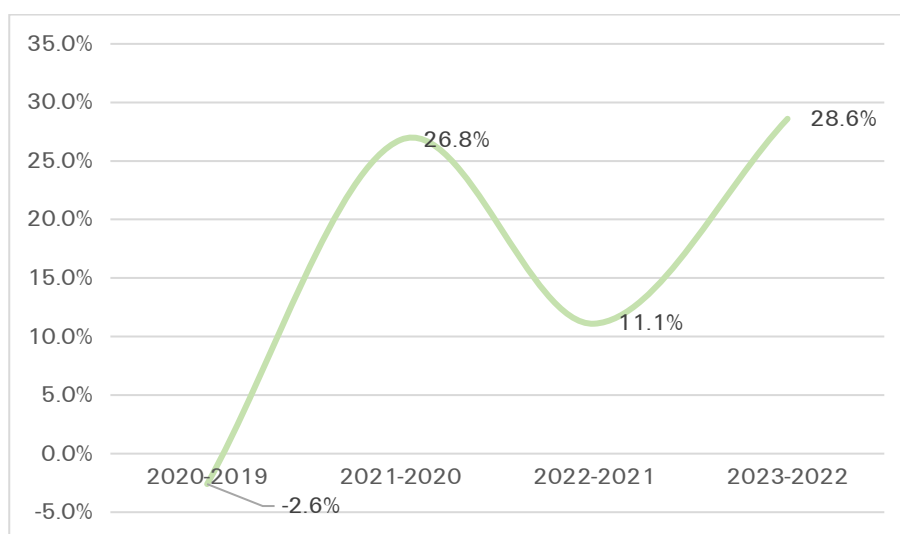
Фиг. 19 Приходи от износ на нефинансовите предприятия на човек от населението в община Габрово, за периода 2019-2023 г. (лв. на човек), Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/529>

Приходите от износ съставляват около една трета от всички приходи на нефинансовите предприятия. По този показател Габрово е сред най-добре представящите се общини като заминава дори столицата, която е с 26% приходи от износ през 2023 година и се нарежда сред 40-те най-добре представящите се в експортен план общини в страната.

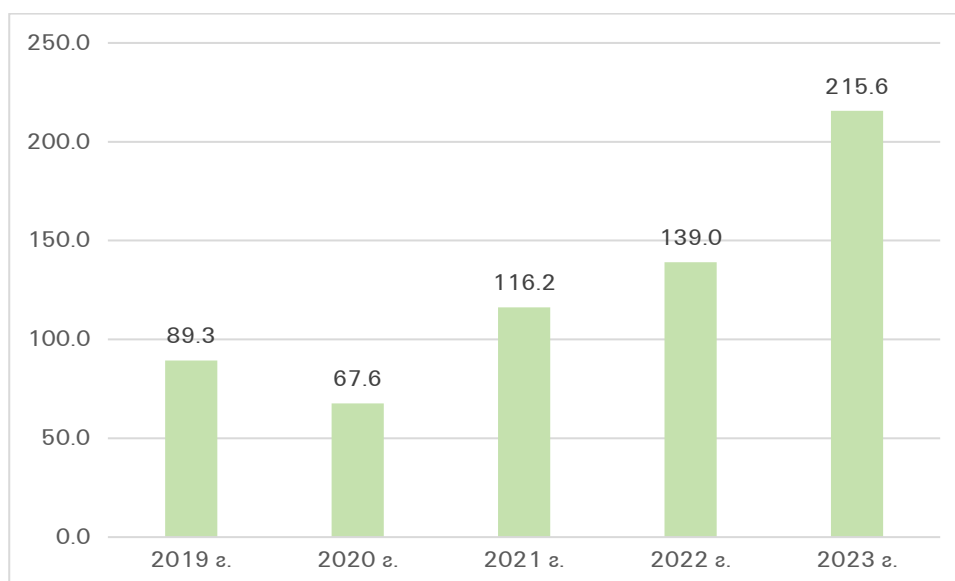
Фиг. 20 Дял на приходите от износ в общите приходи на нефинансовите предприятия в община Габрово, за периода 2019-23 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/531>

В изследвания период и особено след COVID-19 износът на нефинансовите предприятия в община Габрово отчетливо расте – с 27% през 2021, с 11% през 2022 и с 29% през 2023 година.

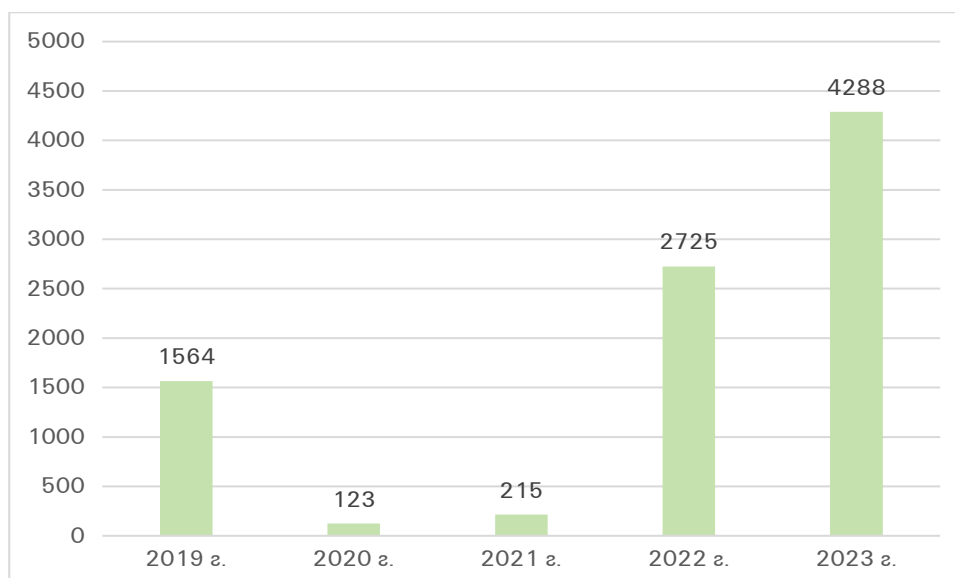
Фиг. 21 Годишно изменение в приходите от износ на нефинансовите предприятия в община габрово, за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/554>

Инвестиции

Фиг. 22 Разходи за придобиване на ДМА в община Габрово, за периода , 2019-2023 г. (млн. лв.), Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/521>

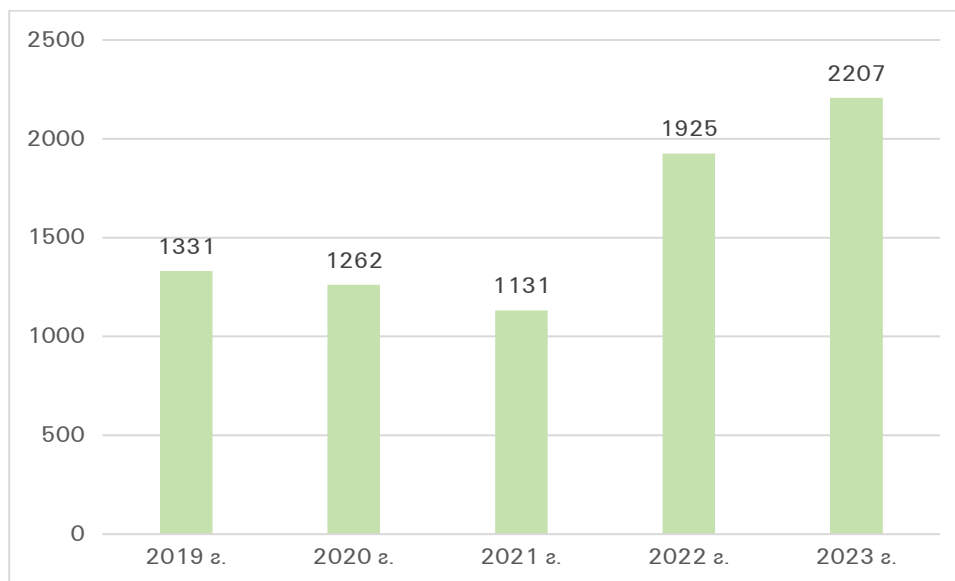
След краткосрочен спад на разходите за ДМА по времето на кризата породена от вируса COVID-19, в периода след 2020 инвестициите в ДМА нарастват, като през 2023 година достигат 215,6 млн. лв. Това е ръст с 55,11% спрямо 2022 година. Общият обем на инвестициите в анализирания период (2019-2023 година) е 627,7 млн. лева.

Фиг. 23 Разходи за придобиване на ДМА на човек от населението в община Габрово, за периода 2019-2023 г. (лева на човек), Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/522>

Разходите за ДМА на глава от населението показват същата обща тенденция. През 2023 година те достигат до 4288 лева на човек, което спрямо 2022 година е ръст с 57%.

В този период нарастват значително и преките чуждестранни инвестиции. През 2023 година те достигат до 2207 евро на човек от населението, което е ръст с 66% спрямо 2019 година.

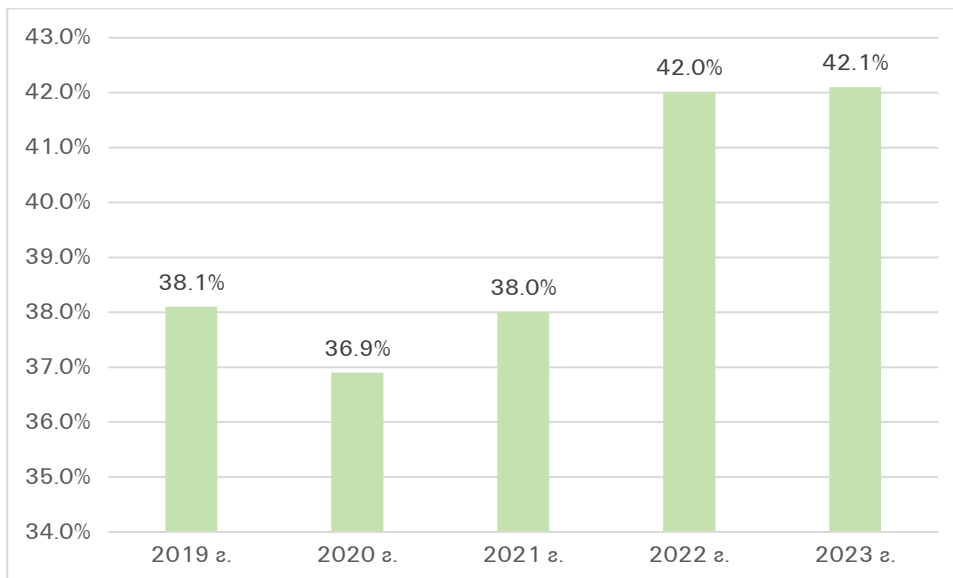
Фиг. 24 Преките чуждестранни инвестиции с натрупване на човек от населението в община Габрово, за периода 2019-2023 г. (евро на човек от населението), Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/533>

Изплатените средства от европейски фондове с различни бенефициенти⁵ в община Габрово в периода 2007 – 2024 година са общо 292,8 млн. лева, което е по 5856 лева на човек от населението. Това поставя община Габрово на челните места в страната по инвестиране на европейските фондове.

Пазар на труда

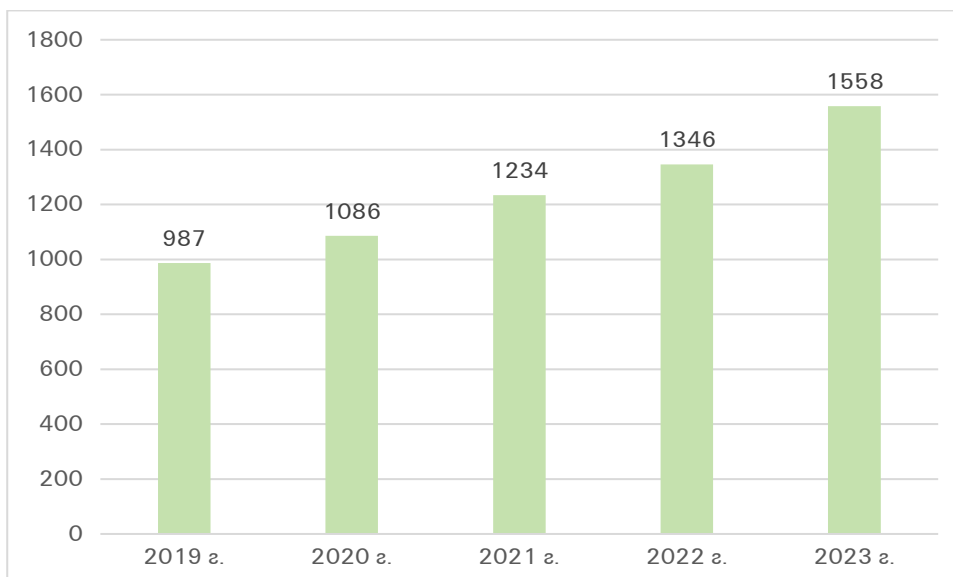
Наетите по трудово и служебно правоотношение след COVID-19 нарастват, като през 2022 и 2023 година достигат 42%. Това е съпътствано и със спад в безработицата. Нарастването на заетостта е ясен индикатор за икономически подем и подобряване на бизнес климата и бизнес възможностите в общината.

⁵ Общинска администрация, частни фирми, НПО и гр.

Фиг. 25 Дял на наетите по трудово и служебно правоотношение сред населението на 15 и повече години в община Габрово, за периода 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/543>

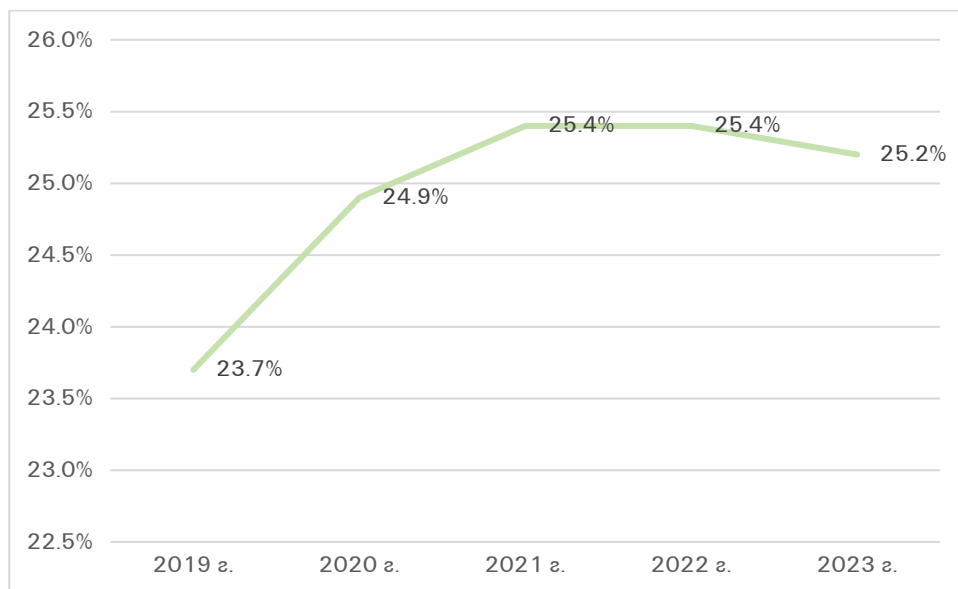
Освен със спад в безработицата и нарастване на заетостта, периодът се характеризира и с увеличение на брутната месечна заплата на наетите лица. Само за пет години тя нараства с 58% от 987 лева на месец на 1558 лева. По този показател община Габрово изостава и не успява да се изравни със заплатите в големите градове и икономически по-силно развитите центрове на страната.

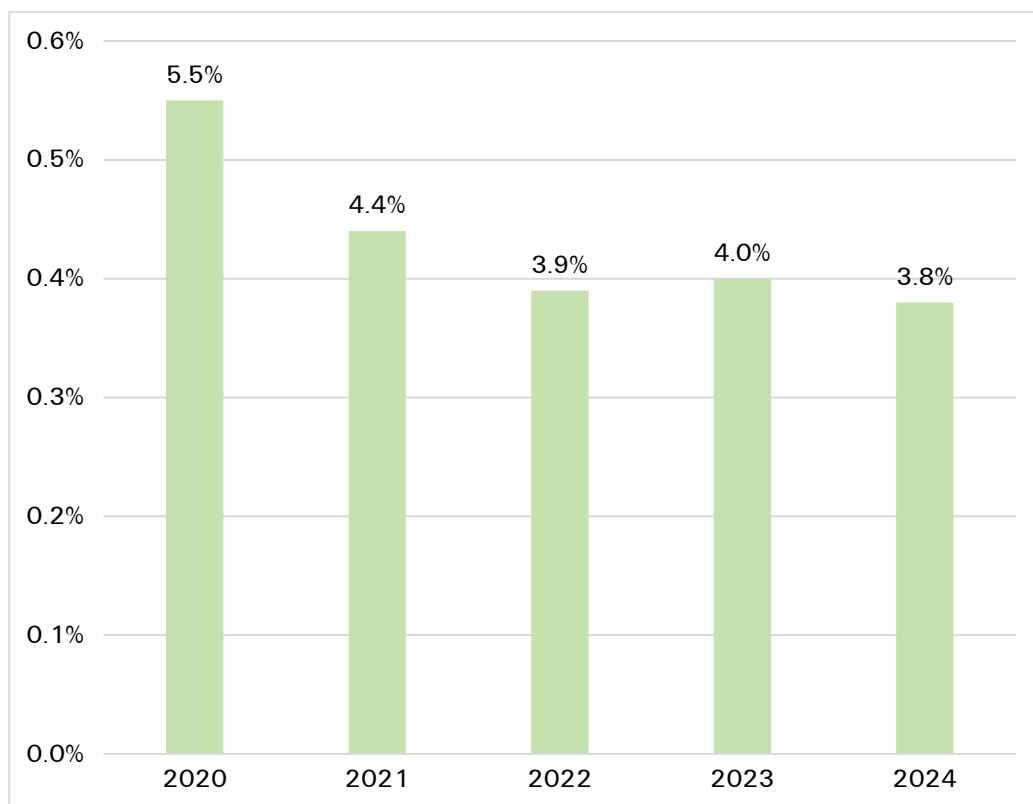
Фиг. 26 Средна брутна месечна заплата на наетите в община Габрово, за периода 2019-2023 г. (лева), Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/534>

Наетите в общественния сектор в община Габрово през 2023 година получават средна брутна месечна заплата в рамките на около 1901 лева, а наетите в частния

сектор – 1441 лева. Наетите в общественния сектор през годините са в рамките на около 24-25% от всички наети лица.

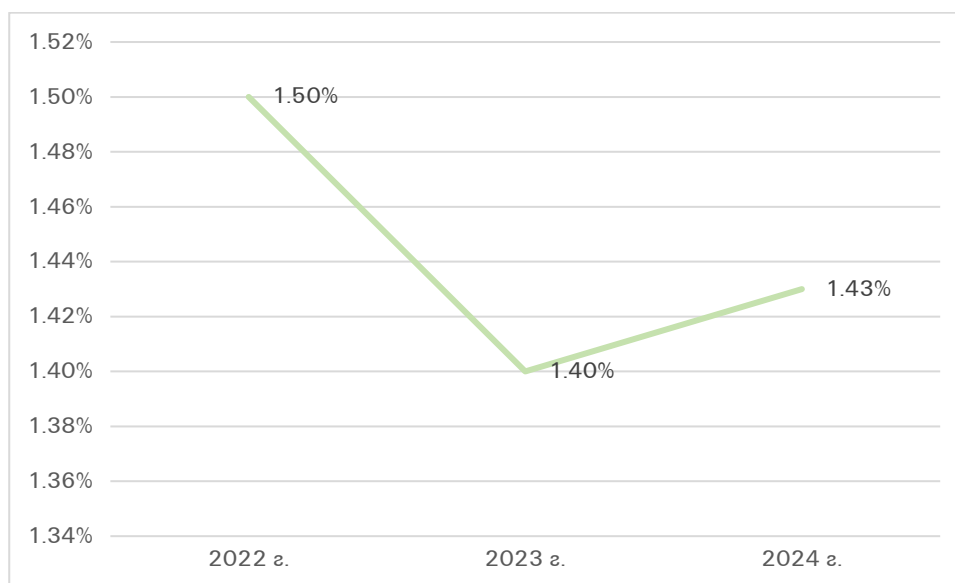

Фиг. 27 Дял на наетите в общественния сектор в община Габрово, за периода , 2019-2023 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/539>

Фиг. 28 Коефициент на безработица в Община Габрово, за периода 2020-2024 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/571>

Икономически неактивните сред населението 15-64 години са 25%.⁶ Безработните лица сред младежите на възраст 15-29 години са едва 1,43% през 2023 година. По този показател данните през 2023 година средно за ЕС показват 11.2% безработица при лицата на възраст 15-29 години и 13.8% за същата възрастова група средно за България. С този и поредица от други индикатори общината показва, че дялът на уязвимите групи и лицата, които имат нужда от по-голяма подкрепа е малък (дълготрайно безработни в община Габрово през 2024 година са едва 4.7%).

Фиг. 29 Дял на безработните сред населението на 15-29 години в община Габрово, за периода 2022-2024 г., Източник: НСИ, по данни публикувани на <https://www.265obshtini.bg/map/580>

Изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Габрово за периода 2021 – 2027 г. е съпътствано и от други външни фактори:

- През 2023 г. редица външни и вътрешни фактори формираха сложна и нестабилна икономическа среда в България, чиито последици се усещат осезаемо и на местно ниво в по-малките общини като Габрово. Глобалната геополитическа несигурност, влошените търговски отношения, прекъснатите вериги за доставки и високата инфлация създадоха сериозни предизвикателства за местния бизнес, особено за малките и средните предприятия (МСП), които са основен двигател на регионалната икономика.

⁶ Дял на икономически неактивните сред населението на 15-64 години, преброяване 2021 г. <https://www.265obshtini.bg/map/286>

- Енергийната криза и нестабилността на цените на суровините доведоха до ръст на производствените и логистичните разходи, което засегна значително предприятията в индустриалните и занаятчийските сектори на Габрово. В допълнение, затрудненията в достъпа до квалифицирана работна ръка – в резултат на миграционни процеси и демографски спад – ограничават потенциала за растеж и иновации в местната икономика.

- Политическата нестабилност в страната и честите промени в управлението създадоха непредвидима регулаторна и икономическа рамка, която възпира инвестиционната активност и затруднява дългосрочното бизнес планиране. Това особено силно се отрази върху капацитета на местните МСП да използват ефективно възможностите, предоставяни от национални и европейски програми за финансиране, включително тези, насочени към зеления преход и дигитализацията.

В този контекст е от съществено значение местната власт в Габрово да продължи активната си роля в създаването на благоприятна среда за бизнеса чрез облекчаване на административните процедури, по-добра информираност за финансови инструменти и насърчаване на публично-частни партньорства. Въпреки предизвикателствата, настоящата ситуация предлага и възможности за трансформация, реструктуриране и изграждане на по-устойчива местна икономика с фокус върху иновациите, устойчивостта и човешкия капитал.

В условията на забавено изпълнение на оперативните програми в периода 2021-2027, в т.ч. и при процедурите за изпълнение на Концепции за интегрирани териториални инвестиции, следва да се отбележи активната роля на Община Габрово в разработване и изпълнение на проекти, финансирани от други програми и механизми на ЕС – „Хоризонт Европа“, УРБАКТ, ИНТЕРРЕГ, „Еразъм +“ и др. Към тях следва да се добавят и постигнатите резултати с отделени собствени средства от общинския бюджет и привлечени средства от държавния. По този начин Община Габрово успява да осъществи напредък в изпълнението на ПИРО.

За периода до 2027 година могат да се очакват следните **основни рискове пред изпълнението** на Плана за интегрирано развитие на Община Габрово:

- Нарастване на инфлацията: Темповете на инфлация също биха могли да повлияят на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Габрово като намалят ефикасността на инвестициите поради това, че планираният към

2021 година ресурс може да се окаже недостатъчен за изпълнение на мерките и индикаторите поради повишаване на цените. Тези рискове са особено значими, в случай, че настъпят при вече одобрени и планирани проекти, чието изпълнение би могло да бъде сериозно затруднено.

- Възникване на нови периоди на вътрешнополитическа нестабилност, липса на правителство с дългосрочна визия и мандат, което да катализира управлението на европейското финансиране и изпълнението на ключовите национални приоритети би могло съществено да затрудни изпълнението на втората фаза на Плана за интегрирано развитие на Община Габрово. Благоприятната вътрешнополитическа среда би била важна предпоставка за напредъка в изпълнението на Плана и успешното реализиране на планираните инвестиции.

- Положителните икономически тенденции на територията на Община Габрово са важен контекст, в който ще бъде изпълняван втория етап от Плана за интегрирано развитие на Община Габрово. Той е както резултат от цялостно подобряване на конюнктурата в общината, така и важна предпоставка и контекст, в който ще бъде изпълняван Плана във втората фаза. Ако наблюдаваните към момента тенденции продължат, те ще катализират в допълнение и частните инвестиции за подобряване на общината и ще създадат нови нужди и очаквания от страна на гражданите и бизнеса за по-качествени общински услуги и по-качествено управление, което да продължи да подобрява условията за работа и живот в община Габрово.

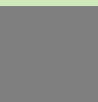
- Допълнителен положителен стимул върху местната икономика и инвестиции би имало въвеждането на еврото като национална валута в България от 1 януари 2026 година. Това ще направи България по-атрактивна за чуждестранни инвестиции и би дало конкурентно предимство на Община Габрово, която успешно се развива икономически и има добри предпоставки за привличане на инвеститори.

- Степената на несигурност на външната среда и най-вече на нейното геополитическо измерение остава висока и дори се очаква да се повишава в близко и средно-срочно бъдеще. В това отношение поне три фактора, следва да се вземат под внимание.

- Новата външнотърговска политика на САЩ - и най-вече: нейният тарифен компонент - поставя под въпрос функционирането на утвърдени от десетилетия механизми и практики на свободна търговия между развитите страни. Редица високо развити икономики и водещи

индустрии вече се подготвят за предстоящите последици и би било разумно техните под-доставчици, включително тези от района на община Габрово, да отчетат това развитие. В това отношение самата община също трябва да се подготви за неблагоприятни сценарии.

- На следващо място, но не и по значение, продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна, поддържа висок геополитическия риск в целия район на (юго)източна Европа. Това неминуемо оказва външно негативно влияние върху потенциала на общини като Габрово да привличат и задържат чуждестранни инвестиции.
- На последно място в този лист, но съвсем не изчерпвайки списъка с геополитически рискове, са и промените политически виждания в рамките на ЕС, които водят и до преоценка на вече приети политики. Най-вече това се отнася до т.нар. Зелена сделка, която следваше да доведе до значителни инвестиции в нови, щадящи околната среда инвестиции. Преосмислянето на тези планове означава също и необходимост от по-голяма гъвкавост и готовност за отреагирането на неблагоприятни развития, свързани с пренасочване на средства, първоначално предвидени като подкрепа на регионално и местно ниво, включително и на общини като Габрово за осъществяването на зелен преход.
- Отделянето на финансов ресурс за въоръжаване на ниво ЕС би снижил разполагаемия ресурс за инвестиции по линия на европейските фондове и би ограничило възможностите за местно икономическо развитие с инструментите на кохезионната политика. Ето защо, привличането на собствен ресурс и максимално оползотворяване на наличните бюджетни средства ще е съществено важно в контекста на отбелязаните по-горе промени в средата.

II АНАЛИЗ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ

II. Анализ на постигнатите резултати

Анализът върху постигнатите резултати е направен на база стратегическата рамка на ПИРО Габрово. Рамката отговаря на Методическите насоки, като включва няколко нива - стратегически цели, приоритети, подцели, мерки и индикативни проекти. Съставени са обобщени резултати на отделните нива, които съпоставят индикативните бюджети и проекти с направените разходи и осъществени дейности до 31.12.2024 г. Подробната информация е систематизирана в Приложение 1 към Междинната оценка на ПИРО.

Габрово е една от двете общини в България, заедно със Столична община, която има приет Климатичен договор до 2030 г. Приети са План за действие и Инвестиционен план за климатична неутралност. Основната цел на договора е намаляване на емисиите на парникови газове с 80,5% спрямо нивата от 2008 г. и постигане на климатична неутралност до 2030 г. Избрани са следните сектори за въздействие: „Енергийни системи и сгради“, „Мобилност и транспорт“, „Отпадъци и кръгова икономика“, „Зелената инфраструктура и природосъобразни решения“. Договорът включва създаване на Климатичен екип на Габрово, който работи под надзора на Съвета за устойчиво градско развитие.

Други стратегически документи, които Община Габрово прилага при изпълнение на ПИРО са:

- План за действие за устойчива енергия и климат – ПДУЕК (SECAP) 2022-2030 г.;
- Програма за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива - 2021-2030 г.;
- Генерален план за организация на движението на Община Габрово - за гр. Габрово;
- Стратегия за развитие на културата (2014-2024 г.);
- Стратегия за развитие на зелената инфраструктура на гр. Габрово 2017-2023 г.;
- Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Община Габрово 2021-2027 г.;
- План за устойчива градска мобилност на Община Габрово 2021-2030
- Стратегия за интелигентна специализация на община Габрово за периода 2021-2030 г.;
- Програма за управление на отпадъците на община Габрово 2021-2028 г.;

- План за насърчаване равенството между половете в Община Габрово 2022-2027 г.;
- Програма за управление на отпадъците на община Габрово 2021-2028 г.;
- Програма за опазване на околната среда 2023-2027г.

Напредъкът е осъществен основно чрез използване на следните видове финансови източници:

- Собствени средства на Община Габрово;
- Отпуснати държавни средства;
- Оперативни програми от програмния период 2014-2020 г.;
- Други програми на ЕС и ЕИП;
- Публично-частни партньорства, местен бизнес и гр.

Таблица 1. Текущи проекти на Община Габрово към 31.12.2024 г.

№	Име на проекта	Програма	Продължителност
1.	„Интегрирани решения за плюсово енергийни и жизнени градове“ (RESPONSE)	„Хоризонт 2020“	1 октомври 2020 г. – 30 септември 2025 г.
2.	„Енергийни общности – местни собственици на енергия“ (LOOP)	„Лаиф“	1 октомври 2022 г. – 30 септември 2025 г.
3.	„Сътрудничество между градове/региони и енергийни общности като средство за ускоряване на енергийния преход“ (TANDEMS)	„Лаиф“	1 октомври 2022 г. – 30 септември 2025 г.
4.	„По-добро управление чрез сътрудничество за постигане на устойчиво градско развитие“ (UrbanCOOP)	„Интеррег Европа“ 2021-2027 г.	01.03.2023 г. - 31.05.2027 г.
5.	„Укрепване капацитета на Община Габрово в социалната сфера“	„Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г.	1 юли 2023 г. – 31 декември 2025 г.

6.	„Иновации за активна мобилност за зелени и безопасни градски решения“ (AMIGOS)	„Хоризонт Европа“ 2021-2027 г.	1 юни 2023 г. – 31 май 2027 г.
7.	„Градове за управление на устойчивото развитие“ (CSG)	„Урбакм IV“ 2021 – 2027 г.	юни 2023 г. – 31 декември 2025 г.
8.	„Тестване на застрахователни решения за регионите в адаптацията им към климатичните изменения“ (SOTERIA)	„Хоризонт Европа“ 2021-2027 г.	1 септември 2023 г. – 28 февруари 2026 г.
9.	„Ускоряване на адаптацията към климатичните промени за по-добра устойчивост в европейските планински региони“ (MountResilience)	„Хоризонт Европа“ 2021-2027 г.	1 септември 2023 г. – 29 февруари 2028 г.
10.	„Безпроблемни услуги за обновяване на енергийната ефективност на жилищните сгради“ (SHEERenov+)	„Лайф“	1 октомври 2023 г. – 30 септември 2026 г.
11.	„Овластяване на гражданските общности за възобновяема енергия“ (POWER-E-COM)	„Лайф“	1 октомври 2023 г. – 30 септември 2026 г.
12.	„За децата на Габрово“	„Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г.	1 ноември 2023 г. – 31 август 2025 г.
13.	„Детска кухня“	Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г.	11 декември 2023 г. – 30 ноември 2025 г.
14.	„Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиранието на системите за социална закрила“	„Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г.	1 януари 2024 г. – 31 декември 2025 г.
15.	„Ново управление за нови пространства“ (NONA)	„Интеррег – Дунавски регион“ 2021-2027 г.	1 януари 2024 г. – 30 юни 2026 г.
16.	„Устойчиво енергийно обновяване на сградата на Музей „Дом на хумора и сатирата“	„Следващо поколение ЕС“ (2021-2024 г.)	2 април 2024 г. – 30 юни 2026 г.

17.	„Устойчиво енергийно обновяване на публична административна сграда на Община Габрово“	„Следващо поколение ЕС“ (2021-2024 г.)	2 април 2024 г. – 30 юни 2026 г.
18.	„Екологосъобразна мобилност в община Габрово и община Севлиево чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи“	„Следващо поколение ЕС“ (2021-2024 г.)	22 април 2024 г. – 22 април 2026 г.
19.	„Чуї земята – регенеративно земеделие за здравето на почвите“	Програма „Микропроект и за климата“	5 месеца (от подписване на договор с изпълнителите)
20.	„Осигуряване функционирането на ОИЦ – Габрово през периода 2024-2029 г.“	„Техническа помощ“ 2021-2027 г.	1 януари 2024 г. – 31 декември 2029 г.
21.	„Подобряване на достъпността и устойчивостта в интелигентни градове и сгради: Инициатива за универсален пакет за достъпност“ (AccessS)	„Хоризонт Европа“ 2021-2027 г.	1 юни 2024 г. – 31 май 2027 г.
22.	„Климатично неутрално и умно Габрово“ (NetZeroHero)	„Хоризонт Европа“ 2021-2027 г.	1 септември 2024 г. – 31 август 2026 г.
23.	„Метаморфози на работното облекло“ (MoW)	„Творческа Европа“ 2021 – 2027 г.	1 ноември 2024 г. – 30 юни 2026 г.
24.	„Топъл обяд в община Габрово“	„Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г., съфинансирана от Европейския социален фонд+“	1 октомври 2022 г. – 30 септември 2025 г.
25.	„Основен ремонт за повишаване на енергийната ефективност на ДГ „Мики Маус“, – база с. Враниловци, чрез енергоспестяващи мерки и възобновяеми енергийни източници,“	Подпрограма „Енергийна ефективност на общински училища и детски градини,“/НДЕ Ф	м. ноември 2024 г. – м. януари 2026 г.

26.	„Индустириалните градове на Европа – обединени в партньорство„ (FACE UP)	„Граждани, равенство, права и ценности„ 2021 – 2027 г. 1 януари 2023 г. – 31 декември 2024 г. 27. „Грижа в дома в община Габрово„ „Развитие на човешките ресурси„ 2021 – 2027 г.	9 януари 2023 г. – 30 юни 2025 г.
27.	„Грижа в дома в община Габрово„	„Развитие на човешките ресурси„ 2021 – 2027 г.	9 януари 2023 г. – 9 януари 2025 г.
28.	„Техническа помощ за инвестиции в Зоологическа градина – Габрово„	„Околна среда„ 2021 – 2027 г.	24 април 2024 г. – 24 януари 2025 г.
29.	„Алианс на регионални иновационни екосистеми, базиран на стратегии за интелигентна специализация„ (ARIES4)	„Еразъм+„ 2021–2027 г.	1 юли 2022 г. – 30 юни 2025 г.

Текущите проекти на Община Габрово са финансиране предимно от програми и механизми на ЕС/ЕК, различни от националните (Лайф, Интеррег Европа, Хоризонт Европа, Ърбакт и др.). Изключение правят четири проекта по програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г.

Към 31.12.2024 г. са разработени и подадени за оценка две Концепции за интегрирани териториални инвестиции:

- „Габрово – център на иновации, образование и предприемачество“ (мерките, включени в ПРР са одобрени за финансиране през юли 2025 г.);
- „Брегове на съвременното - комплекс от мерки за създаване на зелена, иновативна и приобщаваща градска среда в Габрово и Пловдив„ (мерките, включени по ПРР са одобрени за финансиране през август 2025 г.)

В ПИРО са заложили 33 броя индикативни проекти. Техният списък, с показана връзка с конкретни мерки от плана и осъществен напредък е представен в таблица 2.

Таблица 2. Индикативни проекти в ПИРО и предприети действия по всеки един от тях

№	Проект и код на мярка	Предприети действия
1.	Ремонт, реконструкция и внедряване на енерго спестяващи мерки в публични сгради /сграда на Община Габрово, сгради на МВР и ПБЗН/. Основна: 1.6	През 2024 г. подаденият проект „Устойчиво енергийно обновяване на публична административна сграда на Община Габрово“ е одобрен и през м. април 2024 е сключен Договор за финансиране по НПВУ
2.	Внедряване на ВЕИ в публичен сграден фонд/ училища, детски градини и др./ Основна: 1.4 Допълваща: 1.5	Инсталирани са термопомпи в сгради на социалната инфраструктура в кв. Велчевци, ул. Върба 23, предимно с общинско и държавно финансиране. Изградена е фотоволтаична централа на територията на Регионалното депо за неопасни отпадъци, финансирано от публично-частно партньорство.
3.	Внедряване на мерки за енергийна ефективност в многофамилни сгради - 60 сгради Основна: 1.8	В процес на изпълнение са 8 сгради, които са част от етап I по ПВУ. Паралелно с това се подготвят 15 сгради, които ще бъдат обновени по ЕТАП II на ПВУ (евентуално прехвърлени към ББР).
4.	Развитие на интегрираната системата за управление на отпадъци - подземно сметосъбиране, придобиване на собствена сепарираща инсталация и съоръжения за компостиране и др. Основна: 1.9	Реализирани са дейности за устойчиво управление на отпадъците, включително раздаване на компостери, изградени са 4 подземни площадки, разширена е системата за разделно събиране, поставени са 3 вендинг машини и 4 соларни пейки, събирани са опасни и електронни отпадъци, както и са проведени десетки информационни кампании. Финансирането е смесено публично (европейско, държавно и общинско).
5.	Създаване на цялостна система за мониторинг на зелената система - паспортизация на дървесна и храстова растителност, ГИС слой и др. Основна: 1.11 Допълваща: 2.5	С общински средства са направени 255 паспорта на дърветата, над 80 томографски и резистографски изследвания, както и няколко височинни обследвания за оценка на състоянието и сигурността на дърветата. Като част от изпълнението на проект MountResilience е сключен договор с предмет "Картиране на зелената и синя инфраструктура на територията на община Габрово" по програмата „Хоризонт Европа“ 2021-2027 г.
6.	Създаване на локални инсталации и мрежи за производство и пренос на енергия (вкл. хибридни системи и умни мрежи) Основна 1.10	Реализирани са инициативи за енергийна ефективност и газификация, включително изграждане на нови газови котелни в обществени сгради, разширяване на газоразпределителната мрежа с над 3,4 км и присъединяване на нови потребители, както и стартиране на пилотния проект NetZeroHero за климатична неутралност.

7.	Корекции на коритото на река Янтра и нейните притоци с изграждане на укрепващи брега стени и/или оформяне на речния бряг чрез терасиране Основна: 2.1 Допълваща: 2.2	През отчетния период Община Габрово разработи и е получила одобрение за концепцията за интегрирани териториални инвестиции „Брегове на съвременето“, включваща пет проектни идеи за създаване на зелена и приобщаваща градска среда, сред които е и благоустрояването на крайречната зона на р. Янтра. Предприети са стъпки за кандидатстване за финансиране по Програма „Околна среда“, и Програма „Развитие на регионите“, 2021 – 2027 г., наред с изпълнение на основен ремонт на ул. „Евтим Дабев“.
8.	Реализиране на интегриран градски транспорт (физически и организационни мерки, подкрепящи устойчивата градска мобилност, включително оптимизиране на МОПТ /маршрути, подвижен състав, информационна система и управление/ и създаване на условия за интермодалност) Основна: 3.7	През 2024 г. Община Габрово сключи договор за безвъзмездна финансова помощ за реализиране на проект за екологосъобразна мобилност съвместно с Община Севлиево, в рамките на който бяха проведени обществени поръчки и сключени договори за доставка на електробуси, зарядни станции и осветление на пешеходни пътеки, като част от мерките за развитие на устойчив и енергийно ефективен транспорт.
9.	Провеждане на източна улица и тунел и осигуряване на подходи откъм ул. „Хан Крум“, и ул. „Любен Каравелов“, изграждане и разширяване на съществуващата напречна връзка при ул. „Орловска“, северно от сградата на МВР Габрово с обща дължина 1050 м. – В посока разширяване към ул. „Хан Крум“ Основна: 3.2	„Изграждане на част от Източна градска улица, гр. Габрово, – дейността е част от проект "Габрово - инвестиции за изграждане на съвременна градска среда" Сключен е Договор за БФП № BG16RFOP001-1.016-0001-C02 от 15.09.2016 г./.
10.	Изграждане на връзка през ЖП ареала и реконструкция и обновяване на ул. "Свищовска", ул. „Ген. Николов“ Основна: 3.2	Започнат е проект от МРРБ за реконструкцията на ул. „Свищовска“ по Споразумение за финансиране РД-02-30-366/25.03.2024г. между Община Габрово и МРРБ.
11.	Изграждане на система за превенция от ПТП и престъпност (видеонаблюдение, осветление на пешеходни пътеки и системи за управление и мониторинг на трафика) Основна: 3.2 Допълваща: 13.2	Изготвени са технически проекти за изграждане на ново и ремонт на съществуващо осветление на множество улици и междублокови пространства в Габрово и околните села, както и за ремонт на общинска пътна мрежа и благоустрояване на публична инфраструктура в различни квартали и централната градска част на Община Габрово, включително изработване на Генерален план за организация на движението.

12.	Реконструкция и/или рехабилитация на мостови съоръжения - Баев мост, мост ул. "Христо Ботев" и мост ул. "Лазурна" Основна: 3.2	Изпълнява се „Основен ремонт на улица Христо Ботев, град Габрово“, по споразумение за финансиране РД-02-30-365/25.03.2024г. За мост ул. "Лазурна" – обект „Основен ремонт на пътна естакада в Северната промишлена зона на гр. Габрово за квартал „Трендафила“- град Габрово“, е подписано споразумение за финансиране. РД-02-30-1027/25.06.2024г.
13.	Реконструкция на кръстовища: пред Централна поща, кв. „Бичкиня“, мост „Игото“, ул. „Орловска“/ул. „Христо Ботев“ Основна: 3.5	За обект „Основен ремонт на улица „Христо Ботев“, град Габрово“, е сключено споразумение за финансиране РД-02-30-365/25.03.2024г. между Община Габрово и МРРБ. Изпълнява се в момента на докладването. В кв. „Бичкиня“, обект от инв. програма на общината за 2025 г. се изпълнява проектиране: Основен ремонт на ул. „Капитан Дядо Никола“.
14.	Проектиране и рехабилитация на безнапорен довеждащ водопровод от яз. „Христо Смирненски“ до пречиствателна станция за питейни води Габрово Основна: 4.1	През 2024 г. „ВиК“ ООД, гр. Габрово кандидатства с проектно предложение с работно заглавие „Реконструкция и модернизация на ВИК мрежи и съоръжения в област Габрово“, по програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.
15.	Подобряване на ВиК инфраструктурата на кв. „Борово“, Велчевци, Славоовци, Чехлевци, Русевци, Войново, кв. „Рагичевец“ и кв. „Йонковото“ Основна: 4.1	Не е изпълняван поради липса на финансиране.
16.	Интегриран проект за развитие и благоустрояване на малките населени места - реконструкция на ВиК и рехабилитация на улична инфраструктура, озеленяване, енергоспестяващо осветление и гр. Основна: 13.5 Допълваща: 4.1	През периода Община Габрово изпълни голям инфраструктурен проект, с който захрани с питейна вода от градската водопроводна мрежа селата Думници, Гайтани, Прахали, Гледаци, Мрахори, Чавев, Пецевци, Златевци, Милковци, Лоза, Петровци, Арменияте, Здравковец, Влайчовци, Драгановци, Яворец и Музга. През 2024 г. стартира изпълнението на инженеринг за захранване с питейна вода от градската водопроводна мрежа на селата Велковци, Кметчета, Лесичарка, Карали, Костенковци, Стойчовци, Драгомани, Тодорчета, Междене, Узунци и Старилковци. Изработват се и проекти за захранване с питейна вода от мрежата на града на селата:

		1.Сегянковци, Свинарски дол, Ветрово, Читаковци, Шипчени и Сейковци. 2.Шарани, Банковци, Гръблевци, Солари, Иванили, Парчовци, Спанци и Гаїкини. Изпълнено е изграждане и обновяване на кътове за отгих/с. Янковци, с. Враниловци, с. Гергини, с. Поповци, с. Райновци/ и озеленяване в различни населени места, както и подмяната на осветителни тела със светодиодни за повишаване на енергийната ефективност.
17.	Изграждане на ниско въглероден/въглеродонейutralен индустриален парк на територията на Северна индустриална зона Основна: 5.8 Допълваща: 5.7	Подадени и одобрени са 9 проекта за изграждане на фотоволтаични инсталации за собствени нужди. Бенефициенти са частно правни субекти.
18.	Обновяване на ключови обекти на образователната инфраструктура и ремонт и осъвременяване на сградния фонд, внедряване на енергоспестяващи мерки и изграждане на достъпна среда и благоустройство на прилежащите пространства, доставка на оборудване за обекти: ПТГ "г-р Никола Василиади", Национална Априловска гимназия, ОУ "Ран Босилек", ОУ "Неофит Рилски", СУ "Отец Паулиї", ПГТ "Пенчо Семов", ТУ Габрово Основна: 6.3 Допълваща: 1.6	Извършени са реконструкции, обзавеждане и оборудване на детски градини ("Дъга" в с. Яворец, "Първи юни", "Мику Маус" в с. Враниловци, ДЯ "1-ви юни", ДЯ "Зора"), изградени са и са ремонтирани спортни площадки и салони в голям брой училища (ПТГ "Д-р Никола Василиади", СУ "Отец Паулиї", ОУ "Ран Босилек", ОУ "Неофит Рилски", ОУ "Христо Ботев", ОУ "Райчо Каролев", ПГТ "Пенчо Семов"), и са създаде зелени класни стаи и зони за отгих в ОУ "Ран Босилек" и НУ "В. Левски".
19.	Обновяване на културната инфраструктура /МАИР - Боженци, Музей ДХС и гр./ Основна: 8.1	В Музей ДХС се изпълнява проект за обновяване на сградата на музей ДХС с ЕЕ мерки по НПВУ и предстои изпълнение на проект за вътрешна реконструкция по концепция „Брегове на съвремето„
20.	Създаване на Център за съвременни изкуства Кристо и Жан Клог Основна: 8.1	През 2023 г. Община Габрово включи създаването на Център „Кристо и Жан-Клог“ в концепцията „Брегове на съвремето„ за обновяване на ключови градски пространства с културна и спортна насоченост, като през 2024 г. центърът стана част от международна изложба с Музея на индустрията в Кемниц, утвърждавайки Габрово като значим европейски културен и индустриален център.
21.	Интегриран проект за развитие на курортен комплекс Узана	Провеждат се ежегодни фестивали „Узана поляна фест„ и други

	Основна: 10.2 Допълваща: 10.3	
22.	Интегриран проект за преустройство, ремонт, осъвременяване, обзавеждане и оборудване на здравна инфраструктура - изграждане на достъпна среда, внедряване на енергоспестяващи мерки, адаптиране за използване на ВЕИ и/или микро ко-генерация, реконструкция и благоустройство на прилежащи терени, доставка на оборудване Обекти: МБАЛ "д-р Тома Венкова", ДКЦ I - Втора база и гр. Основна: 11.4 Допълваща: 1.6	През отчетния период бяха обновени ключови здравни обекти, включително ДКЦ 1 (База 2) с финансиране от НДЕФ и спешното отделение на МБАЛ „Д-р Т. Венкова“.
23.	Крайречни зони /в района на Музей ДХС и Спортна зала/ - Създаване на зони за озеленяване, рекреация, спорт и обществено-обслужващи дейности Основна: 13.3 Допълваща: 2.2	Изготвен е работен проект за благоустрояване на парк „Бажгар“, и зелени площи в ключови градски зони, включително бул. „Христо Смирненски“, ул. „Бажгар“, зоната до театъра и библиотеката, и пл. „Възраждане“. Предстои изпълнение.
24.	Създаване на Център за временно настаняване за осигуряване подслон на бездомни лица Основна: 12.3 Допълваща: 12.2	В процес на изграждане. Услугите за бездомни лица се осигуряват в момента в помещение на общината.
25.	Изграждане на Център за дигитални умения „Радион Умников“ Основна: 12.3 Допълваща 12.2	Има одобрен проект по ПРР – за център за дигитални умения „Радион Умников“, обявена е поръчката.
26.	Изграждане на центрове за де институционализация на възрастни хора Основна: 12.3 Допълваща: 12.2	В сграда на ул. Ивайло 13 се помещава дневен център за стари хора и социална услуга в общността с капацитет 20 места. Потребители на услугата са хора в пенсионна възраст, живеещи на територията на община Габрово. Центърът предоставя комплекс от социални услуги в общността, които създават условия за оказване на подкрепа на възрастните хора през деня.

27.	Реконструкция на пазара на Шиваров мост и на Централния пазар и насърчаване предлагането на регионална и местна продукция Основна: 13.1	В процес на подготовка
28.	Създаване на обществени паркове и зелени зони: парк в кв. "Младост", парк "Баждар", парк "Синкевица", зона за рекреация и спорт - Колодрум, Градище Основна: 13.3 Допълваща: 13.6	Започнало е изпълнение – има изпълнител на обекта – финансира се от държавния бюджет. За обект Колодрум е реализирана сделка с Български футболен съюз. Подписан е договор, като теренът е даден на БФС за възмездно ползване срещу реализация на инвестиционно намерение. Парк „Баждар“ има изготвен инвестиционен проект и предстои изпълнение.
29.	Благоустрояване на междублокови пространства в квартали с комплексно жилищно застрояване и периферни градски квартали и нови планирани урбанизирани територии (кв. „Бичкиня“, кв. „Нова махала“, кв. „Етъра“, кв. „Голо бърдо“, кв. „Войново“, кв. „Радичевец“, кв. Тончевци“, кв. „Тлъчници“, кв. „Борово - Велчевци“, кв. „Чехлевци“, кв. „Дядо Дянко“, кв. „Русевци“, кв. „Шенини“ и др.) Основна: 13.4	В процес на изпълнение са обекти в кварталите „Нова махала“, „Етъра“, „Голо бърдо“, „Тончевци“, „Шенини“, „Русевци“ и „Дядо Дянко“. Част от проектите включват и ремонт на ВиК системи.
30.	Модернизиране на Приюта за безстопанствени животни Основна: 13.2	Реализирано е разширение на приюта.
31.	Създаване на нов гробищен парк в м. "Колева ливада" Основна: 13.4	Създаден е нов гробищен парк.
32.	Реконструкция на Зоопарк Габрово Основна: 13.4	През 2024 г. е изпълнен проект „Техническа помощ за инвестиции в Зоологическа градина – Габрово“, по Програма „Околна среда“, 2021-2027 г. С него е Извършено предпроектно проучване и предстои кандидатстване за реконструкция
33.	Интегриран проект за обновяване на административен център с прилежащи пространства (площад, паркова среда и административни сгради) Основна: 13.1 Допълваща: 13.6	През 2024 г. в централната част на Габрово започна реконструкция на зелени площи (около 1 дка), от общински бюджет.

Описаният напредък по отделните специфични цели, приоритети, подцели и мерки в следващите точки е обобщено. Подробна информация, която включва изпълнените проекти, дейности и инициативи, може да бъде открита в ПРИЛОЖЕНИЕ 1 към Доклада.

1. Специфична цел 1. Община Габрово се развива устойчиво и повишава свързаността си

1.1 Приоритет 1: Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие

Община Габрово поставя силен акцент в своята политика върху адаптацията към климатичните промени и смекчаване на въздействието. Важни насоки за развитие, където да бъдат предприети необходимите мерки са: повишаване на енергийната ефективност в сгради и енергийни системи, устойчива градска мобилност и транспорт, отпадъци и кръгова икономика, подобряване на зелената система, устойчиво управление на горите, вкл. превенция от горски пожари и др. Съществен елемент за постигане на резултати е сътрудничеството с бизнеса с цел стимулиране на зелени, екологични практики. Приоритетът включва 2 подцели и 20 мерки.

- **Подцел 1:** Развитие на кръгова икономика и ресурсна ефективност:

Съдържа най-голям брой мерки - 15. По всяка от тях, Община Габрово е осъществила напредък в изпълнението, чрез изпълнение на конкретни действия или най-малкото чрез подготовка на такива:

Мярка 1.1. Подобряване управлението и стопанисването на горските територии и насърчаване на устойчивото горско стопанство - обвързана е с изпълнението на Общинската програма за намаляване на риска от бедствия 2022 - 2025 г. Изработен е „Горскостопански план на гори и незалесени земи в горска територия, собственост на Община Габрово“. Предприети са действия за почистване на опасни дървета в дерета. Изпълнението на мярката не е обвързано със заложи в ПИРО индикативни проекти. Направените до края на 2024 г. разходи са за сметка на общинския бюджет.

Мярка 1.2. Развитие на иновативни форми на селско стопанство и животновъдство съобразно с природните дадености на региона - осъществено е кандидатстване и е в процес на изпълнение на проекти по Програмата за развитие

на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. Приети са заявления и по стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) 2023-2027 г.

Мярка 1.3. Развитие на екологичното земеделие - стимулирано е чрез провеждането на фермерски базари с участието на местни производители. Проведени са процедури за разпределение на пасищата и отдаването им под наем. Разходите са за сметка на общинския бюджет.

Мярка 1.4. Използване на възобновяеми източници за производство на енергия (вятърна енергия, слънчева енергия, т.н.) - внедрено е оборудване за производство на енергия от възобновяеми източници в обществени сгради в сферата на образованието и социалните дейности. Изработени са идейни проекти за изграждане на фотоволтаични централи за собствени нужди на 30 фирми в Северна индустриална зона. Направени са енергийни обследвания на две обществени сгради. Реализирана е първата по рода си енергийна общност в България с капиталов дял на всеки участник.

Мярка 1.5. Насърчаване на инвестициите в строителството на сгради с нулево потребление на енергия и енергийно позитивни сгради - подготвен е инженеринг за изграждане на сграда на Карнавална работилница, издаден е Технически паспорт на сградата на Община Габрово. Обследването на сградата е направено с общински бюджет.

Мярка 1.6. Обновяване на жилищни сгради (до най-високо енергоефективно ниво) и инсталиране на ВЕИ обекти в сградите, където е възможно, обвързани със системи за мониторинг на производството и потреблението - изпълнени са няколко проекта за обекти в сферата на културата със средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 и Национален план за възстановяване и устойчивост.

Мярка 1.7. Повишаване на административния капацитет и работа с местните общности във връзка с развитие на кръгова икономика и изобщо с адаптация към измененията на климата - изпълнени са дейности по два проекта, които ангажират гражданите, в т.ч. и младежите. Използвани са средства от програма LIFE и „Граждани, равенство, права и ценности“ 2021 – 2027 г.

Мярка 1.8. Внедряване на мерки за енергийна ефективност - извършени са ремонтни дейности за няколко обществени сгради, предимно общински, със средства на Министерство на образованието и науката, общински бюджет, НПВУ.

Мярка 1.9. Повишаване на дела на разделното събиране на отпадъци и усъвършенстване на цялата система за събиране и третиране на отпадъци – разделно събиране на територията на цялата община, подземно събиране, изграждане на компостни системи (битови и индустриални): предоставени са множество

компостери на жителите, изградени са 4 площадки с подземни контейнери за разделно събиране, съдове за събиране на опаковки, събрани са опасни отпадъци, проведени са информационни кампании. Финансовите ресурси са осигурени от програма ОПОС 2014-2020, общински бюджет и чрез публично-частни партньорства.

Мярка 1.10. Стимулиране на използването на отопление, което не е базирано на твърди горива, увеличено използване на възобновяеми енергийни източници - изградени са основно инсталации за газ в обществени сгради, присъединени са нови абонати. Средствата са осигурени от общински бюджет, програма „Хоризонт Европа 2020“, Ситигаз България.

Мярка 1.11. Създаване на цялостна система за мониторинг на състоянието на зелената система с цел превенция от бедствия и инциденти и др. - изготвени и актуализирани са паспорти на дървета, направени са обследвания, сключен е договор "Картиране на зелената и синя инфраструктура на територията на община Габрово. Договорът е по проект „Ускоряване на адаптацията към климатичните промени за по-добра устойчивост в европейските планински региони“ на програмата „Хоризонт Европа“.

Мярка 1.12. Усвояване на естествени водни ресурси за напояване на зелените площи (реки, подпочвени води, атмосферни води и др.) - изпълнените дейности са по проект „Ускоряване на адаптацията към климатичните промени за по-добра устойчивост в европейските планински региони“ със сключени договори за 2 предпроектни проучвания за изграждане на система за напояване с дъждовна вода и система за ранно предизвестяване на бедствия. Подписан е и договор за картографиране на зелената и синя инфраструктура.

Мярка 1.13. Реконструиране на съществуващите резервоари за вода и изграждане на нови - сключени са договори с МРРБ за финансиране на проекти в водоснабдителната система на община Габрово.

Мярка 1.14. Създаване и прилагане на комплексен пакет от мерки в подкрепа на индустрията за прилагане на кръговата икономика - до края на 2024 г. са изпълнени и мерки за обмен на опит, в т.ч. и на международно равнище, мерки за популяризиране, създаване на партньорства, информационни кампании и др., с финансиране по програма „Еразъм +“.

Мярка 1.15. Повишаване на административния капацитет и развитие на институционалната рамка за комплексно прилагане на пакета мерки за смекчаване на измененията в климата - изпълнение на проект SOTERIA на програма „Хоризонт Европа 2021-2027“ за подкрепа на научните иновации и изследвания. Като част от пакета

мерки за смекчаване измененията от климата са изработени и монтирани две соларни пейки и една чешма, със средства на Национален доверителен екофонд чрез Програма „Микропроекти за климата“. Подцел 2: Устойчиво ползване на природата и богатото биологично разнообразие

Мерките в тази подцел са насочени към почистване, укрепване и коригиране на водни обекти, благоустрояване на крайречни територии, подкрепа за биоразнообразието и др. Мерките трябва да подкрепят опазването на природните дадености на общината и опазването на природните ресурси. Специално внимание се обръща върху съхраняване на защитените местности, работата на природните паркове, засилване на връзката с планината, развитие на екологичен туризъм и екосистемни услуги. Индикативният бюджет е 17 750 000 лв., който е разпределен в 5 мерки.

Мярка 2.1 Възстановяване и опазване на естествените корита на реките - през отчетния период са извършени прочиствания на участъци от речните корита на река Янтра и нейни притоци в регулационните граници на град Габрово, както и при общински язовири. Дейностите са изпълнени с общински средства.

Мярка 2.2 Създаване на зони за отдих край реките - подготвен е проект за благоустрояване на крайречната зона на р. Янтра, който е включен в концепцията интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) „Брегове на съвременното - комплекс от мерки за създаване на зелена, иновативна и приобщаваща градска среда в Габрово и Пловдив“.

Мярка 2.3 Създаване и прилагане на комплексни мерки опазване и развитие на биологичното разнообразие - Дирекция „Национален парк Централен Балкан“ реализира няколко информационни кампании съвместно с културни институции в Габрово. Община Габрово е изпълнила проект за предварителни проучвания върху инвестиции в Зоологическата градина. Подкрепата за инициативите е в обхвата на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Мярка 2.4 Регенерация на „кафяви“ терени - до края на 2024 г. няма отчетени дейности по тази мярка.

Мярка 2.5 Създаване и прилагане на комплексни мерки за справянето с природни бедствия и аварии - с отпуснати средства от МРРБ са направени три аварийни укрепвания на терени.

1.2 Приоритет 2: Транспортни връзки и инфраструктура

Разширението и подобряването на транспортните връзки и инфраструктура се осъществяват на няколко нива, които имат пряко въздействие върху общинското развитие - национално, регионално и местно. Транспортната мрежа има нужда от балансирано развитие, което да осигури както транзитното преминаване, така и удобните местни връзки с предлагане на ефикасни услуги за мобилност. Важен елемент е въвеждането и поддръжката на съвременни технологии при управлението на транспортната система. Приоритетът включва две подцели с общо 9 мерки.

- **Подцел 3:** Развитие на по-устойчив и екологичен транспорт и подобрена транспортна свързаност

Индикативният бюджет възлиза на 356 500 000 лв., като основният дял от него (300 млн.) е за изграждане на тунел под прохода Шипка - това е проект на надобщинско равнище. По него не са отчетени изпълнени дейности и съответно разходвани средства до 31.12.2024 г.

Индикативният бюджет за проекти от общинско равнище, възлиза на 56,5 млн. лв. Те включват интегриран градски транспорт, реконструкция на пътната инфраструктура и постигане на по-ефективна свързаност. Целта е да бъдат подобрени условията за придвижване от и до малките населени места, така и между градовете в региона. Стимулирането на устойчиви форми на придвижване предполага подкрепа за ходене пеша, каране на колело, споделени електрически превозни средства и употреба на обществен транспорт. Решаването на наболели проблеми на територията на общината като пътнотранспортните произшествия и дефицити в условията за паркиране също са адресирани. Планът за устойчива градска мобилност е документ, който оказва сериозна подкрепа при преодоляване предизвикателствата на местно ниво.

Мярка 3.1 Развитие на велосипедни алеи - в процес на изпълнение е проект за реконструкция на ул. „Свищовска“ с изграждане на велосипедна алея с финансиране от МРРБ. Предвидено е удължаване на крайбрежната велосипедна алея в северна посока в проекта за обновяване на крайречната зона. Друг проект, който е в изпълнение е „Иновации за активна мобилност за зелени и безопасни градски решения“ на програма „Хоризонт Европа 2021-2027 г.“.

Мярка 3.2 Подобряване на пътната инфраструктура и организацията на движението - разработен е ГПОД за територията на община Габрово със собствени средства на Община Габрово. Извършена е реконструкция на улични и пътни отсечки

в квартали на града, селата и междуселищни пътища със средства от МРРБ и общинския бюджет.

Мярка 3.3 Изграждане на зарядни станции за електромобили - монтирани са няколко броя, в т.ч. и от Технически университет Габрово, сключен е договор за изграждане на още станции.

Мярка 3.4 Изграждане на паркинги - изграден е паркинг при стадион „Христо Ботев“, ремонтирани са междублокови пространства.

Мярка 3.5 Подобряване на транспортната свързаност с Южна България и в рамките на областта - до края на 2024 г. не са отчетени дейности по тази мярка.

Мярка 3.6 Подобряване на транспортната свързаност между населените места в общината - извършен е ремонт на общинска инфраструктура: улична и пътна мрежа на няколко отсечки.

Мярка 3.7 Интегриран проект за устойчив градски транспорт - в процес на изпълнение е проект „Екологосъобразна мобилност в община Габрово и община Севлиево чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи“, сключени са договори за доставка на нови автобуси, изграждане на зарядни станции и осветление на 22 пешеходни пътеки.

- **Подцел 4:** Развитие на модерна и екологична техническа инфраструктура

Мерките са насочени към разширяване на инженерната инфраструктура - пътна, ВиК, електропреносни мрежи, газоснабдяване и др., нейното оптимизиране, ремонт и ефективно управление. Ключови цели са осигуряването на постоянно и безпроблемно битово-питейно водоснабдяване за цялата община, както и намаляване отоплението с твърдо гориво чрез повишен и подобрен достъп до алтернативни енергийни източници. Подобряването на достъпа до високоскоростен интернет и разширяване на покритието с телекомуникационна инфраструктура ще допринесе за цялостното развитие на общината.

Подцел 4 има само две предвидени мерки с общ бюджет от 51 200 000 лв., почти всичките, от които (50 млн. лв.) са предвидени за подобряване на ВиК мрежата и намаляване на загубите на вода. Включените индикативни проекти за изпълнение на двете мерки са:

Мярка 4.1 Подобряване на ВиК мрежата и намаляване на загубите на вода - в процес на изпълнение са проекти по споразумение с МРРБ за водоснабдяване и канализация в различни райони и села. Завършени са проекти за група села на територията на общината, отделни проекти за реконструкция и изграждане на ВиК елементи в град

Габрово. Освен държавни средства са използвани и общински. Общината е кандидатствала през 2024 г. по Програма „Околна среда“ 2021 — 2027 г. за реконструкция и модернизация на ВиК мрежи.

Мярка 4.2 Подобряване достъпа до високоскоростен интернет в региона, особено извън градовете-центрове - не са регистрирани дейности по тази мярка към края на 2024 г.

2. Специфична цел 2. Община Габрово развива силна икономика базирана на наука и иновации

2.1 Приоритет 3: Икономика, образование и иновации

Община Габрово оценява сътрудничеството между бизнеса и научните, изследователските и образователните центрове, като приоритетно при развитието на отделните икономически сектори. ПИРО си поставя за цел да създаде условия за по-привлекателна бизнес среда, насърчаваща развойната дейност и иновациите. Освен разширяване и заздравяване на връзките между академичните среди бизнеса, планът набляга и върху оптимизирането и модернизирането на администрацията и отварянето на управленските процеси към гражданите, бизнеса и неправителствения сектор по пътя към постигане на стабилна и устойчива икономика. Приоритетът включва 3 подцели и 18 мерки.

- **Подцел 5:** Насърчаване развитието на местната икономика и подобряване на средата за иновации

Включените мерки са насочени към обновяване на производствената база, на индустриалните зони с техническата инфраструктура, развитие на информационна и телекомуникационна мрежа, дигитализация. С тях се цели да бъде повишена конкурентоспособността на местните компании на националния и международния пазар, да бъдат привлечени технологични компании в общината и внедряване на иновативни системи и водещи технологии в различни сектори. Разширяването и укрепването на изградените вече връзки между научно-изследователския, академичния, административния и бизнес сектора, повишаване на уменията на служителите на предприятията са също сред водещите приоритети в икономическото развитие на община Габрово.

Подцел 5 има 8 мерки с общ бюджет от 55 250 000 лв. Включен е един индикативен проект.

Мярка 5.1 Развитие на високотехнологични сектори на икономиката чрез интелигентна специализация и насърчаване на иновациите - ТУ- Габрово изпълняваше 4 проекта по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 – 2020 г.“ за модернизация на висшите училища.

Мярка 5.2 Дигитална трансформация на индустрията - Сключени са 18 договора от фирми на територията на община Габрово по НПВУ по процедура „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия“.

Мярка 5.3 Развитие на екосистема от стартиращи предприятия, включително със фокус мехатроника, чисти технологии и ИКТ - не са регистрирани дейности по тази мярка към края на 2024 г.

Мярка 5.4 Свързване на бизнеса с образованието и развитие на инициативи, които да привличат на територията на общината студенти и млади професионалисти/предприемачи - Община Габрово с партньорството с ТУ реализира проект за стимулиране на предприемаческите нагласи и умения сред участниците в регионалната иновационна екосистема, с акцент върху студентите и учениците, по програма „Еразъм+“ 2021–2027 г. Осъществен е прием в паралелки с дуална форма на обучение. Ежегодно се провежда лагера за иновации - Gabrovo Innovation Camp. Проведен е и национален форум за добри практики и иновативни дейности в образованието „Ние сме бъдещето“. В ЦПЛР - "Карьерно ориентиране габрово" осъществяват дейности, които включват групови занятия и индивидуална работа с учениците.

Мярка 5.5 Подпомагане на малки и средни предприятия и развитие на клъстери (сдружения и партньорства от предприятия) в приоритетните сектори в града - към края на 2024 г. стартира дейността си ЕЦИХ със седалище в Габрово, които ще отговаря за разработване и предоставяне на цифрови услуги на територията на Северен централен район. В рамките на проект ARIES 4, финансиран по програма Еразъм +, Община Габрово съвместно с РИЦ „Амбициозно Габрово“ разработи нов набор от индикатори за устойчивост към Стратегията за интелигентна специализация на община Габрово, както и инструмент за самооценка на МСП.

Мярка 5.6 Привличане на инвестиции и инвеститори в бизнеси с висока добавена стойност - извършени са дейности за популяризиране на общината като привлекателна среда за инвестиции, направени са срещи с голям брой предимно немски инвеститори. Проведени са множество срещи с бизнеса на Габрово с цел засилване на взаимодействието между бизнеса и научните организации.

Мярка 5.7 Създаване на среда за развитие на местния бизнес - в процес на изпълнение е проект на РИЦ „Амбициозно Габрово“, чрез който се дава възможност на фирмите от общината за представяне на техните профили в мрежата Enterprise Europe Network. Сключени са 23 договора на фирми по ПК ИП 2021-2027 г.

Мярка 5.8 Развитие на съществуващите индустриални зони и създаване на нов високотехнологичен парк за привличане на инвеститори - В подкрепа на индустрията по проект на програмата „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация„ (2021 – 2027 г.), е изграден първият извън столичен Технологичен парк - Център за компетентност "Интелигентни мехатронни, еко - и енергоспестяващи системи и технологии". Технопаркът разполага с най-съвременно оборудване, разположено в 19 лаборатории, където бизнесът може да възлага различни лабораторни изпитвания.

- **Подцел 6:** Развитие и по-успешно капитализиране на науката и образованието и насърчаване на ученето през целия живот

Целта е насочена към подобряване и осъвременяване на услугите на различни нива на образователната система - средно, професионално и висше образование, чрез въвеждане на новаторски подходи в процеса, дигитализация, подобряване на материалната база. Важно е развитието и укрепването на връзките с местния бизнес с цел по-добра координация между образованието и потребностите на местния пазар на труда. Ще бъде стимулирано дуалното обучение, ученето през целия живот, преквалификацията, наградването. Част от средствата ще бъдат насочени към научноизследователската инфраструктура, привличането и задържането на качествени кадри, развитието на научните изследвания, особено във високотехнологичния сектор и насърчаването на партньорствата между бизнеса и научните центрове.

Подцел 6 има 5 мерки с общ бюджет 42 750 000 лв.

Мярка 6.1 Популяризиране на програми за учене през целия живот - към края на 2024 г. Община Габрово е получила одобрение на концепция и предстои да реализира проект за Център за дигитални умения и иновации (ЦДУИ) в бившето училище „Радион Умников“, чиято цел е да се осигури модерно образование и технологичен трансфер.

Мярка 6.2 Подобряване на материалната база на научно-изследователски центрове за създаване на иновации и привличане на кадри – мярката се изпълнява посредством сключен договор от РИЦ „Амбициозно Габрово“ за Европейски цифров иновационен хъб, финансиран по ПНИИДИТ.

Мярка 6.3 Модернизация на материално-техническата база на детските и учебни заведения - извършени са дейности по обновяване, на детски градини и училища, които включват облагородяване на дворни пространства, оборудване, повишаване на енергийната ефективност и други. Финансирането е осигурено от държавен и общински бюджет.

Мярка 6.4 Осигуряване и ефективно функциониране на ЦПАР "Карьерно ориентиране - Габрово" и Областен информационен център - Габрово за подпомагане на трудова реализация и мобилност и професионалното образование - проведени са обучения бучения и консултации за ученици, родители и педагози във всички училища на областта. Участие са взели над 8000 ученици. Създаден е Младежки център с услуги за младежи между 15 и 29 години.

Мярка 6.5 Развитие на дигитални умения, меки умения и умения за адаптивно учене в училищата - проведени са обучения с прилагане на съвременни, новаторски практики. Изграден е STEM център в ОУ „Неофит Рилски„ и в Природо-математическа гимназия „Академик Иван Гюзелев„, които са на общинска издръжка, както и в две държавни средни училища - Професионална гимназия по туризъм „Пенчо Семов“ и Професионална техническа гимназия „Д-р Никола Василиади„. В останалите училища са планирани STEM кабинети и предстои тяхното изграждане. Въведен е нов учебен предмет "Разработка на мобилни приложения". Използваните средства са от европейски програми и училищен бюджет.

- **Подцел 7:** Повишаване ефективността на администрацията, подобряване на управленските процеси и засилване на партньорствата с гражданите и бизнеса

Целта е насочена както към оптимизиране на управленския процес чрез дигитализация, въвеждане на повече електронни услуги, намаляване на административната тежест, интеграция на публични регистри, а също и чрез разширяване на партньорствата и по-отворено въвличане на гражданите на различни равнища на взаимодействие. В подкрепа на последното, ще се прилагат практики за партньорства с различни организации. Управленските процеси трябва да повишат своята прозрачност, така че да бъдат по-отворени към гражданите, частния и неправителствения сектор.

Подцел 7 има 5 мерки с общ бюджет 850 000 лв. без да са залегнали индикативни проекти.

Мярка 7.1 „Надграждане и внедряване на нови Е-услуги“ и **Мярка 7.2** „Подобряване на информационната и комуникационната инфраструктура, свързана с процесите

по административно обслужване,- През отчетния период следва ясно изразена тенденция към устойчиво повишаване на ефективността на административното обслужване. През 2023 г. е отчетен ръст от 12,6% на предоставените електронни услуги спрямо предходната година (1185 услуги общо), като през 2024 г. усилията бяха насочени не само към количествено увеличение, но и към качествено подобрене на процесите. В рамките на годината се извърши надграждане на системата за електронно заявяване и разплащане през EGOV.BG, като плащанията се автоматизираха и се осигури техническа възможност за незабавно отчитане чрез виртуален ПОС. Това доведе до над 6000 автоматично разплатени записа, при едва 60 през 2023 г. Всички административни услуги могат да бъдат заявени и посредством Системата за сигурно електронно връчване/ССЕВ/, като се осъществи интеграция с деловодния софтуер на Община Габрово, което повиши проследимостта и качеството на административното обслужване.

Още през 2023 г. всички услуги на общината се предоставят електронно с възможност за получаване и разплащане по електронен път, с това процеса по електронизация на услугите може да се счита за завършен. Ще продължат усилията в посока подобряване качеството и насърчаване използването на електронните услуги от гражданите.

В резултат на предприетите действия, делът на електронните услуги нарасна не само като брой, но и като удобство и достъпност, което е съществен принос към намаляването на административната тежест за гражданите и бизнеса.

Мярка 7.3 Повишаване на административния капацитет на служителите в администрацията - в отчетния период са проведени над 100 обучения на служителите за повишаване на професионалната компетентност.

Мярка 7.4 Разработване на общ GIS проект със съседни общини, чрез който територията да бъде зонирена според различни критерии - не са регистрирани дейности по тази мярка към края на 2024 г.

Мярка 7.5 Подобряване на информационната и комуникационната инфраструктура, свързваща администрацията и звената ѝ - разработени са нови ГИС приложения за подобряване на достъпа до карти и анализи, развита е пространствената база данни, което улеснява разработването на проекти и взимането на решения. Разработени са тематични карти, нова концепция за ГИС порта, проведени са обучения.

3. Специфична цел 3. Община Габрово се развива като социално ангажирана община с високо качество на живот и разнообразен туризъм

3.1 Приоритет 4: Култура, културно наследство и туризъм

Приоритетът има за цел да спомогне за съхранението на материалното и нематериално културно наследство на община Габрово, да подкрепи културните и творческите индустрии и да допринесе за качеството и многообразието на местните културни продукти и практики. Социалната адаптация на наследството е важна за утвърждаването на Габрово като дестинация за устойчив културен и природен туризъм. В приоритета са заложили мерки за стимулиране на разнообразното творчество от местните артисти и творци - както професионални, така и любители. Това се очаква да допринесе за разширяването на публиките и осигуряването на възможност за достъп до богат културен живот за всички граждани на общината. Приоритетът включва 3 подцели и 10 мерки.

Подцел 8: Развитие на културни и творчески индустрии и привличане на нови публики

Мерките в тази цел са насочени както към подобряване и модернизация на материалната база и културната инфраструктура, така и към подкрепа на артистичните практики, тяхното многообразие, насърчаване на фестивалния живот в общината. Изграждането на мрежа между културните институции, организации, отделни творци и артисти е ключово за създаването на интегриран културен и туристически продукт. Обект на подпомагане са както професионалните, така и аматьорските практики. Цел е осигуряването на богат културен живот за всички граждани на общината.

Мярка 8.1 Интегрирано развитие на културата и насърчаване на развитието на творчески и културни индустрии - в отчетния период Община Габрово е подала за одобрение две концепции за интегрирани териториални инвестиции свързани с изпълнението на тази мярка: „Брегове на съвременето“, която включва създаването на Център „Кристо и Жан-Клод“ и „Габрово – център на иновации, образование и предприемачество“ с включено споделено пространство в „Шести участък“, чието оценяване не е приключило към края на 2024 г. В периода са реализирани разнообразни културни събития.

Мярка 8.2 Обособяване на младежки пространства - в края на 2024 г. приключи изпълнението на проект „Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово“, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското

икономическо пространство 2014 – 2021 г. по Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“. Изграждането на центъра включва обновяване на летен театър, построена е сграда с хотелска част, създадени са работни помещения за различни творчески дейности.

Мярка 8.3 Развитие, оживяване и популяризиране на зоните наситени с културни ценности и културно наследство - Община Габрово създава и рекламира 7 културно-туристически маршрута, свързани с големите културни събития в града. Въведени са 4 варианта на пакетни билети за посещения на културните институции.

Мярка 8.4 Създаване на съвместни проекти в областта на културата между община Габрово с други общини от региона - подписано е Споразумение за партньорство по концепцията „Регионален туристически продукт – Антично наследство и съвремие,“ с общините Трявна и Дряново, включваща маркетингови проучвания и тематични маршрути. Осъществени са няколко събития с финансовата подкрепа на Програма „Култура“ и на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

- **Подцел 9:** Устойчиво опазване, социализация и адаптация на материалното и нематериалното културно наследство

Целта трябва да бъде постигната чрез прилагане на интегриран подход в управлението на културното наследство. Фокусът е поставен върху значими културни и природни ценности като МАИР „Боженци“, к.к. Узана, РЕМО „Етър“. Културните практики и занаятите ще бъдат подкрепени и популяризирани като важна част от нематериалното наследство.

Мярка 9.1 Подсилване на въздействието и връзките между градските зони наситени с културно наследство и популяризиране на нематериалното наследство - изпълнен е проект „Изграждане на европейски диалог за увеличаване на младежкото участие в извънградските райони“ с финансовата подкрепа на програма „Еразъм+“ 2021–2027 г., който има за цел да насърчи младите хора в ръководенето на политики за устойчиво възстановяване на селските територии в Европа. С помощта на публично-частни партньорства, общински и държавен бюджет са осъществени множество културни събития.

Мярка 9.2 Включване на културното наследство в регионални туристически продукти и популяризиране им в европейски и световен план - Община Габрово осигурява подкрепа на инициативите за създаване на интегриран туристически продукт, обединяващ природното и културно наследство. Общината работи активно по представяне на туристическите си забележителности и културната си

програма, за което използва членството си в Старопланински туристически регион. Дейностите по мярката са финансирани от общински бюджет.

Мярка 9.3 Възстановяване, реставрация, консервация, въвеждане на съвременни форми на експониране на паметниците на културното наследство - чрез публично-частно партньорство са осъществени дейности за създаване на документален филм „50 години Дом на хумора и сатирата“ и външна експозиция „200 г. от рождението на г-р Никола Василиади – благодетел на техническото образование в Габрово“. С държавен бюджет е направен аварийен ремонт покрива на сградата на Палаузовото училище.

- **Подцел 10:** Насърчаване на разнообразния и устойчив туризъм

Интегрираният и устойчив туризъм на територията на община Габрово се стреми да бъде интересен и разнообразен за ползвателите, като съответно използва даденостите - природни и културни. Регионът е атрактивен за туризъм, поради което сътрудничеството с околни общини с развит продукт като Трявна и Велико Търново е приоритетно за създаването на нови туристически маршрути с взаимно допълване, което да повиши качеството и атрактивността. Планинският и спортният туризъм са също сред приоритетите и ще бъдат насочвани средства към изграждането на еко пътеки, вело алеи и по-добри условия за устойчив зимен туризъм в к.к. Узана.

Мярка 10.1 Развитие на разнообразни форми на туризъм - дейностите по изпълнението на мярката са реализирани с общински бюджет, и включват участия в туристически изложения, популяризиране на платформа с места за настаняване, създаване на рекламни материали, в т.ч. и видеа, членуване в мрежи, поддържане на дигитална активност, участие в туристически борси и др.

Мярка 10.2 Развитие на к.к. Узана като атрактивна дестинация за активен летен и зимен туризъм - ежегодно се провежда фестивалът „Узана поляна фест“, който през 2023 г. привлича 14 хил. посетители и включва 300 участници. Осъществява се със средства от общинския бюджет.

Мярка 10.3 Развитие на планината като атрактивно място за отдих, спорт и туризъм и развитие на спортен туризъм и планински спортове - популяризирана е местността Узана, като дестинация за целогодишен екологичен туризъм чрез различни форми на дигитална и печатна реклама в България и на международно ниво. Ежегодният фестивал е рекламиран като екологичен и подходящ за любителите на природата и екологичния начин на живот. Поддържани и развивани са природните туристически маршрути.

3.2 Приоритет 5: Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда

Приоритетът включва мерки за подобро предлагане на качествени и всеобхватни социални услуги за различни групи от населението. Оценява се значението на достъпната градска среда за хора със затруднено придвижване, така че те да имат равнопоставена и справедлива възможност за ползване на публичните пространства и обществените сгради в Габрово. Други фокуси в приоритета са предоставянето на качествени и достъпни здравни услуги и намаляване на социалните неравенства чрез стимулиране активното включване на всички в социално-икономическия живот на общината, както и насърчаване на социалното предприемачество. Приоритетът включва 3 подцели и 20 мерки.

Подцел 11: Подобряване на здравната грижа и насърчаване на по-здравословния начин на живот в общината

Целта е насочена към подобряване условията за здравословен живот на територията на общината, което да има превантивен ефект. Това включва от една страна предлагането на по-качествени и достъпни здравни грижи, от друга: подобрен достъп до обекти здравни и спортни, които да предлагат качествени условия. Заложените мерки са насочени към обновяване на спортната и здравна инфраструктура. Привличането и запазването на medici в дългосрочен план е ключово, поради което ще бъдат включени дейности за създаването на стимули за привличане на млади специалисти и за запазване на опитните здравни кадри в болничната и дуболнична помощ на територията на общината.

Осъществяване на превенция чрез спорт, обновяване на спортната и на здравната инфраструктура; развитие на здравни услуги.

Мярка 11.1 Осъществяване на дейности в областта на здравната профилактика и образователната медиация за здравословен и активен начин на живот - проведени са разнообразни кампании: скринингова за вирусни хепатити, информационни, за безплатни изследвания, както и за други дейности по превенция. Организиран и проведени са профилактични прегледи на работници и служители, работещи в учреждения и търговски дружества на територията на община Габрово. Дейностите са осъществени със средства на общинския бюджет.

Мярка 11.2 Подобрен достъп до здравеопазване на лица, живеещи извън териториите на града - изпълнен е проект "Грижа в дома в община Габрово" за подкрепа на възрастни в невъзможност за самообслужване и хора с увреждания, финансиран от Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.

Мярка 11.3 Привличане и задържане на специалисти в здравните заведения - популяризирани са професиите от направленията "Медицина" и "Здравни грижи", провеждане на отворени врати в болничното заведение, обучение на специализанти. Привлечени са медицински специалисти от други области с предоставено жилище под наем.

Мярка 11.4 Обновяване на сградния фонд и техническата база на здравните заведения - извършени са ремонтни дейности по ключови обекти на здравеопазването, със средства на Национален доверителен екофонд.

Мярка 11.5 Развитие на електронното здравеопазване - развитието на електронното здравеопазване е изцяло държавно делегирана дейност и политика. Не са регистрирани дейности по тази мярка към края на 2024 г.

Мярка 11.6 Създаване на възможност за мобилни здравни услуги, в това число „мобилен доктор“ - със средства на общинския бюджет е проведена инициативата „Мобилен доктор“. Извършени са медицински прегледи на почти 500 лица.

Мярка 11.7 Подобряване на спортната база и спортните съоръжения за професионален и любителски спорт - извършени са ремонтни строителни дейности за спортна площадка в училище, монтирани са нови седалки на спортен комплекс „Христо Ботев“, създадена е организация между спортните клубове, образователните институции и Общински спортни имоти за използването на базата за извънкласни, тренировъчни и състезателни дейности на деца, ученици и спортисти. Средствата за инвестициите са осигурени от държавния бюджет.

Мярка 11.8 Популяризиране на спортните дейности и тяхната полза в здравословен и социален план - ежегодно се отпускат общински субсидии за подпомагане на дейността на спортните клубове. Подпомогнати са и спортни събития на местно и национално ниво, в т.ч. и национални шампионати. Проведени са и масови събития за насърчаване на спорта сред гражданите, част от инициативи като „Седмица на мобилността“, „Узана поляна фест“, „Аз карам с каска“, „С колело за добро“.

Мярка 11.9 Създаване на места за лечение, психо-социална рехабилитация и реинтеграция - Създадена е фондация „Общност в помощ на зависимите“, - неправителствена организация в обществена полза, чиито цел е да предоставя в общността консултантски и социални услуги, превенция, рехабилитация, терапия и др. Дейността е изпълнена като част от Националната стратегия „Борба с наркотичните вещества“, със средства, предоставени от Министерството на здравеопазването (МЗ) и общински бюджет.

- **Подцел 12:** Насърчаване на социалното предприемачество и иновативни социални услуги

Целта е насочена към подобряване достъпа до социални услуги, за което е от съществено значение партньорството между публичните институции, бизнеса, неправителствения сектор и гражданите. От особено значение е насърчаването на социалното предприемачество. Тази подцел е в пряка връзка с Подцел 7, за насърчаване на гражданската активност и оптимизация на процедурите.

Мярка 12.1 Насърчаване на развитието на силни местни общности и създаване на условия за гражданско участие и практическо включване в развитието на общината и отделните квартали/населени места - в отчетния период е стартирана здравнообразователна програма FAST HEROES/БЪРЗИ ГЕРОИ 112, което е свързано с повишаване на информираността за симптомите на инсулт и правилната реакция в случай на спешност.

Мярка 12.2 Развитие на социалното предприемачество и иновациите в социалните услуги - През 2023 г. са регистрирани две социални предприятия на територията на община Габрово. Изградено е партньорство с „Регионален център за подкрепа на социалното предприемачество“, с цел поетапно изграждане на симбиоза между социалните услуги и социалното предприемачество.

Мярка 12.3 Осигуряване на добре развита и модерна социална инфраструктура и разширяване на обхвата на социалните услуги - стартирано е създаването на „Комплекс за социални услуги за възрастни и лица с увреждания“, с финансовата подкрепа на Програма „Развитие на регионите“, 2021-2027 г.

Мярка 12.4 Изграждане на общински жилища и подобряване на жилищната политика и обхвата ѝ - в периода 2022-2023 г. са ремонтирани общо 25 жилища със средства на Община Габрово. Одобрено е финансирането за саниране на сгради с общински жилища, по Програмата за енергийно обновяване за ЕТАП 1 И ЕТАП2

Мярка 12.5 Провеждане на кампании за насърчаване на доброволчеството и активността сред всички възрасти - През целия отчетен период Младежки център Габрово развива доброволческа мрежа от младежи, които се включват в различни инициативи - организация и популяризиране на събития, зацветяване и др.

- **Подцел 13:** Градска среда, свързана с природата и насърчаваща общуването

Мерките в тази подцел са насочени към създаването на по-добри условия за социализация и активен живот сред гражданите и включват обновяване на публичните пространства и създаване на нови, в т.ч. извън градския център, така че те да станат привлекателни разпознаваеми места за срещи и почивка. Приоритет

ще бъде и подобряването на пешеходната достъпност и доизграждането на пешеходната мрежа с цел поощряване на активния начин на придвижване.

Мярка 13.1 Обновяване на съществуващите и създаване на нови публични пространства с възможности за активен социален живот и изграждане на добре обвързана и покриваща града мрежа от пешеходни пространства - извършени са дейности по ремонт и оборудване на детски площадки, изградено е осветление по алея до язовир Синкевица, със средства на общинския бюджет. Средства на държавния бюджет са отпуснати за изграждане на две квартални зони за отдих в град Габрово.

Съществена роля за обновяването и развитието на публичните пространства в града ще има изпълнението на КИТИ „Брегове на съвременното - комплекс от мерки за създаване на зелена, иновативна и приобщаваща градска среда в Габрово и Пловдив“, която включва благоустрояване на част от крайречна зона на река Янтра.

Мярка 13.2 Превенция на престъпността и създаване на сигурна и безопасна градска среда - разширена е системата за видеонаблюдение с общински средства.

Мярка 13.3 Обновяване и осъвременяване на съществуващите и изграждане на нови градски паркове - направени са реконструкции и обновявания на зелени площи в градската среда на Габрово, подадени са проектни предложения до МРРБ за финансиране на ремонт и изграждане на паркове.

Мярка 13.4 Създаване и поддържане на общностни (открити и закрити) пространства за отдих и развлечение на различни групи граждани (родители с деца, младежи, възрастни хора и др.) - извършени са редица дейности със средства от общинския бюджет за поддръжка и обновяване на спортни площадки, улици, места за отдих и др.

Мярка 13.5 Развитие и благоустрояване на малките населени места - изградени са няколко къта за отдих, детски площадки, елементи на зелената система в села на общината със средства на ПУДООС. Извършени са дейности в кампанията "Зелено Габрово" за предоставяне на растителност за малките населени места. Подменени са осветителни тела от уличното осветление в селата.

Мярка 13.6 Развитие на зелената система в градската среда, така че да подпомага мерките по адаптация към климатичните промени - засадени са цветя, декоративна растителност и дървета със средства на общинския бюджет.

Подробна информация за изпълнението на всяка мярка, в т.ч. с конкретните проекти, е предоставено в Приложение 1 към настоящия доклад.

4. Обобщение и изводи върху постигнатите резултати

Към края на 2024 г. общият дял по трите специфични цели на усвоени средства е 8,7%, а договорените възлизат на 18,8% от заложения индикативен бюджет. Най-големият дял на договорени средства е в Специфична цел 1. „Община Габрово се развива устойчиво и повишава свързаността си„ с 23% от своя индикативен бюджет.

От петте приоритета най- голям дял на усвояване на средствата има в първи – „Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие„ 24%, както и на договорените – 27%. Най- ниският дял на усвояване е в Приоритет 2 „Транспортни връзки и инфраструктура“, а на договорените средства Приоритет 4 „Култура, културно наследство и туризъм “.

Подцел 1 „Развитие на кръгова икономика и ресурсна ефективност“ (Приоритет 1) има сравнително висок дял на усвоени и договорени средства общо – съответно 28% и 30 %. Очаква се съществена активност в изпълнението на дейности в тази подцел през оставащия срок на програмния период. Висок е дялът на договорените средства и подцел 4 „Развитие на модерна и екологична техническа инфраструктура“ (61%).

На този етап трудно може да се отчете съществен напредък в изпълнението на Подцел 3 „Развитие на по-устойчив и екологичен транспорт и подобрена транспортна свързаност“ без да бъде започнато изпълнение по транспортната свързаност с Южна България, в т.ч. и тунела под прохода Шипка – мярка, за която са предвидени 74 % от индикативния бюджета на Приоритет 2 „Транспортни връзки и инфраструктура“.

По няколко от подцелите няма договорени средства – 6 „Развитие и по-успешно капитализиране на науката и образованието и насърчаване на ученето през целия живот“, 7 „Повишаване ефективността на администрацията, подобряване на управленските процеси и засилване на партньорствата с гражданите и бизнеса“, 8 „Развитие на културни и творчески индустрии и привличане на нови публики“, 9. „Устойчиво опазване, социализация и адаптация на материалното и нематериалното културно наследство„ 10 „Насърчаване на разнообразния и устойчив туризъм„ и 11. „Подобряване на здравната грижа и насърчаване на по-здравословния начин на живот в общината„ . Много голям е дялът на усвояване по подцел 11. „ Подобряване на здравната грижа и насърчаване на по-здравословния начин на живот в общината“ - 79%. Подробна информация е представена в таблица 3.

Таблица 3. Съпоставка между индикативен бюджет с изразходвани и договорени средства по специфични цели, приоритети и подцели (в лева)

	Индикативен бюджет	Изразходван бюджет	Дял изразходвани средства	Договорени средства	Дял договорени средства
СЦ 1	533 360 000	40205 574	8%	123 786 004	23%
Приоритет 1	125 660 000	29 959 739	24%	34 267 452	27%
Подцел 1	107 910 000	29 762 746	28%	32 403 952	30%
Подцел 2	17 750 000	196 992	1%	1 863 500	10%
Приоритет 2	407 700 000	10 245 835	3%	89 518 552	22%
Подцел 3	356 500 000	4 359 600	1%	58 467 552	16%
Подцел 4	51 200 000	5 886 235	11%	31 051 000	61%
СЦ 2	98 850 000	11 295 396	11%	20 463 906	21%
Приоритет 3	98 850 000	11 295 396	11%	20 463 906	21%
Подцел 5	55 250 000	4 544 598	8%	20 463 906	37%
Подцел 6	42 750 000	6 717 667	16%	0	0%
Подцел 7	850 000	33 131	4%	0	0%
СЦ 3	172 820 000	18 283 032	11%	6 922 000	4%
Приоритет 4	86 950 000	7 616 848	9%	0	0%
Подцел 8	34 000 000	7 094 581	21%	0	0%
Подцел 9	27 350 000	325 693	1%	0	0%
Подцел 10	25 600 000	196 574	1%	0	0%
Приоритет 5	85 870 000	10 666 184	12%	6 922 000	8%
Подцел 11	11 550 000	9 101 883	79%	0	0%

Подцел 12	6 320 000	781 173	12%	1 222 000	19%
Подцел 13	68 000 000	783 128	1%	5 700 000	8%
Общо	805 030 000	69 784 001	8,7%	151 171 910	18,8%

Най-големите източници на финансиране на усвоените средства са общинския бюджет (24 661 679 лв.), оперативните програми, като най-вече останали изразходвания от предходния програмен период (20 757 211 лв.), държавния бюджет (14 880 741 лв.) и други европейски програми и механизми (4 766 590 лв.).

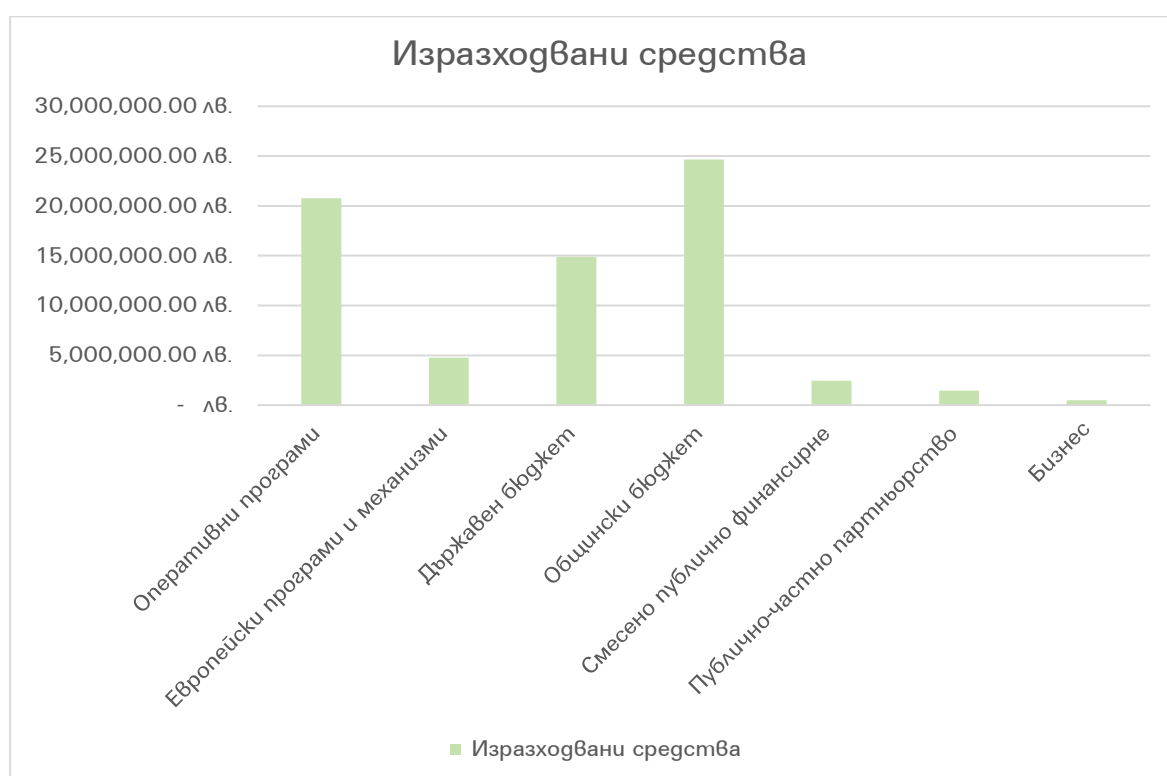
Най-много договорени средства към края на 2024 г. има от държавния бюджет (88 719 566 лв.). Тази стойност се дължи най-вече на отпуснати средства от МРРБ за инфраструктурни проекти. В разглеждания период, оперативните програми все още изостават (21 685 906 лв. договорени средства). През 2025 г., тенденцията е за промяна на последното, поради завършилите процедури за оценка на КИТИ (положителни за предложенията на Община Габрово), както и поради отворени покани за кандидатстване.

Таблица 4. Изразходвани и договорени средства по източници (в лева)

Източник на финансиране	Брой	Изразходвани средства	Договорени средства
ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 – 2020 г.“	1	960 219	0
ОП „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация„ (2021 – 2027)	1	3 144 574	0
ОП „Околна среда„ 2021 – 2027 г.	2	196 992	0
ОП „Региони в растеж„ 2014-2020 г.	4	12 898 025	1 222 000
ОПОС 2014-2020	3	226 848	0
ОП „Развитие на регионите„ 2021-2027 г.	5	3 330 553	0
ПКИП 2021-2027 г.	1	0	20 463 906
Оперативни програми – обща сума	17	20 757 211	21 685 906
Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони /СПРЗСР/ 2023-2027 г.	3	0	0
ФМ на ЕИП 2014-2021 г	3	3 782 189	0

„Хоризонт Европа„ 2021-2027 г.	3	86 700	2 867 980
„Хоризонт 2020“	2	117 350	558 634
Програма „Граждани, равенство, права и ценности„ 2021 – 2027 г. на ГД „Правосъдие„ към Европейската комисия (Citizens, Equality, Rights and Values Programme – CERV)	1	30 315	0
Програма „Еразъм+„ 2021-2027 г.	5	77 220	195 045
Програма „Техническа помощ„ 2021-2027 г.	1	157 473	0
Програма LIFE	1	183 654	0
НПВУ	8	331 690	32 559 240
Европейски програми и механизми – обща сума	27	4 766 590	36 180 899
Държавен бюджет	23	8 837 679	422 400
Държавен бюджет (МОН)	6	2 747 354	0
НП „Изграждане на училищна STEM среда„ (МОН)	1	7 319	0
МРРБ	14	0	88 070 708
МТСП	1	0	97 082
Министерството на младежта и спорта (ММС)	1	498 092	0
ПУДООС (МОСВ)	2	59 963	0
Национален доверителен екофонд	6	2 730 334	129 376
Държавен бюджет – обща сума	54	14 880 741	88 719 566
ТБО и бюджет на училището	2	315 498	0
Общински бюджет	127	24 317 181	154 389
Училищен бюджет	2	29 000	0
Общински бюджет – обща сума	131	25 322	154 389
ПРСР 2014-2020 г.	1	792 111	0
Европейско финансиране и училищен бюджет	1	50 000	0
НП „Изграждане на училищна STEM среда„ и училищен бюджет	1	270 817	0
Общинския бюджет и Фонд „Условия на труд„	1	254 000	0

Националната стратегия „Борба с наркотичните вещества,,“ предоставени от Министерството на здравеопазването (МЗ) и общински бюджет	2	1 084 350	0
Смесено публично финансиране (европейско, държавно и общинско) – обща сума	6	2 451 278	0
Публично-частно партньорство – обща сума	38	1 454 212	0
Бизнес - обща сума	3	500 000	4 431 150

Фиг. 30 Изразходвани източници на финансиране

Фиг. 31 Договорени средства по основни външни източници на финансиране

Таблица 5. Отчет за изпълнението на бюджет на Община Габрово и второстепенните разпоредители с бюджетни средства 2021-2025 г. (в лева)

	ОБЩО		Държавен бюджет		Местна дейност		Дофинансирана дейност		Средства от европейския съюз	Други европейски средства	Други международни проекти
	бюджет	отчет	бюджет	отчет	бюджет	отчет	бюджет	отчет	отчет	отчет	отчет
2021	79,214,509	63,965,930	43,315,353	39,333,435	34,542,001	23,648,134	1,357,155	984,361	2,657,273	407,904	-
2022	90,051,776	79,754,273	52,116,562	47,850,271	36,463,469	30,452,399	1,471,745	1,451,603	6,979,224	696,666	8,764
2023	96,693,337	86,949,505	63,937,779	59,179,221	30,298,410	25,973,505	2,459,148	1,796,779	20,145,271	757,527	766,714
2024	110,284,345	101,939,291	74,980,657	70,978,978	31,446,328	28,799,204	3,857,360	2,161,109	8,846,942	1,472,211	437,249
2025	111,943,207		73,761,955		34,547,902		3,633,350				

Ефективното и пълноценно изпълнение на ПИРО до края на програмния период зависи силно от сценариите, по които ще се развие прилагането на оперативните програми на европейските структурни и инвестиционни фондове на ЕС в България. Към края на 2024 г. се наблюдава сериозно изоставане в тяхното изпълнение. Това поставя под въпрос доколко общините, в частност Габрово ще имат възможността да се възползват от програмите, дори и при подготвени инвестиционни проекти и мотивирани кандидатури за финансиране.

Сценариите за изпълнение на програмите и съответно подкрепа на бенефициентите могат да варират от негативни (задълбочаване на забавянето) до позитивни (стартиране процедури за кандидатстване, одобрение на проектни предложения. При негативен сценарий трудно може да се очаква изпълнение на големи инвестиционни проекти. В този случай Община Габрово ще трябва да продължи прилагания до момента подход за търсене на алтернативни източници на финансиране – собствени средства, държавен бюджет, други финансиращи програми и механизми.

През 2025 г. са отворени процедури, обявени са покани за кандидатстване по отделните оперативни програми, което е предпоставка сценарият за финансиране до края на периода да придобие по-оптимистичен характер. Одобрени са две предложения на Община Габрово за КИТИ, като предстои подписване на договори, в които общите средства за общината ще бъдат 88,4 млн. лв. – 11 % от целия индикативен бюджет на ПИРО.

Рисковете от допълнително забавяне на изпълнението на оперативните програми, може да доведе до съкращаване сроковете на изпълнение на конкретни проекти, което от своя страна да рефлектира върху качеството на изпълнение. Друг риск е, при съкращаване на срокове и/или бюджети на програмите да бъдат избирани за финансиране по-малък набор от проектни предложения – предимство ще имат тези с пълноценна предпроектна подготовка, надеждни партньорства и съответно по-малко възможности за провал.

5. Прилагане на комуникационна стратегия на ПИРО

Стратегията е заложена с цел *„да комуникира целите и приоритетите на ПИРО за повишаване на информираността сред заинтересованите страни, да осигури прозрачност за всички идентифицирани целеви групи в рамките на Комуникационната стратегия и да провокира интерес сред тях за формулиране на проблемните области*

и вземане на решения.” Заложени са приоритети на три нива (краткосрочни, средносрочни и дългосрочни), които включват конкретни действия, чието изпълнение трябва да бъде осъществено в процеса на изпълнение на ПИРО.

Предприетите действия могат да бъдат използвани за проследяване напредъка по прилагане на Комуникационната стратегия.

Таблица 6. Съпоставка между заложеното и постигнатото в приоритетите от различни нива в Комуникационната стратегия на ПИРО

Заложено	Постигнати резултати
Краткосрочни приоритети	
Идентифициране на заинтересованите страни, към които Стратегията ще се прилага	Идентифицирани са заинтересованите страни са от различни групи - граждански организации, институции, професионални организации, бизнес, медии и др. При включването е постигната представителност на всяка една от тях.
Подбор на конкретните участници в процеса по разработване на ПИРО	Привлечени са разнообрази заинтересовани страни от различните групи, като с тях са проведени консултации.
Възприемане на единна политика и стандарти за предоставяне на информация за етапите по разработване, приемане, изпълнение и отчитане на ПИРО	Проведени са срещи (фокус-групи) в единен формат с разнообразни заинтересовани страни. Предоставена е анкета. Към тях е отправена покана за включване в Съвета за устойчиво градско развитие.
По-ефективно използване на наличните ресурси в общинската администрация – човешки и технологични – свързани с осъществяване на комуникационните дейности	Създадена е дирекция „Устойчиво развитие“
Средносрочни приоритети	
Определяне на инструменти за осигуряване на прозрачност и информация за структурата, съдържанието и изпълнението на ПИРО, очакваните резултати и ползите за местната общност	Публикации, разпространение на информация чрез медии и социални мрежи за изпълнението на ПИРО.
Изграждане на механизъм за събиране на идеи от заинтересованите лица за развитие на общината, в т.ч. и потенциални проектни предложения	Създаване на Съвет за устойчиво градско развитие.

	Разпространение на анкети и други инструменти за обратна връзка от обществеността. Създадени и разпространени са анкети по различни казуси и проекти.
Намиране на способи за привличане вниманието на заинтересованите страни и гражданското общество	Разпространение на публикации; разговори и анкети по време на обществени събития.
Дългосрочни приоритети	
Повишаване информираността на обществеността за ролята на местната власт и структурите на гражданското общество	Разпространение на публикации. Отразяване на напредъка в медиите. Открит диалог със заинтересованите страни. Публични събития със свободен достъп.
Формиране на реалистични обществени представи за ефективността, дейността и възможностите за създаване на благоприятна бизнес среда на местната власт	В рамките на европроекти и тематични форуми са проведени срещи с бизнеса, което е засилило връзката между администрацията и местния предприемачески сектор.
Изграждане на компетентни обществени представи за ролята на местната власт и потенциалните партньори в хода на разработване на стратегически документи за устойчивото развитие на общината	Реализирани са публични обсъждания и онлайн анкети. Публичността на процеса по разработване на стратегическите документи е била гарантирана чрез открити обсъждания и достъп до проектите онлайн.

Комуникационната стратегия предвижда прилагането на няколко мерки в етапа на изпълнение на ПИРО, както и в етапа на мониторинг и оценка. Всички те са обвързани с конкретен комуникационен повод.

Таблица 7. Заложени мерки и постигнати резултати в Комуникационната стратегия на ПИРО

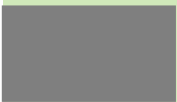
Комуникационни мерки	Постигнати резултати
Комуникационни мерки в етапа на изпълнение	
Провеждане на обществени консултации чрез обществени обсъждания - При необходимост от изменение на ПИРО - При стартиране изпълнението на отделни проекти или при идентифициране на нови проекти, които не са част от ПИРО	Създаден е Съвет за устойчиво развитие със заповед на Кмета на Община Габрово, от юли 2024 г. Проведено е едно заседание до края на отчетния период. Проведени са обсъждания и анкети, по теми, свързани с изпълнение мерките на ПИРО, сред които: изграждане на тунел под Шинка, възможности за внедряване

	на ВЕИ и мерки за енергийна ефективност, бъдещето на кооперативния пазар, изграждане на велошасета. Обсъждана в широк обществен формат е подготовката на две предложения за КИТИ: • „Брегове на съвременното - комплекс от мерки за създаване на зелена, иновативна и приобщаваща среда в Габрово и Пловдив“; • „Габрово - център на иновации, образование и предприемачество“. Обсъжданията на КИТИ са излъчвани онлайн. Потърсено е мнението на заинтересовани страни в дейности, които подкрепят разработените КИТИ, като например подобряване на достъпността в бъдещия Център „Кристо и Жан-Клод“.
Публикации на интернет страницата на общината и социални медии • <i>Информация за разработване на проекти/изпълнение на проекти</i> • <i>Обсъждане на концепции за нови проекти, обсъждане на идеи и проекти в рамките на ИТИ</i>	Община Габрово публикува редовно на своята страница материали за напредъка по проекти, които са част от мерките по ПИРО. В т.ч. покани и информация за събития, онлайн анкети и др. Качени са материали за всички текущи и изпълнени проекти на Община Габрово. Редовно се публикуват актуални новини. Те са споделяни в социалните мрежи и има публикации в медиите. Дейностите по подготовката на КИТИ са публикувани в установените канали.
Експертни срещи • <i>Разработване на проектни предложения/концепции за ИТИ</i>	Съветът за устойчиво градско развитие е провел заседания, като той включва разнообразни заинтересовани страни. Проведени са и други експертни срещи и фокус групи; създадени са партньорски формати за съвместна подготовка на проектни концепции; дискусиите са документално отчетени. В срещите участват партньорите по сключените споразумения за КИТИ.

Медийни обсъждания/медийно покритие Ключови проекти за развитието на общината	Обсъжданията върху подготовката на КИТИ са излъчени онлайн от Община Габрово. Местните медии редовно отразяват по-важните събития свързани с КИТИ - подготовка, обсъждания, одобрение на предложение от Управляващия орган и др.
Комуникационни мерки в етапа на мониторинг и оценка	
Проучване на обществено мнение	Използвани са проучвания, които са правени в рамките на изпълняваните проекти. Проведени са обществени обсъждания.
Публикации на интернет страницата на общината - Доклади от годишни оценки на ПИРО, междинна и последваща оценка на ПИРО - Информация за изпълнението на ключови проекти	Качен е Доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО Габрово, 2022-2023 г. Събитията, от изпълнението на проекти, свързани с мерките на ПИРО, са редовно публикувани на сайта на Община Габрово и разпространявани по установените канали.
Социални медии Представяне напредъка и изпълнението на ключови проекти	Социалните медии се използват активно за популяризиране на проектите и съпътстващите дейности на Община Габрово.
Експертни срещи При необходимост от изменение на ПИРО (при междинна оценка)	Проведени са заседания на Съвета за устойчиво градско развитие. Проведени са срещи на общинския екип за климатичен преход. Провеждани са тематични експертни срещи при планирането и изпълнението на отделните проекти.
Медийни обсъждания/медийно покритие Резултати от изпълнението на ПИРО, процес на изпълнение, привлечен финансов ресурс за развитието на града	Дейностите по изпълнение на ПИРО са редовно публикувани в местните медии. Публикациите включват информация за привлечения финансов ресурс.

Приет от Общински съвет Габрово и публикуван на интернет страницата на Община Габрово е Годишен доклад за наблюдението и изпълнението на ПИРО 2022-2023 г.

Община Габрово е партньор в проект „По-добро управление чрез сътрудничество за постигане на устойчиво градско развитие“ (UrbanCOOP) на програма „Интеррег Европа“, 2021-2027 г. Целта на Габрово в проекта е да подкрепи изпълнението на ПИРО чрез включване на гражданите и местния бизнес в заложените интегрирани териториални инвестиции. При изпълнението на проекта е направено картиране на заинтересованите страни в няколко категории, проведени са серия от фокус групи с техни представители на които бяха обсъдени силните и слабите страни при взаимодействието между тях и Община Габрово, възможностите за бъдещи подобрения за по-приобщаващ и ефективен процес. След направено изследване на добри практики за консултативни съвети към общини, базирани на широко гражданско участие бяха направени препоръки за прилагане на опита. В резултат, със Заповед №1460/22.07.2024г. на кмета на Община Габрово, е създаден Съвет по устойчиво градско развитие. Той включва 15 основни члена, сред които са представители на местни организации, администрация, професионални камари, експлоатационни дружества, местни и регионални администрации. Сред основните му функции са: обсъждане разработването на концепции за Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), както и отделни проекти за градско развитие; наблюдение, оценка и участие в мониторинга на резултатите от ИТИ, Климатичния договор на Община Габрово и други проекти за градско развитие. До 31.12.2024 г. е проведено едно заседание.

III ОЦЕНКА ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

III. Оценка върху изпълнението на ПИРО

1. Степен на постигане на целите и приоритетите на ПИРО – обобщение

Анализът на матрицата от индикатори за изпълнение на ПИРО позволяват да се направят следните обобщения по приоритети:

Приоритет 1: Околна среда, климат и енергия

Общ напредък: Реализиран е бърз напредък в практическите дейности, но стратегическите и координационните мерки изостават.

Част от мерките са изпълнени значително над целевите стойности (екологично земеделие – 200%; ВЕИ в общински сгради – 1400%; кампании за разделно събиране – 870%), докато други изостават (сгради с нулево потребление – 0%; обновяване на многофамилни сгради – 25%). Средният процент изпълнение за приоритет е 230%.

Силни страни: Надизпълнение в мерки с техническа и инфраструктурна насоченост, като ВЕИ, компостиране, енергийна ефективност и кампании.

Предизвикателства: Сериозно изоставане при стратегически документи, сгради с нулево потребление и някои индустриални мерки.

Приоритет 2: Природна среда и защита от бедствия

Общ напредък: Инфраструктурните мерки напредват добре, но природозащитните и превантивните изостават.

Среден процент изпълнение – 79%.

Силни страни: Извършени 6,5 км речни корекции (81% от целта), изградени зони за отдих, реализирани проекти и кампании по биоразнообразие. Създадена е система за ранно предупреждение при бедствия.

Предизвикателства: Ниско изпълнение при залесяване (33%), липса на изпълнение при сеизмична оценка и част от екосистемните мерки.

Приоритет 3: Икономика, образование и иновации

Общ напредък: Секторът е технологично активен и с висок напредък в образованието, но има нужда от повече подкрепа за интеграция на бизнеса, инвестиции и нови индустриални зони.

Среден процент изпълнение – 90% (подцели до 316% в образованието). Силни страни: Надизпълнение по дигитализация (180%), иновационни проекти (133%), дуално

обучение (133%), инвестиционни кампании (400%). Създадени нови образователни и научни центрове.

Предизвикателства: Слабо изпълнение при стартиращи компании (33%), индустриални зони (0%), ограничено свързване бизнес-образование и партньорства. Частично изпълнение при е-услуги (52%).

Приоритет 4: Култура и туризъм

Общ напредък: Преизпълнение на мерките в областта на развитие на културни и творчески индустрии и привличане на нови публики (121%), добро изпълнение на мерките по опазване, социализация и адаптация на материалното и нематериалното културно наследство (103%) и близко до пълното изпълнение на мерките в областта на туризма (93%).

Силни страни: Създадени културно-исторически маршрути, обновени културни обекти, функциониращ Младежки център. Успешни инициативи в МАИР „Боженци„ и РЕМО „Етър„.

Предизвикателства: Предстои изпълнение на културни проекти със съседни общини.

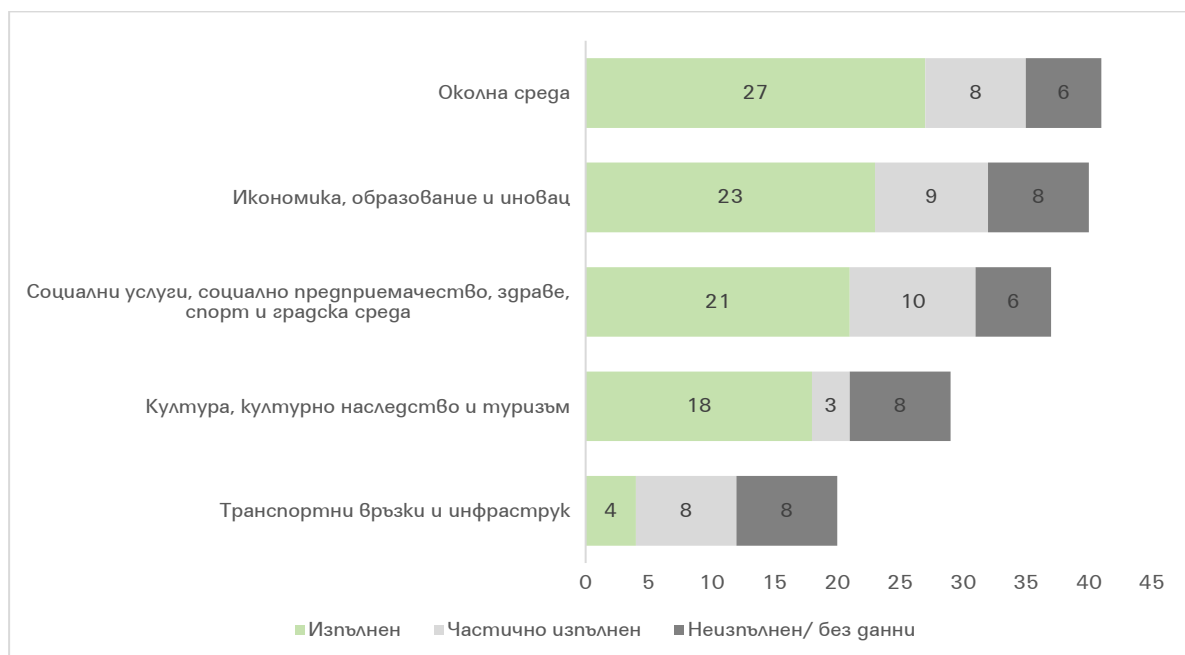
Приоритет 5: Социални услуги, здраве и градска среда

Общ напредък: Висок, със среден процент 137%–186% по различни подцели.

Приоритетът показва силен напредък в социалната жилищна и инфраструктурна политика, но е необходимо по-добро изпълнение на мобилните здравни услуги и интегрирани здравни дейности.

Силни страни: Над 20 здравни кампании (667%), обновени 2 здравни сгради (100%), създадени социални услуги и жилища, значителен напредък в паркове и междублокови пространства (233–240%), подобрена ВиК инфраструктура в малките населени места (134%), изпълнение на дейности и благотворителни инициативи съвместно с дружество „Майчина грижа„ и посещение чрез услугата „Мобилен доктор“ в помощ на възрастни хора от габровските села.

Предизвикателства: Скринингът на жители в селата (14%), е сравнително нисък в разгледания период, спрямо заложените цели до края на изпълнение на ПИРО. Въпреки това, положените усилия са значими, като са осъществени прегледи в над 20 кметства и кметски наместничества – практика която е оценена високо от пациентите и трябва да бъде продължена. Наблюдава се частично изпълнение при спортна инфраструктура и при здравния достъп извън града.

Фиг. 32 Изпълнение на мерките по приоритети представено в брой мерки и степента им на изпълнение (към декември 2024 г.)

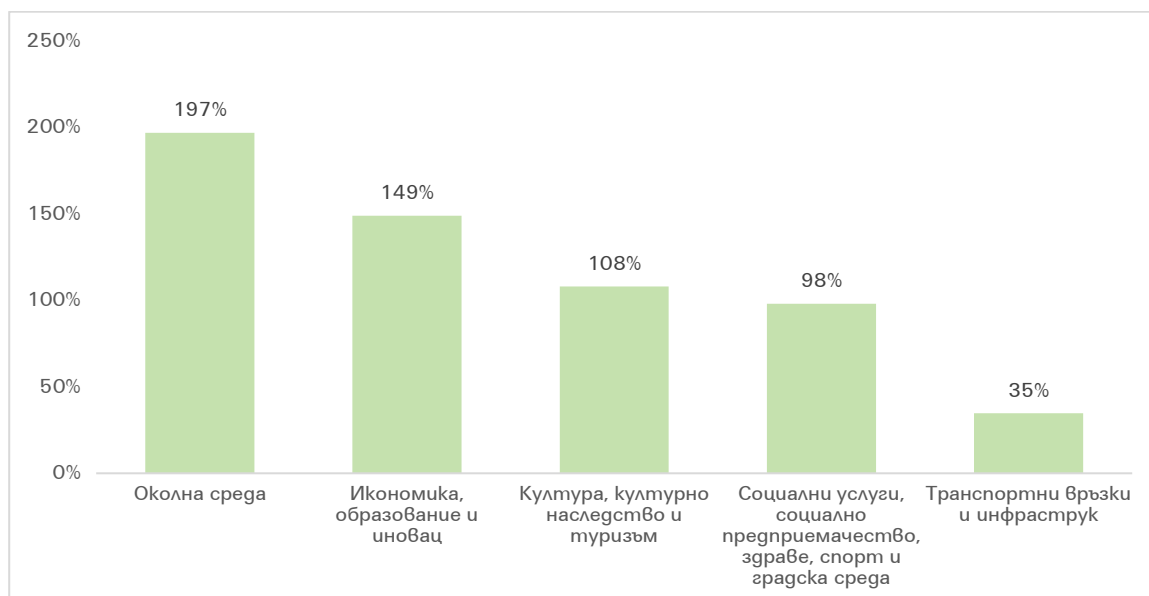
Фиг. 33 Изпълнение на мерките по отделните приоритети (процент и степен на изпълнение на мерките от всеки приоритетите), към декември 2024 г.

При анализа на изпълнението на мерките по отделните приоритети трябва да се имат предвид следните специфики:

- Голяма част от мерките са в процес на изпълнение, било във фаза на проектиране или във фаза на процедури за избор на изпълнител за отделните

инвестиционни дейности. Поради това, те са отчетени като частично изпълнени или неизпълнени към декември 2024 година, но тяхното изпълнение е в процес и няма риск от неизпълнение.

- В някои приоритети напредъкът е по-голям, а в други по-малък. Това зависи както от спецификите на планираните мерки, така и от сложността на приоритета и зависимостта му от други външни фактори и системи.
- Оставащото време за изпълнение позволява по-значителен напредък, особено при ускоряване на изпълнението на НПВУ и Оперативните програми, което е в голяма степен свързано с вътрешно-политическия контекст и капацитета за управление на наличния финансов ресурс на национално ниво. Опитът и добрият капацитет на община Габрово за изпълнение на проекти и реализиране на различни по характер инвестиции само ще благоприятства втората фаза на изпълнение на ПИРО в случай, че инструментите за финансиране бъдат успешно активирани и процедурите отворени за кандидатстване. Проектната готовност на Община Габрово и капацитета за подготовка и изпълнение на проекти са високи и това допълнително би дало предимство на общината при наличие на отворени процедури.

Фиг. 34 Среден процент на изпълнение на индикаторите по отделните приоритети (на база поставени цели и процент изпълнение на ниво индикатор), към декември 2024 г.

Изпълнението на индикаторите във всички приоритети на ПИРО Габрово 2021-2027 е високо. Изключение прави приоритет транспортни връзки и инфраструктура. Най-висок процент на изпълнение имат групата от мерки, които касаят сектор

образование и образователните инициативи на територията на община Габрово. На следващо място по степен на изпълнение са мерките в областта на горското стопанство и земеделието. Третата група мерки с успешно изпълнение са мерките за ремонт на сгради и благоустрояване и мерки в областта на здравеопазването. Непосредствено след тях, но все още с преизпълнение са мерките в сектор култура.

Най-голямо изоставане са наблюдава при ВиК мярката, инвестициите в транспортни връзки и инфраструктура. Тези мерки обаче са не просто най-ресурсоемките, но и мерките, чието изпълнение изисква по-продължителен процес на планиране, съгласуване и изпълнение.

Таблица 8. Изпълнение на индикаторите по групи мерки (към декември 2024 г.)

Среден процент на изпълнение на индикаторите по групи мерки		
Група от мерки 1	Развитие на кръгова икономика и ресурсна ефективност	231%
Група от мерки 2	Устойчиво ползване на природата и богатото биологично разнообразие	79%
Група от мерки 3	Развитие на по-устойчив и екологичен транспорт и подобрена транспортна свързаност	39%
Група от мерки 4	Развитие на модерна и екологична техническа инфраструктура	11%
Група от мерки 5	Насърчаване развитието на местната икономика и подобряване на средата за иновации	104%
Група от мерки 6	Развитие и по-успешно капитализиране на науката и образованието и насърчаване на ученето през целия живот	316%
Група от мерки 7	Повишаване ефективността на администрацията, подобряване на управленските процеси и засилване на партньорствата с гражданите и бизнеса	72%
Група от мерки 8	Развитие на културни и творчески индустрии и привличане на нови публики	121%
Група от мерки 9	Устойчиво опазване, социализация и адаптация на материалното и нематериалното културно наследство	103%
Група от мерки 10	Насърчаване на разнообразния и устойчив туризъм	93%
Група от мерки 11	Подобряване на здравната грижа и насърчаване на по-здравословния начин на живот в общината	106%
Група от мерки 12	Насърчаване на социалното предприемачество и иновативни социални услуги	78%
Група от мерки 13	Градска среда, свързана с природата и насърчаваща общуването	107%

2. Степен на постигане на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на системата от индикатори

Таблица 9. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 1 - Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие, Подцел 1 - Развитие на кръгова икономика и ресурсна ефективност

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 1 - Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие				
Мярка 1.1 - Подобряване управлението и стопанисването на горите и горския фонд и насърчаване на устойчивото горско стопанство	1. Обхванати горски стопанства (ТП Държавно горско стопанство Габрово)	1	1	100%
	2. Проведени информационни и обучителни кампании	3	1	33%
	3. Изготвени стратегически и планови документи	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		78%		
Мярка 1.2 - Развитие на иновативни форми на селско стопанство и животновъдство съобразно природните дадености на региона	1. Оползотворен вторичен отпадък от селскостопанска дейност	Индикаторът не може да бъде измерен		
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		Не може да бъде измерен		

Мярка 1.3 - Развитие на екологично земеделие	1. Подкрепени проекти за екологично земеделие	5	10	200%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		200%		
Мярка 1.4 - Използване на възобновяеми източници за производство на енергия (вятърна енергия, слънчева енергия, т.н.)	1. Внедрени ВЕИ в общински сграден фонд	1	14	1400%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		1400%		
Мярка 1.5 - Насърчаване на инвестициите в строителството на сгради с нулево потребление на енергия и енергийно позитивни сгради	1. Построени сгради с нулево потребление	1	0	0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		0%		
Мярка 1.6 - Обновяване на жилищни сгради (до най-високо енергоефективно ниво) и инсталиране на ВЕИ обекти в сградите, където е възможно, обвързани със системи за мониторинг на производството и потреблението	1. Обновени (Ремонтирани и реконструирани) в публични сгради с инсталирани ВЕИ	10	9	90%

<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		90%		
Мярка 1.7 - Повишаване на административния капацитет и работа с местните общности във връзка с развитие на кръгова икономика и изобщо с адаптация към измененията на климата	1. Обхванати в обученията общински служители относно действията за смекчаване на измененията в климата	20	10	50%
	2. Проведени информационни и обучителни кампании	3	20	667%
	3. Изготвени стратегически и планови документи (ПДУЕК), свързани с КАВ, води, почви и отпадъци	1	1	100%
	4. Изпълнени проекти, насочени към смекчаването на измененията в климата	2	2	100%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		229%		
Мярка 1.8 - Внедряване на мерки за енергийна ефективност	1. Ремонтирана /осъвременена обществена инфраструктура (сграден фонд) в общината	3	10	333%
	2. Внедрена система за мониторинг и контрол на потреблението на енергия в общински сгради	1	1	100%
	3. Обновяване на многофамилни жилищни сгради, във връзка с енергийната ефективност и смекчаването на измененията на климата	60	15	25%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		153%		

Мярка 1.9 - Повишаване на дела на разделното събиране на отпадъци и усъвършенстване на цялата система за събиране и третиране на отпадъци – разделно събиране на територията на цялата община, подземно събиране, изграждане на компостни системи (битови и индустриални)	1. Придобита собствена сепарираща инсталация	1	0	0%
	2. Придобити съоръжения за компостиране	25	137	548%
	3. Съдове за подземно сметосъбиране	15	18	120%
	4. Изграден Център за подготовка за повторна употреба и поправка на отпадъчни материали	1	0	0%
	5. Проведени информационни кампании за популяризиране разделното събиране на отпадъци	10	87	870%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		308%		
Мярка 1.10 - Стимулиране на използването на отопление, което не е базирано на твърди горива увеличено използване на възобновяеми енергийни източници	1. Изготвени стратегически и планови документи (Дългосрочна стратегия за ВЕИ)	1	1	100%
	2. Реализирани локални инсталации и мрежи за производство и пренос на енергия	1	3	300%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		200%		
Мярка 1.11 - Създаване на цялостна система за мониторинг на състоянието на зелената система с цел превенция от бедствия и инциденти и др.	1. Извършена паспортизация на дървесна и храстова растителност	1	1	100%
	2. Създаване на ГИС слой по отношение на зелената растителност	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		100%		

Мярка 1.12 - Усвояване на естествени водни ресурси за напояване на зелените площи (реки, подпочвени води, атмосферни води и др.)	1. Изградена система за улавяне и употреба на дъждовни води за поддръжка на зелени зони в градска среда, чрез използването на дъждовни води	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		100%		
Мярка 1.13 - Реконструирание на съществуващите резервоари за вода и изграждане на нови	1. Реконструирание на съществуващите резервоари за вода	2	14	700%
	2. Изградени нови резервоари за вода	2	2	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		400%		
Мярка 1.14 - Създаване и прилагане на комплексен пакет от мерки в подкрепа на индустрията за прилагане на кръговата икономика	1. Изградени инсталации за рециклиране в Индустрията	2	2	100%
	2. Проведени информационни кампании в предприятията	3	12	400%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		250%		
Мярка 1.15 - Повишаване на административния капацитет и развитие на институционалната рамка за комплексно прилагане на	1. Изготвени стратегически анализи, прогнози и документи за възможни технологични решения по отношение на изменението на климата	1	3	300%
	2. Проведени обучения за експерти и специализиран персонал за прилагане на	3	1	33%

пакета мерки за смекчаване на измененията в климата	интегрирани мерки по адаптация към климатичните промени			
	3. Променена и актуализирана нормативна уредба за прилагане на мерки за смекчаване на измененията в климата	1	0	0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		111%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 1 - ОКОЛНА СРЕДА, КЛИМАТ И ЕНЕРГИЯ, УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ		231%		

Приоритет 1: Околна среда, климат и енергия

Общ напредък: Смесен. Налице са отлични резултати по някои индикатори, но и сериозни изоставания по други.

- Силни страни:**

- **Екологично земеделие:** Подкрепените проекти надвишават двойно целта (10 реализирани спрямо 5 планирани).
- **Въвеждане на ВЕИ:** 14 общински сгради с ВЕИ (при цел 1) – демонстрира значителен прогрес в енергийния преход.
- **Разделно събиране на отпадъци:** Превишена целевата стойност по повечето индикатори, напр. 87 информационни кампании (при цел 10), и 137 съоръжения за компостиране (при цел 25).
- **Обновяване на многофамилни жилищни сгради:** Целта от 60 сгради е напълно постигната.

• **Забавяния:**

- **Стратегически документи и обучения:** В няколко мерки липсва изпълнение или е частично (напр. 1 от 3 кампании или 10 от 20 служители обучени).
- **Сгради с нулево потребление:** няма данни за изпълнение при планирана 1 сграда.
- **Инсталации и рециклиращи системи в индустрията:** не са реализирани към момента.

Извод: Има бърз напредък в мерки, които изискват техническо изпълнение и външно финансиране. Забавянето е основно в стратегическите и организационни дейности, изискващи координация и капацитет.

Таблица 10. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 1 - Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие, Подцел 2 - Устойчиво ползване на природата и богатото биологично разнообразие

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 1 - Околна среда, климат и енергия, устойчиво развитие				
Мярка 2.1 - Възстановяване и опазване на естествените корита на реките	1. Извършени корекции на коритото на река Янтра и нейните притоци с изграждане на укрепващи брега стени и/или оформяне на речния бряг чрез терасиране	8	6,5 km	81%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		81%		
Мярка 2.2 - Създаване на зони за отдих край реките	1. Създадени зони за отдих край коритата на реките	1	1	100%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		100%		
Мярка 2.3 - Създаване и прилагане на комплексни мерки опазване и развитие на биологичното разнообразие	1. Извършено теренно проучване на биоразнообразието в региона	1	1	100%
	2. Реализиране на проекти за опазване и поддържане на биологичното разнообразие - залесяване, поставяне на хранилки, акции за контрол над лова, стимулиране на популацията, контрол над други влияещи на популацията на диви животни човешки дейности и др.	3	1	33%
	3. Проведени информационни и обучителни кампании	3	5	167%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		100%		
Мярка 2.4 - Регенерация на кафяви терени	1. Регенерирани кафяви терени	1	1	100%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		100%		
Мярка 2.5 - Създаване и прилагане на комплексни мерки за справянето с природни бедствия и аварии	1. Извършено залесяване, затревяване и сукцесия на стръмни терени с цел предотвратяване на ерозия	3	1	33%
	2. Извършена актуализация на оценката на сеизмичния риск за съоръженията от критичната инфраструктура	1	0	0%
	3. Създадена комплексна общинска система за оповестяване на населението при бедствия и аварии, интегрирана с националната система (фокус ранно предупреждение);	1	1	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		44%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 1 - ОКОЛНА СРЕДА, КЛИМАТ И ЕНЕРГИЯ, УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ		79%		

Приоритет 2: Природна среда и защита от бедствия

Общ напредък: Умерен.

- **Силни страни:**

- Завършена система за ранно предупреждение при бедствия.
- Успешно реализирани 6.5 км от планираните 8 км речни корекции.
- Проведени 5 от 3 планирани информационни кампании по биоразнообразие.

- **Забавяния:**

- Почти липсва изпълнение по мерките за залесяване, теренни проучвания, и регенерация на „кафяви„ терени.

Извод: Основните инфраструктурни дейности са в напреднал етап, но е нужно по-целенасочено усилие по екосистемните и превантивни интервенции.

Таблица 11. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 2 - Транспортни връзки и инфраструктура, Подцел 3 - Развитие на по-устойчив и екологичен транспорт и подобрена транспортна свързаност

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 2 - Транспортни връзки и инфраструктура				
Мярка 3.1 - Развитие на велосипедни алеи	1. Изградени велоалеи	5	2	40,0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		40%		
Мярка 3.2 -Подобряване на пътната инфраструктура и организацията на движението	1. Изградена информационна система за следене състоянието на трафика и пътната инфраструктура.	1	0	0,0%
	2. Подновена пътна настилка	35	16 км	45,7%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		22,9%		
Мярка 3.3 -Изграждане на зарядни станции за електромобили	1. Изградени зарядни станции за електромобили	6	8	133,3%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		133,3%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 3.4 - Изграждане на паркинги	1. Новосъздадени паркинги	5	1	20,0%
	2. Новосъздадени паркоместа	240	305	127,1%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		73,5%		
Мярка 3.5 - Подобряване на транспортната свързаност с Южна България и в рамките на областта	1. Изграден тунел под в. Шунка	1	0	0,0%
	2. Транспортна връзка: Габрово - Велико Търново	1	0	0,0%
	3. Транспортна връзка: Габрово - Севлиево	1	0	0,0%
	4. Транспортна връзка: Габрово - Трявна	1	0	0,0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		0%		
	1. Рехабилитирана пътна мрежа в община Габрово	50	0,760 км	1,5%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 3.6 - Подобряване на транспортната свързаност между населените места в общината	2. Рехабилитирана пътна мрежа свързваща малките населени места в общината	20	1,68 km	8,4%
	3. Осъществени мерки за транспортна свързаност между областни центрове Габрово и Велико Търново	1	0	0,0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		3,3%		
Мярка 3.7 - Интегриран проект за устойчив градски транспорт	1. Създаден план за градска мобилност	1	1	100,0%
	2. Проведени кампании по популяризиране на градския транспорт като средство за придвижване	3	2	66,7%
	3. Оптимизирани маршрути на линии от общинската транспортна мрежа	3	3	100,0%
	4. Подменени транспортни единици за градски транспорт с по-висок екологичен клас	25	5	20,0%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
	транспортни единици/ електрически транспортни единици			
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		71,7%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 2 - ТРАНСПОРТНИ ВРЪЗКИ И ИНФРАСТРУКТУРА		39,0%		

Таблица 12. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 2 - Транспортни връзки и инфраструктура, Подцел 4 - Развитие на модерна и екологична техническа инфраструктура

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 2 - Транспортни връзки и инфраструктура				
Мярка 4.1 - Подобряване на ВиК мрежата и намаляване на загубите на вода	1. Проектиран и рехабилитиран безнапорен довеждащ водопровод от яз. Христо Смирненски до пречиствателна станция за питейни води Габрово	1	0	0%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
	2. Изградени индивидуални/групови пречистителни съоръжения в квартали и села, с липса на канализация	3	1	33%
	3. Ремонтирана ВиК инфраструктура в кв. Борово, Велчевци, Славовци, Чехлевци, Русевци, Войново, кв. Радичевец и кв.Йонковото.	23	0	0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		11%		

Приоритет 3: Икономика, образование и иновации

Общ напредък: Добър, особено в областта на дигитализацията и дуалното образование.

- **Силни страни:**
 - Въведени дигитални технологии в 18 предприятия (при цел 10).
 - Изпълнение и надвишаване на целите за иновационни проекти.
 - Дуалното обучение е с 8 паралелки при цел 6.
- **Забавяния:**

- Слабо или липсващо изпълнение по ключови икономически мерки — индустриални зони, инвестиционна концепция, регенериране на терени.
- Само 1 партньорство между бизнес и образование (при цел 2).
- Недостатъчно информационни кампании сред младежи и МСП.

Извод: Секторът е технологично активен, но се нуждае от по-активна подкрепа за екосистемно развитие, свързване на бизнес-образование и инвестиции.

Таблица 13. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации, Подцел 5 - Насърчаване развитието на местната икономика и подобряване на средата за иновации

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации				
Мярка 5.1 - Развитие на високотехнологични сектори на икономиката чрез интелигентна специализация и насърчаване на иновациите	1. Иновационни проекти	3	4	133%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		133%		
	1. Предприятия, въвели дигитални технологии	10	18	180%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 5.2 - Дигитална трансформация на индустрията	2. Създаден дигитален иновационен хъб в гр. Габрово	1	1	100%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		140%		
Мярка 5.3 - Развитие на екосистема от стартиращи предприятия, включително със фокус мехатроника, чисти технологии и ИКТ	1. Новосъздадени стартиращи предприятия в приоритетните сектори на интелигентна специализация	10%	3,3%	33%
	2. Наети лица в новосъздадените стартиращи предприятия в приоритетните сектори на интелигентна специализация	10%	Няма данни	
	3. Проекти за насърчаване на предприемачеството и екосистемата от стартиращи предприятия	2	0м0	0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		17%		
Мярка 5.4 - Свързване на бизнеса с образованието и развитие на	1. Проведени информационни кампании сред ученическата общност	10	1	10%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
инициативи, които да привличат на територията на общината студенти и млади професионалисти/предприемачи	2. Увеличен обхват на паралелките с дуално обучение	6	8	133%
	3. Проведени информационни кампании за популяризиране на стажантските програми	7		
	4. Въведени менторски, стажантски програми и програми за кариерно ориентиране съвместно с НПО, бизнес и други заинтересовани страни (училища, висши училища)	2	3	150%
	5. Партньорства/проекти на бизнеса с образованието	2	1	50%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		86%		
Мярка 5.5 - Подпомагане на малки и средни предприятия и развитие на кластери (сдружения и партньорства от предприятия) в приоритетните сектори в града	1. Осъществени съвместни проекти с бизнеса, базирани на ПЧП	2	1	50%
	2. Създадена мрежа за иновативно и социално развитие, насочена към МСП	1	1	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		75%		
Мярка 5.6 - Привличане на инвестиции и инвеститори в бизнеси с висока добавена стойност	1. Организиране и провеждане на бизнес форуми и участия в изложения, с цел привличане на инвестиции в региона	3	3	100%
	2. Проведени информационни кампании сред бизнеса за представяне на схеми за подпомагане и условия за кандидатстване	3	12	400%
	3. Изработена инвестиционна концепция за въглеродно неутрална индустриална зона	1	1	100%
	4. Брой регенерирани индустриални терени (кафяви зони)	1	1	100%
	5. Проект за изграждане на нов индустриален парк по направление Габрово - Севлиево	1	0	0%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
	6. Въведени мерки за внедряване на ВЕИ и енергийна ефективност в производствени сгради в индустриалните зони	2	7	350%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		175%		
Мярка 5.7 - Създаване на среда за развитие на местния бизнес	1. Оползотворяване на свободни търговски площи в централна градска част	10	0	0%
	2. Създаване на единен дигитален портал с цел подпомагане на МСП да се рекламират на международния пазар	1	1	100%
	3. Осъществяване на проект за обмен на международни практики, опит и знания;	1	1	100%
	4. Осъществяване на партньорства с чужди пазари и университети с цел интернационализация на бизнеса	2	1	50%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		63%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 5.8 - Развитие на съществуващите индустриални зони и създаване на нов високотехнологичен парк за привличане на инвеститори	1. Осъществени съвместни проекти с Тракия икономическа зона	1	0	0%
	2. Ръст на привлечени инвестиции в приоритетните сектори на икономиката (мехатроника, ИКТ и чисти технологии)	10%	15%	150%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		75%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 3 - ИКОНОМИКА, ОБРАЗОВАНИЕ И ИНОВАЦИИ		104%		

Таблица 14. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации, Подцел 6 - Развитие и по-успешно капитализиране на науката и образованието и насърчаване на ученето през целия живот

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации				
Мярка 6.1 - Популяризиране на програми за учене през целия живот	1. Създаден център за учене през целия живот/център за професионални умения	1	1	100%
	2. Проведени информационни кампании	3	30	1000%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		550%		
Мярка 6.2 - Подобряване на материалната база на научни изследователски центрове за създаване на иновации и привличане на кадри	1. Инвестиции в подобрене на материално - техническата база на научно - изследователските центрове	10 млн.	10 млн.	100%

	2. Осъществени проекти за ремонт и осъвременяване на ключови обекти от образователната инфраструктура за периода	1	9	900%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		500%		
Мярка 6.3 - Модернизация на материално-техническата база на детските и учебни заведения	1. Модернизирана материална база на детски и учебни заведения и образователни центрове	5	5	100%
	2. Изградени зони в дворните пространства за иновативно обучение на децата и учениците за опазване на околната среда	3	2	67%
	3. Приложени решения за събиране на дъждовни води за повторната им употреба	3	0	0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		56%		
Мярка 6.4 - Осигуряване и ефективно функциониране на ЦПЛР "Кариерно ориентиране - Габрово" и Областен информационен център Габрово за	1. Информационни кампании, насочени към целевите групи	2	10	500%

подпомагане на трудовата реализация и мобилност и професионалното образование				
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		500%		
Мярка 6.5 - Развитие на дигитални умения, меки умения и умения за адаптивно учене в училищата	1. Подкрепа за внедряване на нови обучителни практики (STEM & STEAM кабинети)	5	4	80%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		80%		
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации</i>		316%		

Таблица 15. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации, Подцел 7 - Повишаване ефективността на администрацията, подобряване на управленските процеси и засилване на партньорствата с гражданите и бизнеса

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 3 - Икономика, образование и иновации				
Мярка 7.1 - Награждане и внедряване на нови Е-услуги с цел подобряване административното обслужване на гражданите и бизнеса	Брой заявени е -услуги от гражданите и бизнеса	4500	2468	55%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		55%		
Мярка 7.2 - Подобряване на информационната и комуникационна инфраструктура, свързана с процесите по административно обслужване.	Въвеждане на нови канали/възможности за предоставяне на информация за административните услуги на граждани и организации и начина на тяхното заявяване.	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		100%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 7.3 - Повишаване на административния капацитет на служителите в администрацията	1. Служители в общинската администрация, преминали през обучения за повишаване на професионалните им компетентности (кумулятивно за периода)	350	233	67%
	2. Обучен административен персонал насочен към информационната сигурност	90%	100%	111%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		89%		
Мярка 7.4 - Разработване на общ GIS проект със съседни общини, чрез който територията да бъде зонирена според различни критерии	1. Създадена обща географска база данни за градовете Габрово, Севлиево, Трявна и Дряново	1	0	0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		0%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 7.5 - Подобряване на информационната и комуникационна инфраструктура, свързваща администрацията и звената ѝ	1. Развита и поддържана ГИС на община Габрово с платформа за управление и наблюдение на градското възстановяване и развитие	1	1	100%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		100%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 3 - ИКОНОМИКА, ОБРАЗОВАНИЕ И ИНОВАЦИИ		72%		

Приоритет 4: Култура и туризъм

Общ напредък: Задоволителен, с изпълнение над планираното по някои туристически мерки, но закъснения в по-мощните инфраструктурни проекти.

- **Силни страни:**
 - Създадени 7 културно-исторически маршрута (при цел 2).
 - Добро изпълнение в зоната на МАИР „Боженци„ и РЕМО „Етър„.
 - Младежкия център е напълно функциониращ.

• **Забавяния:**

- Липсват реализирани инициативи по брандиране на туризма и маркетингови стратегии.
- Големи културни сгради (галерии, театри) са в процес на изпълнение.

Извод: Има активност по "меки" мерки и събития, но големите обекти и системни туристически инициативи изостават.

Таблица 16. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 4 - Култура, културно наследство и туризъм, Подцел 8 - Развитие на културни и творчески индустрии и привличане на нови публики

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 4 - Култура, културно наследство и туризъм				
Мярка 8.1 - Интегрирано развитие на културата и насърчаване на развитието на творчески и културни индустрии	1. Създаден модел за възстановяване на ключови обекти от културната инфраструктура с участие на студенти и доброволци	1	3	300%
	2. Обновен сграден фонд с висока културна стойност	2	4	200%
	3. Създаден център за съвременно изкуство - Кристо и Жан Клог;	1	0	0%
	4. Създадена и поддържана база данни с информация за културните събития в общината	1	1	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
	5. Създадена секция на сайта на общината, посветена на актуалните културни събития	1	1	100%
	6. Създадени профили на общината в социални медии, в които да се публикува актуална информация за културните събития	3	3	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		133%		
Мярка 8.2 - Обособяване на младежки пространства	1. Функциониращ Младежки център с работилница за младежка активност и творчески индустрии	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		100%		
Мярка 8.3 - Развитие, оживяване и популяризиране на зоните наситени с културни ценности и КН	1. Осъществени проекти по включване на културното наследство в регионални туристически продукти и популяризиране им в европейски и световен план.	3	3	100%
	2. Осъществени дейности по проучване, консервация, реставрация и експониране на антична и ранно-средновековна крепост Градище, вкл. устройство и благоустрояване на прилежащата територия и подходите към крепостта.	1	1	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
	3. Създадени културно-исторически градски маршрути;	2	7	350%
	4. Създадени градски галерии	2	0	0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		138%		
Мярка 8.4 - Създаване на съвместни проекти в областта на културата между община Габрово с други общини от региона	1. Осъществени проекти в областта на културата съвместно с други общини от региона	5	0	0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		0%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 4 - КУЛТУРА, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ТУРИЗЪМ		121%		

Таблица 17. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 4 - Култура, културно наследство и туризъм, Подцел 9 - Устойчиво опазване, социализация и адаптация на материалното и нематериалното културно наследство

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 4 - Култура, културно наследство и туризъм				
Мярка 9.1 - Подсилване на въздействието и връзките между градските зони наситени с културно наследство и популяризиране на нематериалното наследство	1. Осъществени проекти за възраждане на традиционни занаяти и интегрирането им в икономиката на града	2	2	100%
	2. Осъществени проекти за развитие на МАИР "Боженци"	3	1	33%
	3. Осъществени проекти за развитие на РЕМО "Емър"	1	3	300%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		144%		
Мярка 9.2 - Включване на културното наследство в регионални туристически продукти и популяризиране им в европейски и световен план	1. Създаден регионален туристически продукт, основан на природното и културно наследство на региона и връзките по между им (Трявна, Дряново, Велико Търново)	1	1	100%

	2. Осъществени международни обмени на знание и опит за създаване на подобни общи продукти	2	6	300%
	3. Осъществени инициативи по дигитализация и активна реклама в региона, страната и чужбина;	5	5	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		167%		
Мярка 9.3 - Възстановяване, реставрация, консервация, въвеждане на съвременни форми на експониране на паметниците на културното наследство	1. Обновена сграда на Художествена галерия „Христо Цокев„ и прилежащите ѝ пространства	1	0	0%
	2. Обновена сграда на Драматичен театър „Рачо Стоянов„	1	0	0%
	3. Обновена сграда на Народно читалище „Априлов-Палаузов„	1	0	0%
	4. Осъществени дейности по проучване, консервация, реставрация и експониране на антична и ранно-средновековна крепост Градище, вкл. устройство и благоустрояване на прилежащата територия и подходите към крепостта.	1	1	100%

<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>	25%
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 4 - КУЛТУРА, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ТУРИЗЪМ	103%

Таблица 18. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 4 - Култура, културно наследство и туризъм, Подцел 10 - Насърчаване на разнообразния и устойчив туризъм

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 4 - Култура, културно наследство и туризъм				
Мярка 10.1 - Развитие на разнообразни форми на туризъм	1. Подкрепени инициативи за развиване на алтернативен туризъм за периода 2021 -2027 г.	20	18	90%
	2. Разработване на брандинг на дестинацията в съответствие с концепцията, определяне на целеви пазари и аудитории, изработване на комуникационна стратегия.	1	0	0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		45%		
	1. Проект за развитието на к.м. Узана като туристическа дестинация	1	1	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 10.2 - Развитие на местността Узана като атрактивна дестинация за активен летен и зимен туризъм	2. Цялостна концепция за интегриране на местност Узана в туристическия профил на Габрово	1	0	0%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		50%		
Мярка 10.3 - Развитие на планината като атрактивно място за отдих, спорт и туризъм и развитие на спортен туризъм и планинските спортове	1. Изградена туристическа инфраструктура, включително екопътеки и туристически маршрути	5	8	160%
	2. Изградени велотрасета за планински вело туризъм	2	1	50%
	5. Изградени зони за планинска рекреация	2	5	250%
<i>Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката</i>		153%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 4 - КУЛТУРА, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ТУРИЗЪМ		93%		

Таблица 19. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 5 - Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда, Подцел 11 - Подобряване на здравната грижа и насърчаване на по-здравословния начин на живот в общината

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 5 - Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда				
Мярка 11.1 - Осъществяване на дейности в областта на здравната профилактика и образователната медиация за здравословен и активен начин на живот	1. Проведени информационни кампании за социално значими заболявания	3	20	667%
	2. Проведени информационни кампании за здравословното хранене и чистата храна	7	1	14%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		340%		
Мярка 11.2 - Подобрен достъп до здравеопазване на лица, живеещи извън териториите на града	1. Лица, обхванати чрез скрийнинг и профилактика от мобилен екип за здравни грижи	3000	497	17%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		17%		
Мярка 11.3 - Привличане и задържане на специалисти в здравните заведения	1. Осъществени съвместни мерки на общинско и регионално ниво за подпомагане и привличане на млади медицински специалисти	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		100%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 11.4 - Обновяване на сградния фонд и техническата база на здравните заведения	1. Обновени сгради от сградния фонд на здравните заведения	2	2	100%
	2. Здравни заведения с изградена достъпна среда	2	1	50%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		75%		
Мярка 11.5 - Развитие на електронното здравеопазване	1. Проведени информационни кампании за популяризиране на телемедицината	3	1	33%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		33%		
Мярка 11.6 - Създаване на възможност за мобилни здравни услуги, в това число „мобилен доктор“	1. Осъществено проучване на възможностите и нуждите за осигуряване на мобилни здравни услуги	1	1	100%
	2. Закупени специализирани превозни средства	1	0	0%
	3. Създадени мобилни екипи за осигуряване на медицинска помощ в отдалечени и труднодостъпни места	1	0	0%
	4. Медицински специалисти, работещи в изнесени кабинети в определени дни от седмицата	3	3	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		50%		
Мярка 11.7 - Подобряване на спортната база и спортните съоръжения за професионален и любителски спорт	1. Новоизградени и реконструирана спортна инфраструктура за професионални и колективни спортове	3	1	33%
	2. Изградени интегрирани зони за спорт и отгих за цялото семейство	5	1	20%
	3. Училища, осигуряващи достъп до спортни съоръжения в извънучебно време	5	6	120%
		58%		
Мярка 11.8 - Популяризиране на спортните дейности и тяхната полза в здравословен и социален план	1. Популяризиране и организиране на градски спортни състезания	7	10	143%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		143%		
Мярка 11.9 - Създаване на места за лечение, психо-социална рехабилитация и реинтеграция	1. Създадени места за лечение, психо-социална рехабилитация и реинтеграция на лица със зависимости към алкохол, хазарт или наркотици	1	2	200%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		200%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 5 - СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ЗДРАВЕ, СПОРТ И ГРАДСКА СРЕДА			106%	

Приоритет 5: Социални услуги, спорт, градска среда

Общ напредък: Динамичен, с реализация по голяма част от индикаторите.

- **Силни страни:**
 - Наг 20 кампании за здравна профилактика (цел – 3).
 - 25 обновени общински апартамента (цел – 5).
 - Значителен напредък в зелената система – 12 нови зони за отдих и 8 инициативи за междублокови пространства.
 - Подобрена ВиК инфраструктура в малките населени места – 43 обекта (цел 32).
- **Забавяния:**
 - Скрининг на жители в селата: само 497 обхванати при цел 3000.
 - Все още не са завършени в пълнота някои проекти по социалната и здравната инфраструктура (напр. мобилен доктор, телемедицина).
 - Много индикатори без текущи стойности, което затруднява обективна оценка.

Извод: Добре напредващ приоритет, особено в социалната жилищна политика и активизация на местните общности.
Изисква по-добро отчитане и финализиране на социално-здравни проекти.

Таблица 20. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 5 - Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда, Подцел 12 - Насърчаване на социалното предприемачество и иновативни социални услуги

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 5 - Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда				
Мярка 12.1 - Насърчаване на развитието на силни местни общности и създаване на условия за гражданско участие и практическо включване в развитието на общината и отделните квартали/населени места	1. Изграден механизъм за гражданско включване и участие в процесите на местното планиране и развитие.	1	1	100%
	2. Изграден механизъм за събиране на обратна връзка от деца и младежи за планирането на средата, чрез дебати, ангажиране в работни групи, изследвания	1	1	100%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		100%		
Мярка 12.2 - Развитие на социалното предприемачество и иновациите в социалните услуги	1. Реализирани инициативи по социално предприемачество	3	2	67%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		67%		
	1. Разкрити интегрирани услуги за резидентна грижа за възрастни хора в	2	2	100%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 12.3 - Осигуряване на добре развита и модерна социална инфраструктура и разширяване на обхвата на социалните услуги	невъзможност за самообслужване с необходимост от постоянни медицински грижи			
	2. Създаден комплекс от социални услуги за деца	1	1	100%
	3. Създаден комплекс от социални услуги в домашна среда за възрастни и хора с увреждания	1	1	100%
	4. Създаден Общински подслон за бездомни лица от община Габрово	1	1	100%
	5. Лица, обхванати от услугата "заместваща грижа"	50	0	0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		80%		
Мярка 12.4 - Изграждане на общински жилища и подобряване на жилищната политика и обхвата ѝ	1. Обновени общински апартаменти за предоставяне на жилища за социално слаби и уязвими групи хора	5	5	100%
	2. Новопридобити общински апартаменти за предоставяне на жилища за социално слаби и уязвими групи хора	5	2	40%

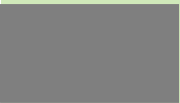
Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
	3. Настанени социално слаби и уязвими хора в общински жилища от всички, подали молба за настаняване	90%	50%	56%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		65%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 5 - СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ЗДРАВЕ, СПОРТ И ГРАДСКА СРЕДА		78%		

Таблица 21. Матрица на индикаторите за наблюдение на ПИРО на община Габрово за периода 2022-2024 г.: Приоритет 5 - Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда, Подцел 13 - Градска среда, свързана с природата и насърчаваща общуването

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Приоритет 5 - Социални услуги, социално предприемачество, здраве, спорт и градска среда				
Мярка 13.1 - Обновяване на съществуващите и създаване на нови публични пространства с възможности за активен социален живот и изграждане на добре обвързана и покриваща града мрежа от пешеходни пространства	1. Реконструкция на пазара на Шиваров мост	1	0	0%
	2. Реконструкция на Централния пазар	1	0	0%
	3. Изграждане на улично енергоефективно осветление в неосветени публични площи	50%	20%	40%

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		13%		
Мярка 13.2 - Превенция на престъпността и създаване на сигурна и безопасна градска среда	1. Награждане на системата за видео наблюдение	5	8	160%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		160%		
Мярка 13.3 - Обновяване и осъвременяване на съществуващите и изграждане на нови градски паркове	1. Изградени и възстановени паркове, градини и улично озеленяване, детски и спортни площадки и съоръжения за екстремни спортове, градско обзавеждане и малки архитектурни елементи	3	7	233%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		233%		
Мярка 13.4 - Създаване и поддържане на общностни (открити и закрити) пространства за отдих и развлечение на различни групи граждани (родители с деца, младежи, възрастни хора и др.)	1. Осъществени инициативи с участието на гражданите за облагородяване на междублокови пространства	5	8	160%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		160%		

Приоритет, мярка	Индикатор	Целева стойност	Изпълнение към декември 2024	% на изпълнение
Мярка 13.5 - Развитие и благоустрояване на малките населени места	1. Оптимизирани транспортни маршрути между Габрово и малките населени места	10	10	100%
	2. Подобрена ВиК инфраструктура в малките населени места	32	43	134%
	3. Изградени и възстановени паркове, градини, кътове за отдих, детски и спортни площадки и съоръжения.	5	12	240%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		158%		
Мярка 13.6 - Развитие на зелената система в градската среда, така че да подпомага мерките по адаптация към климатичните промени	1. Реализирани проекти за зелени стени и зелени покриви	1	0	0%
Среден процент изпълнение на индикаторите по мярката		0%		
СРЕДЕН ПРОЦЕНТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ ПО ПРИОРИТЕТ 5 - СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ЗДРАВЕ, СПОРТ И ГРАДСКА СРЕДА		107%		

IV НАСОКИ ЗА ПО-ЕФЕКТИВНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

IV. Насоки за по-ефективно изпълнение до края на периода

В резултат на направения анализ, изводи и оценка, могат да бъдат формулирани няколко основни насоки за по-ефективното и ефикасно прилагане на ПИРО Габрово до края на периода – 2027 г.:

- Поддържане на активния подход към финансирането: Активност при кандидатстването в отворени покани по различните програми на европейските структурни и инвестиционни фондове с цел максимално ефективно изпълнение на мерките. Община Габрово старателно следва този подход до момента, в т.ч. чрез навременна подготовка на проекти, като трябва да го продължи и напред. Продължаване на активното следене на отворените покани и навременната подготовка на проектни предложения, включително в партньорство с други общини и организации при подходящи теми.
- Поддържане на разнообразието от източници на финансиране на програмните приоритети – този подход дава възможност за напредък дори и в случаи на външно забавяне при конкретни програми, механизми и инструменти. Гъвкаво търсене на партньорства и възможности за развитие на местните политики при съобразяване с особеностите на геополитическия контекст и нарастващата глобална несигурност.
- Гъвкавост при управлението на проекти: Адаптиране на проектите, обхвата им и планираните инвестиции с оглед съобразяване с увеличение на цените и инфлацията, в случай, че такива настъпят или с други евентуални промени в срокове или условия на програмите. Привличане на допълнителен ресурс, ако такъв е наличен, за да бъдат изпълнени планираните мерки дори и при увеличение на цените и инфлацията.
- Роля на Съвета за устойчиво градско развитие: Засилване ролята на Съвета за устойчиво градско развитие при консултиране и комуникиране подготовката, изпълнението, наблюдението и оценката на Концепциите за интегрирани териториални инвестиции, инвестиционни и други проекти и инициативи, свързани с ПИРО и Климатичния договор на Габрово. За целта следва да бъдат правени заседания във всеки ключов за прилагането на политиката момент с участие освен на основните членове,

така и с ангажиране на по-широк кръг заинтересовани страни и осигуряване на широка обществена подкрепа.

- **Проектна готовност и фазиране:** Продължаване на практиката за поддържане на висока проектна готовност на общината по ключовите приоритети и дейности на стратегическите документи. Разработване на технически проекти в пред-проектната фаза или на максимално ранен етап, за да бъде ускорено изпълнението на дейностите. Фазиране на проектите, за да може изпълнението им да бъде обезпечаване в комбинация на финансови източници и инструменти, като се максимизират възможностите за по-бърз напредък на големите инвестиционни дейности, които изискват повече време и техническа работа, по-добро планиране и съгласуване. При по-големите инвестиционни проекти да се обсъди възможност за по-ранно започване на техническата подготовка или за разделяне на проекта на етапи, така че изпълнението му да се улесни в следващите години.
- **Координация, данни и мониторинг:** Създаване и поддържане на работещ механизъм за събиране на данните и отчитане на изпълнението на ПИРО в рамките на общинската администрация – излъчване на отговорни лица по звена, поясняване на смисъла на събираната информация и начина на нейното използване, както и сроковете и формите на докладване на изпълнението на отделните проекти и техните индикатори. Това би облекчило координирането на входната информация на база на която се правят междинната и последващата оценка на ПИРО. Разработването на форми (темплейти) на докладване и отчитане би облекчило този процес, както и би намалило времето за обработка.
- **Проследяване на индикатори:** С оглед улесняване на ежегодното отчитане, добра практика е индикаторите да се проследяват регулярно през годината, а не само при изготвяне на годишния доклад. При индикатори, за които събирането на данни е затруднено или които не отразяват достатъчно ясно напредъка по дадена мярка, може да се направи вътрешна оценка своевременно и при необходимост да се обсъдят варианти за тяхното прецизиране в рамките на следващия програмен период или при бъдеща актуализация на ПИРО.

- Повишаване на разбирането за ролята на ПИРО (и документите по ЗРР): Повишаване на разбирането в администрацията, че ПИРО е стратегическа рамка, за чието изпълнение допринасят всички звена в Общинската администрация, поради което включването на всички в процеса на изпълнение и отчитане е ключово. Разписването на ангажименти на отделните звена в процеса на изпълнение и текущия им преглед би помогнало в този процес. Предварителното им запознаване с формите за събиране на информация и докладване на напредъка по работата им също.

Относно подготовката за следващия програмен период (2028-2034 г.) могат да бъдат отправени следните препоръки:

- Целеполагането отново трябва да бъде базирано върху Климатичния договор и в частност Плана за действие за климатична неутралност, които са с хоризонт 2030 г. и обхващат част от програмния период. Индикаторите на бъдещия план трябва да бъдат тясно обвързани с поставените цели.
- Да се направи внимателна оценка и максимално да се прилагат научените уроци от взаимодействието и обменения опит между Община Габрово и международните партньори, по проектите в които общината участва.
- Неизпълнените в настоящия програмен период проекти да бъдат адаптирани, а при необходимост надградени, преработени и подкрепени с надеждни партньорства, при включването им в стратегически документ на Община Габрово в следващия период.

Взаимодействие с национално ниво и управляващият орган: С оглед външните фактори, които оказват влияние върху изпълнението на ПИРО и които надхвърлят възможностите на общинското ниво, полезно би било Община Габрово да продължи активното си участие в национални формати и партньорства (вкл. чрез НСОРБ), като при подходящи възможности поставя следните въпроси, свързани с подобряване на условията за изпълнение на местните политики:

По-ясни и предвидими правила за наблюдение и оценка – При наличие на възможност за консултации или работни групи, общината може да подкрепи изработването на по-устойчиви срокове и унифицирани формати за годишните

доклади, междинните и последващите оценки по ЗРР. Това би улеснило както местното планиране, така и сравнимостта на резултатите между общините.

Техническа помощ за проектна готовност – При обсъждане на национални мерки е уместно да се подкрепят инициативи, които осигуряват целева техническа помощ за подготовка на проекти – особено за общини, които имат ограничен собствен ресурс. Подобни механизми биха ускорили изпълнението на приоритетни мерки на ПИРО.

Синхронизиране на сроковете между различните програми – Добра практика е общините да споделят в национални формати необходимостта от по-добра съгласуваност на сроковете и изискванията между оперативните програми, ПВУ и инструментите за интегрирани териториални инвестиции, което би намалило административната тежест и би улеснило комбинирането на различни източници на финансиране.

Тези насоки имат за цел да подкрепят по-благоприятна среда за изпълнение на ПИРО Габрово, без да предизвикват допълнително натоварване за общината или националните институции. Те допринасят за устойчивото планиране до 2027 г. и дават ориентир за по-ефективно позициониране през следващия програмен период.

София 1172,
ул. Николай Хаџтов
34 0 877 931 699
www.komponenta.net
office@komponenta.net

КОМПОНЕНТА

Компания за граѓски политики, медиација и анализи